

راهنمای تربیت سگ

تألیف : دکتر علیرضا قمریان

به انضمام معرفی کامل نژادهای معروف جهان

قابل توجه خوانندگان محترم
جهت مشاوره و تعیین وقت معاينه حيوان خانگی خود
توسط
آقای دکتر علیرضا قمریان ، می توانید با
تلفن همراه ۰۹۰۱۰۲۷۳۷۰۰
تماس حاصل فرمایید .

راهنمای تربیت

سگ

(به انضمام معرفی کامل نژادهای معروف جهان همراه با تصویری از هر نژاد)

تألیف:

دکتر علیرضا قمریان

قمریان، علیرضا، - ۱۳۵۴

راهنمای تربیت سگ (به انعام معرفی کامل نژادهای معروف جهان همراه با تصویری از هر نژاد) تألیف علیرضا قمریان. - تهران: قمریان، ۱۳۸۵

ISBN : 978-964-96087-4-7

۱۶۶ صن. مصور.

فهرستنامه براساس اطلاعات فیبا.

کتاب حاضر توسط ناشران مختلف در سالهای متفاوت نیز منتشر شده است.

۱. سگها — تعلیم. ۲. سگها — نژاد الف. عنوان.

۶۳۶۷۰۸۳۵

SF۴۳۱/۲

۱۳۸۵

کتابخانه ملی ایران

۱۹۱۷-۱۹۸۵

راهنمای تربیت سگ

تألیف: دکتر علیرضا قمریان

ناشر: انتشارات قمریان (تلفن: ۰۶۹۱۵۴۶۰)

نوبت چاپ: یازدهم

تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه

حروفچینی و صفحه آرایی: موسسه بروجردی

لیتوگرافی: طاووس رایانه

چاپ: نقش طاووس

صحافی: سپیدار

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

ISBN : 978-964-96087-4-7 ۹۷۸-۹۶۴-۹۶۰۸۷-۴-۷

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹	پیشگفتار
۱۱	مقدمه
فصل اول: راهنمای تربیت سگ	
۱۵	کلیات
۱۵	کلید تربیت
۱۶	رفتارشناسی
۱۸	محدودیت‌های تربیت
۱۸	قدمهای اولیه برای تربیت سگ
۲۷	رفتار سگ با غریبها
۲۷	هنر و سگ
۲۸	تعلیم پیدا کردن اشیاء
۳۰	تعلیم پریندن از روی موائع
۳۲	تعلیم توالت رفتن
۳۳	توالت کردن در جعبه
۳۳	استفاده از روزنامه به عنوان محل توالت
۳۵	توالت کردن در خارج خانه
۳۸	عدم موفقیت در تعلیم توالت کردن
۳۹	تعلیم ماندن در قفس
۴۰	جلوگیری از جویدن اشیاء
۴۴	دادن غذا به سگ به عنوان بخشی از تربیت
۴۵	جلوگیری از گدایی کردن غذا
۴۵	جلوگیری از سرفت غذا
۴۷	پریندن روی اسباب و اثاثه خانه
۴۸	جلوگیری از پریندن سگ روی صاحبش یا سایر افراد
۵۰	جلوگیری از سر و صدا کردن حیوان
۵۱	تعلیم سوار شدن به ماشین و طرز برخورد با وسایط نقلیه
۵۲	چگونگی برخورد سگ با بچه‌ها

۵۳	چگونگی برخورد سگ با سایر سگها
۵۴	رفارهای غذایی ناپسند سگ
۵۴	علاوه آگاه کننده
۵۵	تعلیمات اساسی و ضروری سگ
۵۶	انجام خدمات خانگی توسط سگ
۵۷	نگرفتن طعمه از دست دیگران
۶۰	تعلیم نحوه بکارگیری قلاده و زنجیر
۶۱	طریقه استفاده از قلاده
۶۲	طریقه استفاده از دهان بند
۶۳	طریقه استفاده از پوزه بند
۶۴	طریقه استفاده از قلاده زنجیری
۶۵	شروع تعلیم سگ
۶۶	ادای فرامین
۶۶	درس اول: بشیش
۷۰	درس دوم: همگام - همقدم
۷۴	کشیدن زنجیر
۷۶	قدم زدن بدون استفاده از زنجیر
۷۹	تعلیم ایست
۷۹	تعلیم نشسته ماندن
۸۲	تعلیم خوابیدن
۸۶	موقعی که سگ از دراز کشیدن امتناع می ورزد
۸۷	تعلیم منتظر بمان
۸۷	تعلیم آمدن
۹۲	تعلیم ایستادن یا ایستاده ماندن
۹۳	تعلیم درس ولکن یا بدء
۹۴	فرامین ترکیبی
۹۵	تمرین بدون استفاده از زنجیر
۹۵	فرمان ایست
۹۶	تریبت سگ های پلیسی
۹۹	تریبت سگ های نگهبان و جنگی

۱۰۰	هجرم و حمله
۱۰۳	تعلیم ردیابی - جستجو
	فصل دوم: معرفی نژادهای سگ
۱۰۹	کلیات
۱۱۱	نخستین حیوانات اهلی
۱۱۱	سگ در تمدن باستان
۱۱۳	منشاء نژادها
	گروه اول: سگهای نگهبان
۱۱۹	جزمن شپهرد
۱۲۰	گریت دین
۱۲۰	بوکسر
۱۲۱	دوبرمن
۱۲۲	سن برترارد
۱۲۲	روت ویلر
۱۲۳	ماستیف
۱۲۳	بول ماستیف
۱۲۴	کالی
۱۲۵	ساموید
۱۲۵	اشنازر
۱۲۶	ولش کورگی
	گروه دوم: تریرها
۱۲۷	بوستن تریر
۱۲۸	بول تریر
۱۲۹	کی رن تریر
۱۲۹	فاکس تریر (موصاف)
۱۳۰	فاکس تریر (موسیمی)
۱۳۰	اسکای تریر
۱۳۱	بورک شایر تریر
	گروه سوم: سگهای شکاری
۱۳۳	داش هوند

۱۳۴	باست
۱۳۵	باسن جی
۱۳۵	براک
۱۳۶	پوینتر
۱۳۶	ستر
۱۳۷	رتبریور
۱۳۸	اسپانیل
۱۳۹	بیگل
۱۳۹	الک هوند
گروه چهارم: سگهای خانگی یا همدم انسان	
۱۴۱	پردل
۱۴۲	اشپیتس
۱۴۳	بولداگ
۱۴۴	چوچو
۱۴۵	دالماسین
۱۴۶	پیپر
۱۴۶	مینیاتور پیپر
۱۴۶	پاگ
گروه پنجم: سگهای عروسکی	
۱۴۹	شی هوا هوا
۱۵۰	پرمرانین
۱۵۰	پکینرا (پکینز)
۱۵۱	شبیت زر
۱۵۱	مالنز
گروه ششم: سگهای تازی	
۱۵۳	سالوکی
۱۵۴	تازی افغانی
۱۵۴	گری هوند
۱۵۵	ویپت
۱۵۶	برزوئی

بنام آنکه جان را فکرت آموخت
مقدمه چاپ دوم

نظر به چاپ اول کتاب راهنمای تربیت سگ در زمستان ۱۳۷۷ و استقبال پر شور علاقه مندان که موجب شد در مدت کوتاهی کتاب مزبور نایاب گردد و با توجه به درخواست های مکرر خوانندگان برای تجدید چاپ کتاب، چاپ دوم کتاب به خدمت علاقه مندان و خوانندگان عزیز عرضه می گردد. امید که این تلاش رضایت خاطر عزیزان را فراهم نماید.

دکتر علیرضا قمریان

دیماه - ۱۳۷۸

بنام ایزد منان
مقدمه چاپ هفتم

نظر به استقبال خوانندگان محترم از کتاب راهنمای تربیت سگ و نایاب شدن آن در مدتی کوتاه، چاپ هفتم این کتاب به خدمت خوانندگان عزیز عرضه می گردد.

دکتر علیرضا قمریان

تهران

زمستان - ۱۳۸۵

پیشگفتار

سگها ذاتاً حیوانات باهوشی هستند. بررسی‌های به عمل آمده نشان دهنده رشد مناسب مغز متناسب با جثه این حیوان در مقایسه با سایر حیوانات می‌باشد. بی‌شک شما اعمال حیرت‌آور این حیوان را در سیرک‌ها مشاهده نموده‌اید که چگونه روی دست‌ها حرکت می‌کنند و یا از میان حلقه‌های آتش عبور می‌نمایند و یا در اخبار از عملیات خارق‌العاده آنها در نجات جان صدها انسان هنگام محاصره در میان برف و بهمن، کشف مواد مخدر، ردیابی افراد شرور و پیداکردن مین در میادین جنگ و یا کمک به مسیریابی افراد نایبنا در خیابانها مطلع شده‌اید. این حیوان یکی از باوفاترین حیوانات نسبت به انسان بوده و دوستدار واقعی اوست تا جایی که در بسیاری از موارد جان خود را در این راه فدا می‌کند و همواره برای مراقبت و حفظ جان انسان استعداد فوق‌العاده‌ای از خود نشان داده و از دیرباز بدون چشم داشت با انسان ارتباط نزدیکی داشته است. البته این ارتباط موقعی می‌تواند مفید باشد که انسان بتواند این حیوان را در جهت مقاصد مطلوب خود تربیت نماید. امروزه روشها و فنون تربیتی بسیاری برای این حیوانات دوست داشتنی بیان گردیده تا امکان استفاده هر چه بهتر و حصول اطمینان از بهره بالاتر در نگهداری این حیوان را فراهم کند. زیرا بسیار اتفاق افتاده که بعلت عدم آشنایی صاحبان دامها با چنین روش‌های تربیتی

و اصول نگهداری نه تنها آسایش خاطری را برای آنان به همراه نداشته بلکه موجب زجر کشیدن و مصیبت نیز برای آنها شده است.

کتاب حاضر اولین کتاب از نوع خاص می‌باشد که سعی دارد خواننده را با روش‌های اولیه تربیتی سگ به عنوان حیوان خانگی آشنائند و اطلاعات مفیدی را در اختیار آنان بگذارد. به همین لحاظ اگر چه ممکن است باز هم در حصول این نیت توفیق کامل حاصل نشده باشد مع الوصف تا آنجاییکه امکان داشته است کوشیده‌ایم اطلاعات جامع و مفیدی را ارائه دهیم. امیدواریم مجموعه اطلاعات ارائه شده بتواند نیاز کامل افرادی را که با حیوان سروکار دارند تأمین کند و استادان و صاحب‌نظران نیز با راهنمایی‌های مفید و سودمند خود ما را در انجام این مقصود یاری و مساعدت نمایند.

بنام خداوند جان آفرین

مقدمه

خدای را سپاس که دل و دیده بندگانش را به فروغ جهان تاب دانش روشنی بخشدید تا از تیرگی و تاریکی نادانی به روشنایی حقیقت و راستی روی آورند.

ستایش خدای را که نویسنده را یاری کرد تا سومین کتاب خود را پیشکش دانشوران و مردم ایران کند؛ لیک آنگونه که گفته‌اند «برگ سبزی است تحفه درویش!» آری! ارمغانی خُرد است؛ ولی امید دارد که مقبول افتاد. دوستی بین انسان و سگ قدیمی ترین و پایدارترین دوستی است که می‌توان در طول تاریخ از آن نام برداشت. برخی اشخاص این حیوان را مونس و مصاحب خود ساخته و آنرا جزئی از خانواده خود محسوب می‌نمایند. دوستداران شکار، نژادهای بخصوصی از سگ را که استعداد شکار دارند، بعنوان سگهای شکاری، به خدمت می‌گیرند.

بعضی اشخاص، سگ را بعنوان محافظ و پاسبان منازل خود نگهداری می‌کنند. سگهای پاسبان در پادگانها و پایگاههای نظامی نیز جهت محافظت و مراقبت مورد استفاده قرار می‌گیرند.

در جوامع امروزی، سگ فقط حیوانی خانگی نیست، بلکه یار با وفا انسانهای تنها، دوست صمیمی و عصای دست نایینایان، همپای عاشقان شکار، چوپان گلهای گرفتن و گاو، نگهداری این حیوان باید به آن بیندیشید و اگر جنگ و بالاخره شریک انسان در تمام ابعاد زندگی است.

با این وجود مهمترین عامل در ایجاد رابطه صمیمی و دوستانه ما بین سگ و صاحبش تربیت صحیح آن می‌باشد. تربیت سگ یکی از کلیدی ترین موارد است که قبل از تصمیم به نگهداری این حیوان باید به آن بیندیشید و اگر سگ نداشته باشد بهتر از آنست که سگتان با مزاحمتی که برای دیگران فراهم

می‌کند ابزار شرمندگی شما را فراهم آورد.
با توجه به مطلب گفته شده، فقدان کتابی جامع در زمینه تربیت سگ نویسنده را برابر آن داشت تا کتاب مزبور را گردآوری نماید.

کتاب حاضر دربرگیرنده کلیه نکات ضروری جهت تربیت سگ می‌باشد و می‌توانید با بکارگیری مطالب کتاب سگی تربیت شده و فرمابنبردار که با اطاعت بجا از فرامین شما مایه غرور و سربلندیتان را فراهم می‌نماید داشته باشید. در ادامه نژادهای معروف جهان به همراه تصویری از هر نژاد آورده شده است که می‌تواند برای علاقمندان به شناخت نژادهای سگ مفید باشد.

البته نویسنده، خود نیز آگاه است که این کتاب بدون کاستی نمی‌تواند باشد، و برای رفع نارساییها و کاستیها به راهنماییهای استادان گرامی نیازمند است. امید که استادان ارجمند و خوانندگان گرامی کاستیهای کتاب را گوشزد نمایند تا در چاپهای بعدی برطرف گردد.

۱

راهنمای تربیت سگ

کلیات

هدف از نوشتن این کتاب این است که آسانترین و سریعترین راه تربیت سگ در اختیار علاقه‌مندان قرار گیرد. تربیت سگ شامل مراحل مقدماتی و پیشرفتی می‌باشد که در این کتاب به جنبه مقدماتی تربیت توجه خواهد شد و مختصرآ در مورد تربیت پیشرفتی نیز سخن به میان خواهد آمد. در ابتدا کلیاتی پیرامون تربیت سگ بیان می‌شود و در ادامه، آموزش‌هایی را که هر سگ تربیت شده‌ای باید از آنها برخوردار باشد ارائه خواهد شد. اما قبل از اینکه به بحث پیرامون مراحل اصلی تربیت بپردازیم باید اصولی را که پایه و اساس یک تربیت صحیح هستند یادآور شویم. به عبارت دیگر شما باید قبل از اینکه اقدام به کاری نمایید دلیل یا ضرورت آن را بدانید.

بعد از تربیت مقدماتی می‌توانید سگ را جهت اهداف خاص مانند شکار، مراقبت از گله، نگهبانی، جنگ، پلیس، سورتمه، کار، نجات افراد آسیب دیده یا گم شده، کشف جنایات و راهنمایی افراد نابینا تربیت کنید.

کلید تربیت

کلید تربیت سگ چه در مرحله مقدماتی و چه در مرحله پیشرفتی صبر و حوصله و تشویق و کنترل رفتار سگ می‌باشد. کنترل از طریق تسلط بر حیوان و مهار و مقید کردن اعمال آن حاصل می‌شود که به معنی قالب دادن به عکس العملهای سگ در پاسخ به محركهای خارجی است. برای مثال، اگر شما توله

سگ گرسنه‌تان را در وقت غذا با واژه بیا فرا بخوانید شما به او می‌آموزید که هر وقت چنین صدایی را شنید جهت گرفتن غذا به نزد شما باید. ضمناً شما می‌توانید با گفتن همین کلمه، سگ را به پیش خود فراخوانید بدون اینکه حتی غذایی در کار باشد. برای دستیابی به نتایج بهتر در امر تربیت سگ باید نکات زیر مورد توجه قرار گیرد:

- ۱- کار را ساده بگیرید و اعتماد به نفس داشته باشید.
- ۲- فرامین باید کوتاه باشد نه به صورت جمله.
- ۳- در قبال کار شایسته سگ، حیوان را تشویق کنید.
- ۴- صبر و حوصله را از دست ندهید.
- ۵- بندرت اقدام به تنبیه سگ کنید.
- ۶- سعی کنید که حیوان با تمام افراد خانواده مأنسوس شود.

رفتارشناسی

اصول تربیتی سگ بر اساس توانایی مربی به برداشتن حصار موجود بین خود و سگ از نظر ارتباط ذهنی استوار است؛ مقصود آن است که سگ و مربی بتوانند بخوبی همدیگر را درک کنند. در صورتی که مفهوم فرامین و دستورات مربی بخوبی در حافظه سگ نقش بیند، این حیوان بیش از آنچه انسان قادر به درک آن است به منظور وی پی خواهد برد.

آگاهی مربی از روانشناسی و رفتار سگ و اطلاع او از روشهایی که برای تربیت هر یک از سگها برای منظور خاص به کار می‌رود اهمیت زیادی دارد و تسهیلاتی را فراهم می‌سازد تا اینکه صاحبان سگ بتوانند با تغییر لحن صدای خود یا حرکت انگشت، عمل معینی را به سگ دیکته نمایند.

قابلیت یادگیری سگها تحت شرایط یکسان متفاوت می‌باشد. سگها از نظر ذهنی، فیزیکی یا ژنتیکی متفاوت هستند لذا برای هر هدف خاص باید سگ مورد نظر انتخاب شود. سگها مانند انسان تیزبین نیستند اما قدرت شنوایی و بویایی آنها بسیار پیشرفته‌تر از انسان است؛ پس باید از لحاظ صدا و حرکت،

خودتان را با سگ تطبیق بدهید. باید این مطلب را نیز مدنظر قرار دهید که سگ به تغییرات آهنگ صدا بسیار حساس است. بنابراین هر فرمانی که داده می‌شود باید لحن مشخصی داشته باشد که در برگیرنده هدف مورد نظر است. کلمه نه که جهت سرزنش به کار می‌رود باید بالحنی قوی و به تنیدی گفته شود تا بیانگر عدم رضایت شما باشد. در حالی که کلمه پسر خوب که جهت تشویق سگ به کار می‌رود باید به آرامی و بالحنی خوشایند گفته شود. سگ معنی این کلمات را نمی‌فهمد ولی لحن و قدرت صدا در ذهن سگ می‌ماند و می‌فهمد که واکنش شما بیانگر رضایت یا ناخشنودی شما از کارش است.

تمام کلماتی که برای فرمان مثبت به کار می‌روند باید با آهنگی سریع و واضح گفته شوند. قبل از هر فرمانی نام سگ را تکرار کنید. اولین کلمه‌ای که یک توله سگ یاد می‌گیرد نامش می‌باشد. بنابراین، وقتی قبل از دستوری اسم سگ را صدا بزنید فوراً باعث جلب توجه سگ شده و حیوان آماده شنیدن و اطاعت کردن از فرمانی است که پس از آن می‌آید. لذا وقتی می‌خواهید به سگ دستور بدهید که به سمت شما بیاید و اسم آن هم جیمی است می‌گویید جیمی بیا!

باید به این نکته توجه داشت که هوش و ذکاوت در بین سگهای مختلف متفاوت است همانطوری که چنین وضعیتی بین انسانهای مختلف هم وجود دارد. بر اساس تفاوت‌هایی که در قدرت بدنی و هوش و فهم سگهای متفاوت وجود دارد قدرت یادگیری و انجام کارهای مختلف نیز فرق می‌کند. با توجه به عوامل یاد شده توانایی، انرژی، حساسیت، و پرخاشگری سگهای مختلف متفاوت است. با تمام اینها باید در هنگام تربیت سگی که حساستر است، با دقیق‌تر و با آرامش کامل رفتار کرد. در تربیت سگ مهاجم و پرخاشگر باید اراده راسخی به کار برد. در مورد حیوانی که دچار نقص بدنی است و از این رو انجام بعضی از تمرینات برایش در دنگ است نباید انتظار داشت که حیوان با رغبت آن کار را انجام دهد.

محدودیتهای تربیت

محدودیتهایی در امر تربیت وجود دارد که سگ شما نمی‌تواند بر آنها چیره شود؛ در نتیجه خندهدار است اگر شما به خاطر ناتوانی در انجام برخی کارها سگتان را تنبیه کنید. این محدودیتها ناشی از الگوهای رفتاری است که به طور ژنتیکی به ارث برده می‌شود. برای مثال تعلیم سگ‌های شکاری برای شکار بسیار آسان است زیرا در طول زمان به خاطر همین ویژگی مورد توجه قرار گرفته و پرورش داده شده‌اند.

انتخاب سگ‌ها توسط انسان براساس خصایص آنها و هدفی است که سگ به خاطر آن نگهداری می‌شود؛ بنابراین نمی‌شود از یک سگ خانگی انتظار داشت که مانند یک سگ شکاری فعالیت کند زیرا اصلاً از لحاظ جسمانی برای چنین فعالیتی آفریده نشده است. اگر دوست دارید سگی را جهت شکار تربیت کنید سعی کنید سگ مورد نظر از نژادهای شکاری باشد.

قدمهای اولیه برای تربیت سگ

برای برقراری یک زندگی آرام و تفاهم بیشتر بین سگ و صاحبش اطلاع از چند نکته اساسی ضروری می‌باشد. مثلاً یک سگ تربیت شده باید به محض شنیدن دستور صاحبش بی‌درنگ به فرامین او پاسخ دهد. این فرامین عبارتند از: نشستن، دراز کشیدن، توقف کردن، آمدن، ایستادن و غیره.

انجام چنین حرکاتی کمترین توقیعی است که می‌توان از یک سگ تربیت شده انتظار داشت ولی نکته مهمی که باید در تربیت سگ به خاطر داشت این است که این حرکات تنها با یک فرمان باید به مرحله اجرا درآیند؛ در غیر این صورت اگر شما مجبور شوید چندین بار به سگ فرمان دهید و هر بار صدای خود را از دفعه قبل بلندتر کنید و سگ به همه آنها بی‌اعتنای یا با بسیاری گوش دهد، نشانه آن است که تربیت سگ غلط بوده است. اصولاً رفتار سگ‌ها خیلی شبیه به رفتار کودکان است. آنها نسبت به محیط اطراف خود کنگناوند و دائمًا در حال جستجو و بررسی چیزهای تازه هستند. مانند کودکان، سگها از خود

رفتارهای مختلفی نشان می‌دهند و با شماست که از بین رفتارهای مختلف، آن دسته از حرکات و رفتارهای را که مورد پسند شماست در سگ خود پرورش دهید. یک سگ مانند کودک خواسته‌هایی دارد و برای به دست آوردن آنها طرق مختلفی را امتحان می‌کند و بالاخره راهی را که به خواسته‌اش منتهی می‌گردد برای همیشه انتخاب می‌کند. بنابراین اگر سگ دریابد که با ناله کردن، گریه کردن و یا غذا نخوردن می‌تواند توجه شما را جلب کند و چیزی را که می‌خواهد، به دست آورده، در آینده از این روشهای استفاده خواهد کرد. ولی اگر از ابتدا به او بفهمانید که کدام حرکت خوب و کدام حرکت زشت است و متوجه شود حرکات زشت باعث خشمگین شدن شما می‌شود، به طور حتم سعی می‌کند حرکات زشت خود را کنار گذارد و با حرکات خوب خود رضایت شما را جلب نماید؛ بنابراین باید سعی شود که رفتارهای صحیح به صورت رفتارهای عادی و همیشگی سگ درآید که این موضوع خود چه بسا تعریف خوبی برای تربیت درست و صحیح می‌باشد.

تعداد کمی از صاحبان سگ از صلاحیت کافی برای تربیت سگ به منظور انجام اعمال ویژه برخوردارند اما در واقع، هر صاحب سگی می‌تواند این وظیفه را انجام دهد و تربیت لازم جهت ایجاد اخلاق و سلوک شایسته و اجتماعی را در سگ به بار آورده. سگی که بدرستی تربیت نشده باشد ممکن است مایه آزار برای دیگران بوده، و حتی عامل تهدید کننده‌ای باشد که موجب غم و بدبختی صاحبیش گردد و مصیبت و فاجعه‌ای برای خود و صاحبیش به بار آورد.

اگر شما سه عنصر کنترل، تداوم و ثبات قدم را در کارتان به کار ببرید مطمئناً موفق خواهید شد. سعی کنید سگ در همان بار اول منظور شمارا بفهمد و فرمان شمارا اطاعت کند. هرگز به سگ اجازه ندهید که خلاف خواسته شما عملی را انجام دهد.

سگها از دو مین هفته تولد قدرت یادگیری دارند. لذا باید بعضی از درسها مانند توالت کردن را هر چه سریعتر به آنها تعلیم داد. تربیت، اختصاص به زمان و مکان خاصی ندارد بلکه در هر حال و در هر موقعیتی سگ در حال یادگیری

است؛ بنابراین با تشویق و پاداش، کارهای پسندیده سگ را ستایش و کارهای ناپسند آن را تقبیح کنید. این نکته را باید مد نظر قرار دهید که کارهایی که برای بعضی از سگها حالت تنیبیه دارد ممکن است برای سگهای دیگر خوشایند باشد؛ مثلاً برخی از سگها از این که روی آنها آب پاشیده شود متنفرند یا از صدای بلند می‌ترسند اما این موارد برای بعضی از سگها خوشایند است. نکته دیگری که در امر تربیت با اهمیت می‌باشد این است که مدت هر جلسه آموزش باید در ابتدا کوتاه باشد مثلاً در هر نوبت ۱۵ دقیقه کافی است اما با پیشرفت کار می‌توانید طول مدت تمرین را افزایش دهید. هرگز سعی نکنید پس از اینکه سگ یا توله سگ بی‌حواله شد و علاقه‌اش را جهت ادامه کار از دست داد اصرار بر ادامه تمرین داشته باشید. سعی کنید جلسات تربیت تداوم داشته باشد و طوری برنامه‌ریزی کنید که زمان خاصی از روز برای این امر اختصاص یابد. در صورتی که سگ از اجرای فرمان شما سر باز زد همیشه او را سرزنش نکنید زیرا گاهی اوقات حیوان اصلاً منظر شما را نمی‌فهمد و لذا باید جهت تفہیم منظور خود به سگ تلاش کنید. پس از اینکه سگ فرمان شما را بدرستی اجرا کرد تشویقش کنید و جایزه‌ای به او بدھید. اگر سگتان به شما علاقه دارد و از هوش متعارفی نیز برخوردار است با بکارگیری مطالب این کتاب می‌توانید او را تربیت کنید. اما اگر حیوان، شما را دوست ندارد، از شما مراقبت نمی‌کند، احمق، بی‌توجه و بی‌علاقه و سر به هواست پیشنهاد می‌شود که از دستش خلاص شوید و سگ دیگری اختیار نمایید زیرا تلاش برای تربیت چنین سگی نتیجه مطلوبی ندارد و آموزش حیوان نیازمند صبر و حوصله فراوانی است. تا حدامکان باید از تنیبیه بدنی سگ خودداری کرد؛ و تنها هنگامی که سگ عمداً اقدام به گاز گرفتن نموده اور را تنیبیه کنید و به او بفهمانید که این حرکت اصلاً در هیچ زمانی قابل تحمل نیست. هیچ‌گاه از یاد نبرید که باید از تنیبیه بدنی سگ خودداری کرد زیرا سگ، شما را دوست دارد و بسیار حساس است؛ لذا با تغییر لحن و آهنگ صدای شما متوجه اشتباہش می‌شود. وقتی سگ شما کار اشتباہی انجام داد با بلند کردن صدایتان تنیبیش کنید و در صورتی که کار مورد پسند شمارا

انجام داد با صدای محبت آمیز او را تشویق کنید.

از به کار بردن روزنامه لوله شده (که بدون آسیب رساندن به سگ، تنها با ایجاد صدا باعث ترساندن سگ می‌شود)، جارو، ترکه، دست، زنجیر، قلاوه یا سایر ابزاری که به گمان شما می‌توانید با آنها به سگ ضربه بزنید خودداری کنید زیرا سگ بعدها به طور نامطلوبی نسبت به آنها واکنش نشان می‌دهد. اگر با دستتان سگ را بزنید، حیوان را ترسو بار می‌آورید که همواره از دست شما بترسد؛ در حالی که سگ همواره دست صاحبش را به عنوان وسیله ابراز محبت نسبت به خود می‌شناسد. علاوه بر این هیچ گاه حیوان را تهدید به کتک زدن که از عمل کتک زدن هم بدتر است ننمایید زیرا در آینده نسبت به هر دستی که نزدیک او بلند شود، عکس العمل نشان خواهد داد.

استفاده از روزنامه لوله شده جهت تنبیه باعث می‌شود که سگ از کتاب و دفتر هراسان شود. اگر چه گفته می‌شود که کتک زدن با روزنامه لوله شده به سگ آسیبی نمی‌رساند و در عوض صدای برخورد روزنامه با بدن سگ باعث می‌شود که او بترسد و در نتیجه تنبیه شود، این طرز فکر از چند جنبه غلط است؛ اول اینکه اگر فکر می‌کنید که با ترساندن سگ، حیوان را از کارهای ناپسند دور و مجبور به انجام کارهای مورد علاقه خود می‌کنید، مطمئناً در اشتباه هستید؛ دوم اینکه اگر سگ از صدای ناگهانی هراسناک شود بسیار ناپسند و نامطلوب است و بالاخره سوم اینکه شما همواره مجبور خواهید بود برای تنبیه سگ یک روزنامه لوله شده در دسترس داشته باشید و این بزرگترین نقطه ضعف شما برای اصلاح رفتار سگ خواهد بود زیرا اثر لازم را نخواهد داشت. همچنین اگر شما از جارو برای تنبیه سگ استفاده کنید باعث می‌شود که سگ در هنگام جارو کردن خانه فرار کند و در گوشه‌ای پنهان شود. استفاده از زنجیر و قلاوه برای تنبیه سگ باعث می‌شود سگ از آنها نفرت داشته باشد و مانع از بکارگیری آنها شود.

علاوه بر تنبیه، در مواقعي که سگ عمل صحیحی انجام می‌دهد باید مورد تشویق قرار گیرد. تشویق نمودن سگ در دو زمان انجام می‌شود یکی

زمانی که سگ کار درستی انجام می‌دهد که در این صورت باید حیوان را آشکارا با دادن شکلات، بیسکویت و غیره تشویق کرد و دیگر زمانی که سعی در تصحیح حرکات و رفتارش دارید، تشویق و تمجید در این حالت نباید زیاد علی‌النی و بالوس کردن حیوان همراه باشد ولی انجام آن خیلی مهم است، زیرا ممکن است به رابطه‌ای دوستانه بین سگ و صاحب آن بینجامد. یکی از اشتباهاتی که در تربیت سگ انجام می‌شود این است که بعضی از اشخاص با سگ خود که مرتکب خطای می‌شود و یا نمی‌تواند یک درس تربیتی را خوب و بسرعت فراگیرد، با تنیدی رفتار می‌کنند و این عصبانیت را ساعتها ادامه می‌دهند. در حالی که سگ بعد از چند دقیقه فراموش می‌کند چه اشتباهی کرده است و یا چه کاری را انجام نداده است و فقط حس می‌کند که شما از او عصبانی هستید بدون اینکه به دلیل عصبانیت شما پی‌برد. به هر حال بهترین مریبیان برای تربیت سگ کسانی هستند که تا حد امکان از عصبانی شدن خودداری کنند. لذا هر وقت رفتار سگ خود را به منظور جلوگیری از کاری و یا به منظور گماشتن به کاری تصحیح کردید، سگ را بعد از این کار نوازش کنید و به او بفهمانید که در هر حال با او دوست هستید. این عمل، یعنی نوازش حیوان را بدون در نظر گرفتن اینکه در گذشته چند بار به تصحیح حرکات حیوان پرداخته‌اید، باز هم انجام دهید و مطمئن باشید نوازش کردن سگ بعد از تصحیح حرکات او اثر منفی‌ای روی پیشرفت کار شما نخواهد داشت بلکه سگ را مطمئن می‌سازد که همه چیز بین شما و حیوان خوب پیش می‌رود و هنوز هم با یکدیگر دوست هستید. موضوع دیگری که پایه و اساس یک تربیت خوب را در سگ ایجاد می‌کند اطمینان متقابل بین شما و حیوان است. در درجه اول سگ باید مطمئن شود که رفتارهای شما عادلانه و قابل اطمینان است و احساس کند که رفتارهایش همیشه با واکنش‌های معین و ثابتی رو به رو خواهد بود. از نظر تربیتی می‌توان چنین استنباط کرد که بروز برخی از رفتارها در سگ همیشه ممنوع می‌باشد و بعضی حرکات دیگر همیشه مورد تشویق قرار می‌گیرد. بدین

طريق سگ بدون ينكه از رفتارهای ضد و نقیض گیج شود در آرامش به سر خواهد برد. اصولاً برخورد دوگانه کردن در برابر رفتارهای سگ، بزرگترین نقص برای یک تربیت کننده خوب است زیرا سگ تکلیف خود را نمی‌داند و اعتماد خود را از دست می‌دهد؛ در صورتی که امنیت داشتن مهمترین مسئله برای حیوان به شمار می‌رود.

نکته مهمی که در تصحیح رفتار سگ باید در نظر گرفته شود این است که رفتار نادرست حیوان باید فوراً تصحیح شود و عمل تصحیح با کار خلافی که سگ انجام داده است مرتبط گردد، زیرا در غیر این صورت سگ نمی‌فهمد برای کدام رفتار اشتباہش مورد تصحیح قرار گرفته است؛ برای مثال اگر می‌خواهید به سگ یاموزید که بنشیند و او نمی‌نشیند، باید فوراً با نشاندن سگ به حیوان بفهمانید که چه کاری را باید انجام دهد و اگر بخواهید رفتار او را تصحیح کنید باید این تصحیح خیلی فوری صورت گرفته، با رفتار اشتباہی که انجام داده مرتبط باشد. توجه به این نکته ضروری است که هیچ کدام از کارهایی که برای تربیت سگ انجام می‌دهید، نباید برای حیوان ناخوشایند باشد. سعی کنید عمل تصحیح رفتار سگ با فریاد یا کتک زدن همراه نباشد و چه بهتر است که به جای کلمه تنیبه در مورد سگ کلمه تصحیح رفتار به کار رود.

نکته قابل توجه دیگر آن است که هرگز موقعي که سگ را صدا می‌کنید که نزد شما باید و یا خودش چنین کاری انجام می‌دهد نباید به او امر و نهی کنید و نباید رفتارش را تصحیح نمایید، زیرا معمولاً سگ رفتار اشتباہ خود را بزوی فراموش می‌کند و نخواهد فهمید که کدام رفتارش را می‌خواهید تصحیح کنید؛ در این موقع، حیوان عمل تصحیح و تذکر شما را با آخرین کاری که انجام داده است، یعنی آمدن نزد شما ربط می‌دهد و بعد از چند بار تکرار این عمل دیگر نزد شما نخواهد آمد و یا نسبت به آمدن نزد شما از خود تردید نشان می‌دهد.

سگ را وادار کنید تمامی تمرينها را در زمان تعیین شده و به طور کامل انجام دهد. به منظور رسیدن به این هدف، خودتان نیز باید در کارتان مصمم باشید. شما باید در هر بار درسهايی را که در مراکز تربیت سگ به آنها تعلیم داده

می‌شود را به سگ آموزش دهید و علاوه بر این، فرامین را به شکلی صحیح تلفظ کنید؛ بطور مثال، به این صورت نباشد که در یک جلسه به سگ بگویید جیمی - بیا در جلسه بعد به سگ بگویید جیمی - بدو و از سگ انتظار داشته باشید که سریعاً فرمان شمارا اطاعت کند زیرا سگ معنی کلمات شمارانمی فهمد بلکه با تشخیص لحن صدای شما فرمان شمارا اطاعت می‌کند و به کار بردن کلمات متفاوت برای یک فرمان، باعث گیج شدن حیوان می‌شود. مهمترین عاملی که قبل از هم متذکر شدیم کنترل می‌باشد. اما به منظور اعمال کنترل کامل روی سگ، در ابتدا شما باید بر رفتار خودتان کنترل کافی داشته باشید. اگر در طی دوره تربیت، صبر و حوصله‌تان را از دست بدھید مسلماً کنترلتان را هم از دست خواهید داد. دادز دن، نق زدن مداوم، عصبانی شدن و ناراحتی که منجر به تنیه بدنی سگ شود همگی باعث گیج و بی‌حوصله شدن حیوان می‌گردد. اگر سگ فرمان شمارا اطاعت نمی‌کند، به این معنی است که حیوان درسش را خوب یاد نگرفته یا از رفتار شما ترسیده است. در این صورت سگ نیازمند یادگیری است نه تنیه. توصیه می‌شود زمانی را برای تربیت انتخاب کنید که حداقلر صمیمیت بین شما و سگتان وجود داشته باشد. اگر چنین زمانی را انتخاب کنید حداقلر بازدهی را از نظر آموزش خواهید داشت و باعث می‌گردد دوستی شما و حیواناتان بیشتر از گذشته شود. تمام جلسات تربیت را با تشویق و نوازش سگ و با خاطره‌ای خوش به پایان ببرید. پس از چند جلسه تعلیم در خواهید یافت که سگ شما یکی از درسها یاش را با علاقه بیشتری دارد مانند آوردن یک شیء و دادن آن به دست شما که برای سگهایی که جهت شکار پرندگان تربیت می‌شوند درس آسانی است.

اگر شما هر جلسه درس را با احساسی خوش آیند و مطبوع به پایان ببرید موجب می‌گردد که جلسه بعدی را با شوق و اشتیاق بیشتری آغاز کنید. مجدداً یادآوری می‌شود که تنبیه یا تشویق باید فوراً پس از انجام کار صورت گیرد زیرا حافظه سگها و بخصوص توله سگها محدود است و در نتیجه مدت زمان کوتاهی پس از انجام کاری که شایسته تنبیه یا تشویق است آن را فراموش

می‌کنند؛ بنابراین اگر بعد از گذشت مدتی آنها را تنبیه یا تشویق کنید نمی‌فهمند که به خاطر کدام رفتار، سزاوار تشویق یا تنبیه بوده‌اند و در نتیجه منجر به سردرگمی سگ یا توله سگ می‌گردد.

هرگز بلا فاصله بعد از غذا خوردن سگ، برنامه تربیت را شروع نکنید زیرا غذاخوردن باعث تبلیغ شدن سگ شده و موجب می‌گردد که نتیجه مطلوب را به دست نیاورید. وقتی معدہ سگ خالی است سرزنه‌تر بوده، به تکه غذایی که به عنوان جایزه به آن می‌دهید علاقه بیشتری نشان می‌دهد. این تکه غذا را می‌توان از هر غذایی که سگ به آن علاقه دارد انتخاب کرد مثل تکه کوچکی از همبرگر، جگر پخته، بیسکویت خرد شده و یا هر گونه غذای موجود در بازار. تشویق سگ؛ دادن تکه غذا، تنها برای توله سگ‌ها کاربرد دارد اما وقتی سگ بالغ و بزرگ است و در درسش پیشرفت می‌کند، بهترین پاداشی که شما می‌توانید به او بدینه تحسین و تمجیدی است که با نوازش کردن و تغییر آهنگ صدایتان انجام می‌دهید.

نکته مهم دیگری که در امر تربیت سگ باید یادآور شد اینست که بهتر است همیشه تنها یک نفر امر تربیت سگ را بر عهده بگیرد زیرا اگر دو یا چند نفر به امر تربیت حیوان بپردازنند موجب گیج شدن او و در نتیجه موجب عدم موقیت در کار می‌شود. همواره تربیت سگ را با این فرض آغاز کنید که حیوانات از هوش بالایی برخوردار است. اگر این طور به نظر می‌رسد که سگ قادر به فهمیدن بعضی از درسها نیست روش تعلیمان را اصلاح کنید زیرا عدم یادگیری به خاطر این است که شماروش صحیح تربیت را به کار نبرده‌اید؛ بنابراین مشکل از شماست نه از سگ. این عقیده را در ذهن خود ثبیت کنید که عکس تشویق، تنبیه یا سرزنش نیست بلکه به جای تنبیه کردن، روش صحیح عمل را به سگ یاد دهید. به عبارت دیگر سگ را به خاطر انجام صحیح یک عمل تشویق کنید و در هنگام ارتکاب اشتباه دوباره درس داده شده را تکرار نمایید.

قبل از اینکه شروع به تربیت سگ نمایید در مورد روانشناسی و الگوهای رفتاری گوشتخواران مطالعه کنید و اگر تازه صاحب یک سگ شده‌اید مدتی را برای آشنایی با سگ صرف نمایید. باز هم یادآوری می‌شود که صبر و شکنیابی، ثبات قدم و برخورد صحیح با مشکلات از ملزمات کار تربیت صحیح است. ابزاری که در امر تربیت به آنها نیاز دارید عبارتند از:

- یک رشته بند طویل از جنس چرم، نایلون و یا طناب و امثال آن به طول ۱۰ تا ۲۰ متر.

- یک عدد زنجیر نسبتاً کوتاه دولا به نام زنجیر پرتاپ.

- یک قلاوه نرم و عریض که دو تا از مهره‌های گردن را بپوشاند.

اغلب اتفاق می‌افتد که در موقع تعلیم یا در موقع عادی مجبور شوید به خاطر یک بی‌انضباطی و یا عدم اطاعت، سگ را تنبیه کنید؛ برای انجام این کار، اولاً باید سگ (مخصوصاً در موقع تعلیم) از حوزه اختیار خارج نباشد و برای این منظور همان بند بلند لازم است. به وسیله بند مذکور می‌توان سگ را همیشه در حوزه اختیار خود داشت. زنجیر پرتاپ نیز برای متنبه ساختن و ترساندن حیوان به کار می‌رود. به این صورت که اگر فاصله حیوان از مرتبی در حدود ۱۵ متر باشد و سگ در صدد برآید که طبق عادت ذاتی اش شیئی را از روی زمین بخورد، برای بازداشت او از این عمل ابتدا باید با تکرار کلمه نه حیوان را متوجه کرد و اگر اطاعت نکرد، اینجاست که زنجیر پرتاپ به کار می‌آید و باید زنجیر را به کنار سگ پرتاپ کرد و در عین حال کلمه نه را تکرار کرد. پرتاپ زنجیر باعث ترساندن حیوان می‌شود و کلمه نه او را متوجه عمل غیر مجاز و ناپسندش می‌نماید و بالاخره حیوان می‌فهمد که این عمل، مورد پسند صاحبش نیست و باید از انجام آن خودداری نماید. زنجیر پرتاپ را می‌توان هر وقت رفتار ناشایستی از سگ سرزد یا از انجام فرمانی سر باز زد به کار برد اما بند طویل باعث می‌شود که در فوائل مختلف، ارتباط سگ با صاحبش حفظ شود.

باید عادت کنید که انتهای زنجیر یا بند طویل را همیشه با دست راست و قسمت میانی زنجیر را با دست چپ بگیرید و سگ همیشه در طرف چپ شما

قرار گیرد. در هر حال باید دقت نمود که با گرفتن بند قلاده و یا زنجیر به حیوان فشار نیاید و موجب ناراحتی او نشود.

بعد از اینکه صاحب یک توله سگ یا سگ شدید، مکرراً با حیوان بازی کنید و به او یاد دهید که بدون حرکت سرجایش بایستد. این کار را می‌توان وقتی که سگ به طور صحیح سرجایش ایستاده بسادگی با تحسین و نوازش سگ انجام داد. در حین نوازش کردن از واژه بایست! استفاده کنید. این کار باعث می‌شود که سگ در موقع تیمار کردن به آرامی بایستد.

رفتار سگ با غریبه‌ها

این مطلب بسیار مهم است که اصولاً اگر شخصی سگ نداشته باشد بهتر از آنست که سگش که با هزاران زحمت و مرارت تهیه و نگاهداری شده است با هر شخص بیگانه‌ای مأنوس شود و به هر نوازشی تسلیم و یا در خیابان و معابر با هر روی خوش بیگانه‌ای هم‌گام شود. مایه بسی غرور است که سگ با بیگانه بیگانه و با آشنا و اهل خانه مهربان و مطیع باشد. اصولاً سگ باید طوری تربیت شود که با وجودی که با غریبه‌ها مئاآنست و دلبرستگی پیدا نمی‌کند دارای روحیه‌ای خشن و شرارت بسی موقع نباشد. سگ باید درک کند هر موقع که صاحبش حضور دارد، آرام و ساكت باشد و عادت کند و بفهمد که باید مردم را از خود بترساند. باید درک کند که دفاع از جان و مال صاحبش جزء وظیفه اوست. مخصوصاً سگ پاسبان باید یاد بگیرد که در غیبت صاحبش حراست اموال و متعلقات صاحبش به عهده او می‌باشد.

هنر و سگ

اگر سگی مانند بند بازها آنقدر مسلط باشد که مثلاً بتواند روی دو دست خود، از پله‌ها پایین بیاید و یا روی دودست خود راه ببرود، بسیار تماشایی و بسیار دلپذیر است. اما برای تعلیم این هنرها و امثال آن باید حوصله کافی به خرج داد. آسانترین و ساده‌ترین هنرها تعلیم دست دادن است که سگ هر قدر هم

خرفت باشد در مدت کوتاهی این درس را تقریباً بدون زحمت می‌آموزد. از همان زمان تولگی و حتی زمان شیرخوارگی اگر هر وقت که سگ نزد شما آمد به او بگویید دست بدء و با دست، دست راست حیوان را لمس کنید و او را نوازش نمایید کم کم به این کار عادت می‌کند ولی در این حالت اجازه ندارید دست حیوان را تکان بدهید، زیرا مفاصل آن ظریف است، و در نتیجه، یک حرکت غیر عادی ممکن است موجب درد و ناراحتی حیوان گردد. بهترین فرصت برای تعلیم این درس موقعی است که حیوان خود نزد شما می‌آید؛ مثلاً مایل باشد با شما بازی کند آن وقت می‌گویید دست بدء؛ به محض اینکه دست داد او را به همین حالت چند لحظه نگاه دارید و در همین حال با ذکر کلمات آفرین و امثال آن او را نوازش کنید. در موقع دادن اسباب بازی مثل توب و یا بردن به گردش قبلًا درس دست دادن را تکرار و تمرین کنید. سگها معمولاً برای گرفتن توب بازی و یا طعمه روی دو پا بلند می‌شوند، در این موقع بهترین فرصت است که می‌توان راه رفتن روی دوپا و یا رقصیدن را به او آموخت؛ برای این منظور باید طعمه و یا توب را مدتی به این طرف و آنطرف بچرخانید.

تعلیم پیداکردن اشیاء

موقعی که سگ در محوطه جست و خیز می‌کند و به اطراف می‌دود بهترین فرصت است که بتوان او را برای آوردن و یا پیداکردن شیئی تعلیم داد. هر گاه شیئی را در مقابل چشم حیوان پرتاب کنید سگ با فراست حیوانی و طبیعی مخصوص به خود، دنبال آن شیء می‌دود و سعی می‌کند آن را به دندان بگیرد. در این موقع باید به سگ یاموزید که آن شیء را نزد شما بیاورد. وقتی حیوان شیء پرتاب شده را بادندان گرفت، با فرمان «بیا» و یا «بیار» او را به طرف خود بیاورید و با فرمان «بدء» شیء را از حیوان بگیرید و در همین حال او را نوازش کنید.

به این طریق، بزودی شاگرد باهوش با تعلیم «بیار» و یا «بده» یاد گرفته است که باید چیزی را که برایش پرتاب می‌شود برای صاحبش بیاورد و بخوبی درک کرده است که این بازی قشنگ تکرار خواهد شد.

موقعی که سگ پس از چند روز تمرین این درس را یاد گرفت و باصطلاح ماهر شد، عمل پیدا کردن اشیاء را نیز یاد گرفته است. در این درس باید سگ یاد بگیرد شیئی را که بوی صاحبش را می‌دهد بدون اینکه دیده باشد و از مخفیگاه آن مطلع باشد پیدا کند و بیاورد.

روش تعلیم

شیئی را با دست لمس کنید و در محلی مخفی نمایید و ابتدا سگ را با گفتن کلمه «پیدا کن» چندین مرتبه به محل مخفیگاه هدایت کنید؛ ملاحظه خواهید کرد که با حوصله و تمرین چندین روزه در دفعات بعد بدون کمک شما حیوان شیئی را که مخفی نموده اید پیدا کرده، نزد شما می‌آورد و تصدیق می‌کنید که تعلیم این درس برای شما بهترین لذت و تفریح محسوب می‌شود.

برای تعلیم این درس و پرتاب اشیاء به روش یاد شده و یا مخفی کردن شیئی برای پیدا کردن باید ابتدا از قطعه‌ای چوب و یا توب بازی استفاده نمود.

پرتاب سنگ برای اين منظور بسیار بی معنی و خطرناک است، زیرا اولاً ممکن است سگ سنگ را پیدا نکند و ذوق حیوان برای پیدا کردن یا آوردن اشیاء از بين برو و ثانیاً چه بسا سنگ به دندان حیوان صدمه وارد کند.

تعلیم پریدن از روی موانع

در موقع گردش در مزارع و راهپیمایی اغلب اتفاق می افتد که با نهرهای بزرگ و یا سایر موانع برخورد می کنید که لازم است از روی آنها پرید و اگر سگ پریدن را یاد نگرفته باشد ناگزیر یا باید حیوان را بغل کنید و به آب بزنید و یا از همانجا مراجعت نمایید. همچنین سگ باید قادر باشد از روی موانع عمودی نیز بپرد. برای تعلیم این درس باید یک مانع عمودی تهیه کنید و سگ را قلاده بزنید و بطوری که در شکل زیر ملاحظه می شود او را از روی مانع وادر به پریدن کنید.

در این حالت سگ باید بفهمد که دویدن و یا گذشتن از کنار مانع و یا از زیر آن مورد نظر نیست. و علاوه بر این نباید بدنش با مانع برخورد کند. طریقه عمل به این صورت است که ابتدا باید خود شخص با گفتن کلمه «پر» از روی مانع بپرد و سگ را (با قلاده و زنجیر) برای این کار

کمک و هدایت نماید و در همان لحظه که حیوان می‌پرد باید کلمه «بپر» را تکرار نماید و سپس او را نوازش کند. شکل زیر آموزش پریدن بدون استفاده از زنجیر را نشان می‌دهد. لازم به یادآوری است که در ابتدای کار باید مانع بیش از ۲۵ تا ۳۰ سانتی‌متر ارتفاع داشته باشد ولی بعد از چندی که حیوان تا حدی برای انجام این کار آماده شد می‌توان ارتفاع مانع را بتدریج زیادتر نمود و در این حالت باید سعی شود که پرش از ارتفاع خیلی زیاد حیوان را ناراحت نکند.

علاوه بر این می‌توانید همزمان با تعلیم «بیار» وقتی سگ چیزی را برای شما می‌آورد مواعنی در سر راه او قرار دهید تا مجبور به پریدن از روی آنها شود. بعد از اینکه سگ تعلیم «بیار» را بخوبی یادگرفت می‌توانید از او بخواهید روزنامه یا کفشتان را برای شما بیاورد.

تعلیم توالت رفتن کلیات

معمولًاً دو حالت در توالت کردن سگ مطرح است. حالت اول موقعی است که سگ را از خانه به بیرون می‌برند و حالت دوم استفاده از روزنامه برای توالت کردن سگ در منزل می‌باشد. بیرون بردن سگ از منزل بهترین طریقه است و بستگی به این دارد که بیرون از منزل خود حیاط یا باگچه‌ای داشته باشید. توله سگ براساس غریزه‌اش تمایل دارد که جهت دفع مدفع یا ادرار از لانه‌اش خارج شود. بنابراین شما باید به سگ آزادی لازم جهت خارج شدن از لانه‌اش را بدھید. اما اگر می‌خواهید زمان مدفع یا ادرار کردن حیوان را تنظیم کنید مانع خارج شدن توله سگ از لانه‌اش شوید. وقتی توله سگ در داخل خانه در گوش‌های از اتاق محدود می‌شود باید یادبگیرد که در آنجا ادرار نکند. اگر توله‌ای به طور غیر عمد این محل را خیس کرد بآرامی به او توجه دهید و فوراً حیوان را به محلی در بیرون اتاق که قبلاً در آنجا ادرار کرده است هدایت کنید تا به خاطر بسپاردنها محلی که اجازه دارد ادرار کند آنجاست. در هر حال باید نسبت به توله سگ خیلی ملایم و با انعطاف برخورد کرد، زیرا توله‌ها در این سن احتیاج دارند که زود به زود ادرار کنند لذا گفته می‌شود تا سن ۱۰ تا ۱۵ هفتگی توله‌ها یک ساعت به یک ساعت و پس از آن در فواصل دو ساعت به دو ساعت به خارج از خانه برد شوند. معمولًاً سگها بعد از فعالیت، پیاده روی و بعد از غذا خوردن و قبل از خواب نیاز به ادرار کردن دارند؛ بنابراین گفته می‌شود در این موقع جهت توالت کردن آنها را به خارج از خانه ببرید. برخی از سگها قبل از توالت کردن ابتدا شروع به بو کشیدن زمین می‌کنند؛ از این رو شما می‌توانید متوجه شوید که باید آنها را به خارج خانه ببرید.

به جای اینکه شما سگ را به خارج از خانه حمل کنید اجازه دهید سگ با پای خودش به خارج برود در این صورت یاد می‌گیرد در موقعی که نیاز دارد به خارج خانه برود.

توالت کردن در جعبه

اگر شما تمایل دارید سگتان را طوری تربیت کنید که در جعبه توالت کند، موادی که در کف جعبه قرار می‌دهید بسیار مهم است. اگر توله سگ بر روی خاک اره متولد و در همان جا هم از شیر گرفته شده باشد، برایش یک جعبه فراهم کنید که در کفش موادی مانند خاک اره یا تراشه وجود دارد تا عمل دفع را در آنجا انجام دهد. در کف جعبه باید از همان ماده‌ای استفاده کنید که در جعبه محل تولد توله سگ وجود داشت. به سگ بفهمانید که منظور از فراهم کردن جعبه چیست و پس از آن سگ برای همیشه از جعبه به عنوان محل دفع استفاده خواهد کرد.

استفاده از روزنامه به عنوان محل توالت

اگر شما صاحب سگ بالغی شدید که راه و رسم زندگی در خانه را آموختندیده است، با آن حیوان مثل یک توله سگ بخورد کنید.

توله سگها بعد از غذاخوردن، آب خوردن، قدم زدن و یا بازی کردن توالت می‌کنند. قبل از اینکه به سگ یاد بدهید جهت توالت کردن به خارج از خانه بروید استفاده از روزنامه را در خانه به حیوان بیاموزید. علاوه بر این، دکتر دامپزشک به شما توصیه می‌نماید قبل از واکسن زدن توله سگ حیوان را به خیابان نبرید چرا که امکان ابتلا به بیماریهای واگیر وجود دارد. لذا استفاده از روزنامه برای افرادی که در آپارتمان زندگی می‌کنند مفید خواهد بود. بنابراین یک محوطه کوچکی را در نظر بگیرید و تمام این محوطه را از چندین لایه روزنامه پوشانید و صبر کنید تا توله از آنها استفاده کند، سپس روزنامه‌های خیس شده را با روزنامه‌های خشک تعویض نمایید. این کار را یک یا دو روز ادامه دهید سپس یک قسمت کوچک از محلی را که به وسیله روزنامه پوشانده شده بدون روزنامه بگذارید به این امید که توله سگ در آن محل ادرار نکند اگر توله سگ این محل را خیس کرد به او توجه دهید؛ حیوان را روی روزنامه بگذارید تا بفهمد که تنها محلی که می‌تواند ادرار کند روی روزنامه است. به مرور زمان وقتی توله سگ دلیل پوشانده شدن زمین را با روزنامه فهمید می‌توانید فضایی را که از روزنامه پوشانده شده محدودتر کنید و مرتب روزنامه

خیس شده را تعویض نمایید تا زمانی که توله سگ آنقدر بزرگ شود که بتواند به خیابان برود. معمولاً در شب برای توله سگ راحت‌تر است که آب نخورد زیرا به حیوان کمک خواهد کرد که ادرار خود را کنترل کند؛ بنابراین حداقل دو ساعت قبل از خواب به توله سگ آب ندهید و حتماً قبل از خواب حیوان را بپرورن ببرید و یا از روزنامه استفاده کنید. نکات زیر را مورد توجه قرار دهید:

۱- بو کشیدن زمین اولین نشانه تمایل سگ جهت ادرار کردن می‌باشد. بنابراین، شما فقط چند ثانیه وقت دارید که توله سگ را روی روزنامه بگذارید.

۲- اگر بتوانید تکه‌هایی از روزنامه کثیف شده رانگه دارید می‌توانید جهت تشویق سگ به منظور توالت کردن در محل مورد نظرتان از آن استفاده کنید.

۳- بسرعت حیوان را بلند کنید و روی روزنامه بگذارید. روزنامه به دلیل قابلیت جذب بالا بهترین وسیله برای این منظور است.

در اینجا مذکور می‌شویم که بعضی از توله سگها ذاتاً از اینکه روزنامه‌ای در زیر پایشان باشد متنفرند بنابراین به این توله‌ها بهتر است سریعاً روش توالت کردن در خارج خانه را بیاموزید.

حال مروری خواهیم داشت بر مطالب گفته شده در مورد توالت بر روی روزنامه:

۱- توله سگ را در اتاقی که باسانی قابل تمیز شدن است محبوس کنید و کف اتاق را با روزنامه مفروش نمایید. وقتی توله سگ به توالت کردن در یک نقطه عادت کرد سایر روزنامه‌ها را بردارید. شما می‌توانید تدریجیاً روزنامه را برداشته، سرانجام آن را کنار در قرار دهید.

۲- در یک روز خوب و آفتابی روزنامه را در خارج خانه قرار دهید. روز بعد روزنامه را به طور کل بردارید. به طور حتم سگ جهت توالت کردن به خارج خانه خواهد رفت. پس از انجام این کار حیوان را تشویق کنید. مراقب باشید سگ جهت پیدا کردن روزنامه دوباره به طرف در خانه برنگردد.

توالت کردن در خارج خانه

برای کسانی که تازه صاحب سگ شده‌اند و در نتیجه در امر نگهداری سگ مبتدی هستند توالت کردن نابه جا معضل بزرگی است اما با کمی صبر و حوصله

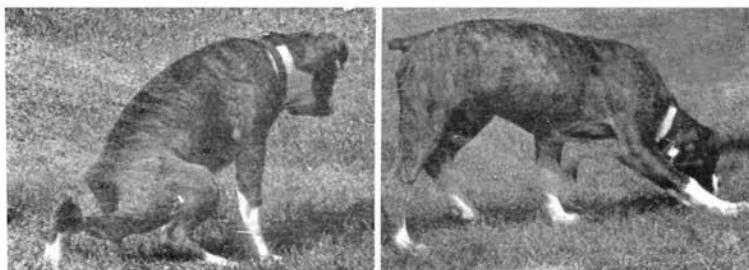
می‌توان آن را حل کرد. سگها معمولاً تمايل دارند در جاهایی که خودشان یا سایر سگها توالت کرده‌اند اقدام به دفع ادرار و مدفع نمایند. بنابراین اگر برایشان ممکن باشد به چنین محلهایی می‌روند. توله سگها به طور حتم پس از نوشیدن مایعات یا بیدار شدن از خواب و در عرض نیم تا یک ساعت پس از غذا خوردن دفع ادرار یا مدفع می‌کنند لذا در این موقع حیوان را به محلی که برای توالت کردن ذر نظر گرفته‌اید منتقل کنید و با زنجیر نگه دارید. این محل ممکن است قسمتی از باغ که دارای خاک معمولی است باشد یا اینکه محل خاصی برای حیوان تعییه شود. قبل و بعد از توالت کردن با توله سگ بازی کنید و در عین حال کلمات خاصی را به زبان آورید. این کلمات بعدها به عنوان فرمان یا علامتی جهت توالت کردن به کار خواهد رفت، اما دقت کنید که این فرمان با فرمانهای دیگر کاملاً تفاوت داشته باشد.

اگر شما به سگ مهلت دادید تا از خانه خارج شود و عمل دفع را انجام دهد ولی سگ پس از بازگشت به داخل خانه، زمین یا فرش را کثیف کرد باید به او بفهمانید که کارش اشتباه بوده و با گفتن واژه شرمکن حیوان را سرزنش کنید. چندین بار این واژه را تکرار کنید و سپس با عجله او را به بیرون از خانه ببرید. اگر حیوان بیرون از خانه مدفع کرد، او را مورد تشویق قرار دهید.

اگر تازه صاحب یک توله سگ شده‌اید، تعطیلات آخر هفتان را به آن اختصاص دهید و کل روز را جهت تعلیم توالت رفتن صرف کنید. اگر شما در زمان بیداری توله سگ آن را تحت نظر قرار دهید و محل مورد نظرتان جهت دفع کردن را به حیوان نشان دهید، توله سگ در دفعات بعد از آن محل استفاده می‌کند. اگر چه تعطیلی کسل کننده‌ای خواهد بود ولی بهتر از این است که به طور منقطع ساعتها یا روزها را صرف تعلیم توالت رفتن به سگ نمایید. به توله سگی که سن بیشتری دارد می‌توان به طور کامل در خلال یک تعطیلی آخر هفته توالت رفتن را تعلیم داد. از تنبیه توله سگهایی که به اشتباه در جاهای ممنوع توالت می‌کنند اجتناب کنید و به جای تنبیه کردن واژه شرم کن را چندین بار تکرار کنید.

دوباره یادآوری می‌شود که توله سگهایی که به طور آزاد در خانه رفت و آمد می‌کنند معمولاً در جاهای ممنوع نیز توالت می‌نمایند. برای جلوگیری از این کار آنها، وقتی احساس کردید حیوان آماده دفع کردن است او را به حیاط ببرید و در جای خاصی که کف آن از سایر قسمتها متمایز است قرار دهید؛ حیوان خیلی سریع به این محل عادت می‌کند. در اینجا یک مسئله را متنذکر می‌شویم که اگر حیوان در دفع کردن مشکل دارد می‌توانید از شیاف مقدی کودکان استفاده نمایید. وارد کردن شیاف باعث تحریک عمل دفع می‌شود لذا حیوان را به محلی که برای توالت درنظر گرفته‌اید منتقل نمایید. نکات زیر را مورد توجه قرار دهید:

۱- ایستادن پشت در نشانه این
است که سگ می‌خواهد جهت
توالت کردن به خارج برود.

۲- سگها دوست دارند در محل
قبلی شان توالت کنند لذا با
بوکشیدن آن محل را پیدا می‌کنند.
۳- وقتی سگ در حال توالت کردن
است با گفتن کلماتی مثل «عجله
کن» سگ را تشویق به این کار کنید.

افرادی که صاحب سگ‌های کوچک خانگی هستند نیز تمایل دارند با وجود اینکه سگ توالت کردن روی روزنامه یا داخل جعبه توالت را یادگرفته جهت توالت کردن به خارج خانه برود. به منظور تعلیم تعیین توالت در خارج خانه، ابتدا روزنامه و جعبه توالت را به خارج از خانه منتقل کنید. وقتی احساس کردید زمان توالت کردن توله سگ فرا رسیده آن را به خارج خانه ببرید و در محل مورد نظر قرار دهید. توله سگ به کمک قدرت بویایی‌اش محل توالت کردن را پیدا می‌کند و لازم نیست شما خودتان را به زحمت بیندازید. توله سگ پس از مدتی به این محل عادت می‌کند. روزنامه‌ای که برای تشخیص محل توالت در خارج خانه قرار داده‌اید را بتدریج کوچک و کوچکتر کنید تا اینکه سرانجام کاملاً آن را بردارید. در صورت استفاده از جعبه نیز موادی را که در کف جعبه توالت قرار می‌دادید کم خارج کنید و بعد از گذشت چند روز جعبه را بردارید. با گذشت زمان شما هر روز قسمتی از مواد جانبی موجود در محل توالت را بردارید تا اینکه نهایتاً تنها زمین یا سبزه باقی بماند. بعد از سپری شدن این مدت باید سگتان کاملاً تربیت شده باشد. به طور حتم وقتی شما روزنامه را از خانه به حیات آورید باید آن را با قرار دادن چند قطعه سنگ در گوش‌هایش ثابت کنید تا باد آن را حرکت ندهد.

در انتها یادآوری می‌شود که قدم زدن باعث تحریک حیوان جهت توالت کردن می‌گردد. حیوان در ده دقیقه اول این کار را انجام می‌دهد لذا حیوان را با زنجیر در محل مورد نظرتان برای توالت کردن نگه دارید و پس از مدفوع کردن با خاک انداز مدفوع را بردارید و در سطل آشغال بیندازید.

عدم موفقیت در تعلیم توالت کردن

جهت زندگی در خانه محدودیتها بی را برای سگ تعیین کنید ولی هرگز سگ را برای اشتباهی که مرتکب می‌شود سرزنش نکنید زیرا این کار باعث جری تر شدن

حیوان می شود. ناید پس از اینکه سگ مرتبک اشتباهی شد او را در قفس محبوس و زندانی کنید و باعث انزجار او از قفس گردد؛ چرا که حیوان باید قفس را به عنوان جایی امن جهت استراحت دوست داشته باشد. محلی را که اشتباه سگ کثیف کرده با ضدغونی کننده بی بو تمیز کنید زیرا بوی ساعت شده از محل، سگ را جهت توالт کردن مجدد در آنجا تر غیب می کند. ضد غونی کننده باعث از بین رفتن میکروبهای نیز می گردد. در موقع کار از دستکش لاستیکی استفاده کنید.

تعلیم ماندن در قفس

سگی که از زمان تولگی نگهداری در قفس را یاد گرفته، به آن به عنوان پناهگاه مطمئنی نگاه می کند. سگها ذاتاً دوست ندارند محل خوابشان را کثیف کنند لذا براحتی می توان آنها را جهت زندگی در خانه تعلیم داد. قرار دادن توله سگها در قفس نه تنها موجب تمیز ماندن خانه می گردد بلکه در این حالت توله ها با مدفعوشان در تماس نبوده و از آلوده شدن آنها با انگلها جلوگیری می شود. در این ارتباط نکات زیر را مورد توجه قرار دهید:

- وقتی کار دارید سگ را درون قفس قرار دهید. مطمئن شوید که کف قفس نرم است. همچنین یک کاسه آب تازه و یک اسباب بازی جهت جویدن در اختیار حیوان قرار دهید.

- در یک روز بیش از ۲ تا ۳ ساعت سگ را درون قفس نگذارید.

- در کف قفس یک تکه روزنامه قرار دهید تا توله سگ آن را به عنوان اولین محل توالت کردن بشناسد.

جلوگیری از جویدن اشیاء

توله سگها و سگهای جوان در هنگام دندان درآوردن به شیئی برای جویدن نیاز دارند زیرا شد دندان باعث ایجاد درد در لثه می‌شود و آنها را وادار می‌کند برای تسکین درد اقدام به جویدن اشیاء نمایند و این عمل باعث می‌شود دندانهای شل بیفتند و دندانهای دائمی در زمان مناسب از لثه‌ها خارج شوند. همچنین جهت اطمینان از شکل‌گیری صحیح فک و سفت بودن دندانها در فک لازم است شیئی جهت جویدن در اختیار توله سگ قرار گیرد. سگهای بالغ نیز به طور غریزی به منظور تمیز کردن دندانها، ماساژ لثه‌ها و ورزش دادن فکها تمايل به جویدن ساقه و ریشه درختان یا سایر اشیاء دارند. به همین دلیل ممکن است توله سگها و سگهای جوان باعث تخرب اشیای گرانبها شوند. وقتی سگها به طور غریزی، بخصوص در مواقعی که درد آنها زیاد است، چیزی را می‌جوند توجهی به ارزش آن شیء از نظر صاحبان ندارند. بنابراین بهترین کار این است که اشیای گرانبها را دور از دسترس توله سگ قرار دهید و برای کمک به کاهش درد شیئی را جهت جویدن در اختیار توله سگ بگذارید. چیزی که جهت جویدن در اختیار توله سگ قرار می‌دهید باید مورد علاقه او باشد و نیز برای سگ بی خطر باشد. شیئی که جهت جویدن در اختیار سگ قرار می‌گیرد نباید شکننده یا غیرقابل هضم باشد زیرا

اگر تکه‌ای استخوان در اختیار سگهای کوچک جهت قرار گیرد به تکه‌های کوچک شکسته و باعث سوراخ شدن مری و نهایتاً مرگ حیوان می‌گردد و اگر چیز غیرقابل هضمی باشد مثل عروسکهای پلاستیکی یا لاستیکی موجب

انسداد روده شده که اگر بی درنگ با عمل جراحی خارج نشود موجب مرگ توله سگ می‌گردد. یک کفش لاستیکی بزرگ جهت جویدن در اختیار سگ قرار دهید اما دقت کنید که پاشنه لاستیکی، میخها، بندکفش و سایر قسمتهای آهنی مثل سگک کفش وغیره جدا شوند. یک تکه پاشنه لاستیکی ممکن است منجر به انسداد روده گردد و اگر میخی در کفش وجود داشته باشد موجب پارگی دیواره مری می‌گردد. مشکلی که وجود دارد اینست که ممکن است توله سگ این کفش را با کفش گرانبهای شما اشتباه بگیرد و کفش شما را بجود.

پوست دباغی نشده (خام) خشک که به اندازه و اشکال مختلف ساخته می‌شوند، در فروشگاهها موجودند و می‌توان برای این منظور از آنها استفاده کرد اما نمی‌توانند خیلی کارساز باشند زیرا پس از مدتی توسط آب دهان سگ مرطوب و توسط حیوان بلعیده می‌شوند. با وجودی که خطری برای سگ ندارند، ولی در این اواخر مواردی از خفگی ناشی از گیرکردن تکه‌ای پوست خام در گلوی سگ گزارش شده است. علاوه بر این برخی از دامپزشکان مواردی از پوست حاد ناشی از وجود تکه‌هایی از پوست هضم نشده در روده را نیز گزارش کرده‌اند.

بهترین ماده‌ای که برای رفع این نیازها ساخته شده، استخوانهایی از نایلون می‌باشد. بخصوص آنهایی که با گوشت طبیعی و خردشی استخوان ترکیب شده‌اند. سگها قادر به شکستن این استخوانها نیستند لذا از این جهت بی خطر هستند و از نظر اقتصادی نیز بصرfe می‌باشند. جویدن شدید منجر به از بین رفت ررسوبات استخوانی شده و در نتیجه موجب تمیز شدن موقعی دندانها و ماساز و سفتی لثه‌ها می‌شوند. برآمدگیهای سطح استخوان که در اثر جویدن ساییده می‌شوند بصورت تراشه بلع می‌شوند اما ترکیب شیمیایی نایلون به گونه‌ای است که در مایع معده تجزیه شده و بدون تغییر دفع می‌شوند. استخوانهای نایلونی مقاومت لازم جهت ورزش آرواره‌ها را فراهم کرده و در خروج دندانها از

لثه مؤثر می‌باشند. مزایای استخوان‌های نایلوونی این است که نایلوون باعث فرسایش دندان نمی‌شود زیرا ساینده نیست و ترکیب آن نیز بی‌خطر بوده، باعث رشد میکرو-ارگانیسم‌های نرمی‌گردد و می‌توان سطح آن را با آب و صابون شست یا به وسیله آب جوش آن را ضد عفونی کرد. استخوان‌های نایلوونی توسط اکثر دامپزشکان توصیه می‌شوند.

استخوان‌های نایلوونی در اثر جویدن دچار چین و شکن شده که ایجاد سطحی مثل مسوак را می‌نماید و موجب تمیزی دندانها و ماساژ لثه‌ها می‌گردد. باید همان طوری که هر از گاهی به قوام مسوак خود توجه می‌کنید، ساختار استخوان نایلوونی را نیز از نظر قوام و سفتی مورد توجه قرار دهید.

دندانهای سگ باید سالی یکی دو بار توسط دامپزشک تمیز شوند زیرا در غیر این صورت پلاک دندانی ایجاد می‌گردد که برای تمیزکردن آنها نیاز به بیهودش کردن حیوان می‌باشد. تمیز کردن دندانها برای سگ لذت‌بخش است و علاوه بر این برای سلامتی دندانها نیز مفید است. از جویدن اشیای نرم مانند پارچه یا کتان توسط توله سگ جلوگیری کنید زیرا تکه‌ای از پارچه در گلوی سگ گیر می‌کند و منجر به خفه شدن حیوان می‌گردد.

برای جلوگیری از جویدن اشیای ممنوع توسط سگ از واژه «نه» استفاده کنید. مثلاً وقتی سگ در حال جویدن فرش، مبلمان یا کفش شماست با گفتن کلمه «نه» و تکرار آن حیوان را از این کار بازدارید. واژه نه باید با صدای بلند و لحنی که بیانگر نفرت و انزعاج شماست ادا شود. برای تعلیم این درس تکه‌ای استخوان نایلوونی در اختیار سگ قرار دهید تا بوجود. سپس شیئی را که سگ مجاز به جویدن آن نیست در اختیار سگ قرار دهید و اگر سگ شروع به جویدن آن کرد با گفتن واژه «نه» او را از این کار بازدارید. با این کار توله سگ در می‌یابد که برای تسکین درد دندانها یش چه چیزی را می‌تواند بجود و چه چیزی را نمی‌تواند بجود.

اگر کمی مراقب باشید و در همان مراحل اولیه مانع از این کار ناشایست شوید بزودی سگ این عادت زشت را ترک خواهد کرد.

ضمناً برای جلوگیری از جویدن اشیاء توسط سگ آنها را به محلول‌های غیر سمی و تلغی آغشته نمایید. روش دیگری که می‌توانید استفاده کنید این است که با یک روزنامه لوله شده روی آن اشیاء بزنید تا توله سگ تصور کند چیز بدی است ولی توله سگ را نزنید.

بعضی از توله سگها هرگز به سراغ چیزهایی که بر روی آنها زده‌اید یا چیزهای مشابه آنها نمی‌روند. اما گاهی اوقات نتیجه عکس هم وجود دارد و در این موقع توله سگ به شیئی که بر روی آن می‌زنید حمله می‌کند و می‌خواهد به صاحبش در دفع آن شیء کمک کند.

دادن غذا به سگ به عنوان بخشی از تربیت

غذا نقش مهمی را در تربیت سگ بازی می‌کند. بارها دیده شده که غذادادن به سگ چگونه باعث آشناسدن حیوان با نام خود شده است. بادادن یک تکه غذا پس از اجرای صحیح فرمان و یا انجام کاری شایسته، به سگ می‌آموزید که در صورت اطاعت از فرمان، پاداشی در انتظار اوست. در تربیت توله‌سگها نیز دادن یک تکه غذا به عنوان پاداش فرمانبرداری، باعث تشویق آنها می‌گردد.

سگ را باید طوری تربیت کنید که از صدای بلند مثل صدای شلیک تفنگ و رعد و برق نترسد؛ این تعلیم را می‌توان در هنگام غذادادن انجام داد. پرورش دهنده‌گان سگهای شکاری آنها را طوری تربیت می‌کنند که از صدای شلیک تفنگ در هنگام غذاخوردن نترسند.

توله سگهای گرسنه مخصوصاً وقتی در غذا با سایر توله‌سگها شریک باشند سعی می‌کنند تا حد امکان غذای بیشتری بخورند لذا نسبت به صدای اطراف بی‌تفاوت خواهند بود. تربیت‌کننده‌گان سگهای شکاری از این خصیصه توله سگها استفاده کرده و در هنگام غذاخوردن توله‌ها، از فاصله نزدیک اقدام به شلیک می‌کنند. تربیت کننده کم کم به آنها نزدیک می‌شود تا اینکه سرانجام در بالای سر آنها اقدام به شلیک می‌کند، بدون اینکه موجب وحشت آنها گردد. توله سگها کم کم به صدای شلیک عادت می‌کنند و به این نکته پی می‌برند که خطری آنها را تهدید نمی‌کند. از قوطیهای فلزی خالی نیز می‌توان برای عادت دادن حیوان به صدای بلند استفاده کرد و در حین غذاخوردن توله سگها قوطی‌ها را در نزدیکی آنها به زمین انداخت. کم کم به توله‌سگها نزدیکتر شوید و بدون اینکه موجب ترس و وحشت آنها شوید، قوطی‌ها را در پشت آنها به زمین بیندازید. اگر در اثر صدا یکی دو تا از توله‌ها از غذاخوردن باز ایستادند و مضطرب شدند آنها را آرام کنید و از سر و صدا بکاهید تا اینکه دوباره آرامش او لیه را باز یابند.

این کارها باعث می‌شود سگها از صدای رعد و برق، تیراندازی، انفجار نترسند و نسبت به آنها بی‌تفاوت باشند.

جلوگیری از گدایی کردن غذا

یکی از عادتهای زشت سگها؛
گدایی کردن و خواهش برای غذا است،
که این کار را معمولاً در زمان غذاخوردن
شمائلجام می‌دهند.
سگها برای این کار به
میز غذای شما نزدیک
می‌شوند و آنقدر آب از
لب و لوق—شان راه
می‌اندازند تا شما را
متقاعد کنند تکه‌ای غذا
به آنها بدهید. برای
جلوگیری از این عادت
زشت هرگز از سفره

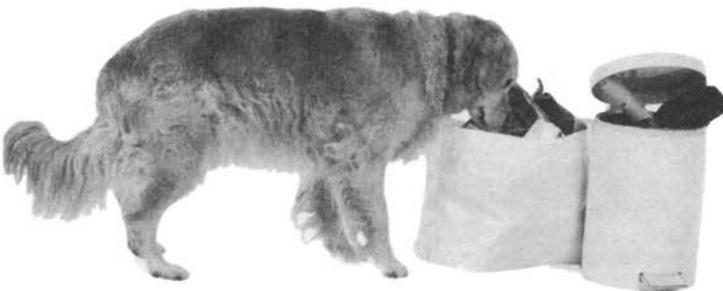

خود تکه‌ای غذا برای سگ نیندازید و به سگ تعلیم دهید که فقط از طرف خودش غذا بخورد و به محل غذاخوردن شما نزدیک نشود. لذا در هنگام غذاخوردن، محل خاصی را برای حیوان انتخاب کنید و او را وادار کنید در آنجا بماند و دراز بکشد و برای سایر افراد خانواده ایجاد مزاحمت ننماید.

جلوگیری از سرقت غذا

سگها دوست دارند با علاقه به دنبال غذایشان بگردند. چیزهایی که به نظر

ما آشغال می‌آید ممکن است برای سگ خوشمزه و خوشایند باشد. سگتان را طوری تربیت کنید که تنها از ظرف خودش غذا بخورد. علاوه بر این تمامی غذاهارا سرپوشیده نگه دارید تا سگ قادر به دسترسی به آنها نباشد.

- هر وقت سگ بی اجازه سراغ غذا رفت با گفتن واژه «نه نه» او را از این کار بازدارید.
- غذاهایی را که برای سگ و سوسه کننده است دور از دسترس سگ و درون ظرفهای سربسته قرار دهید.
- ظرف غذا را به مواد تلخ مزه‌ای که برای سگ ناخوشایند است آغشته نمایید. غیر از موارد اشاره شده، ریودن غذا از روی میز نیز کار زشتی است که اکثر توله سگها به آن عادت دارند. رشد سریع توله سگها باعث می‌شود که اشتها آنها افزایش یابد و از ظرف دیگر غذاهای چیده شده بر روی میز نهارخوری چنان چشم‌اندازی دارد که توله سگها نمی‌توانند از آنها چشم پوشی کنند. این عادت، بخصوص در مورد سگهایی که از میز غذا تکه‌ای هم به آنها داده شده صادق است. اگر توله سگها را به خاطر دزدی از میز سرزنش کنید هرگز در برابر شما دست به این کار نمی‌زنند مگر اینکه در اتاق نباشید که در این حالت هم خیلی بی سروصدای میز نزدیک می‌شوند، سریع و آرام به بالای میز می‌روند و به جستجوی غذای دلخواهشان، بخصوص گوشت می‌پردازند. اگر توله سگ یا

سگ شما به دزدی عادت کرد و با سرزنش اصلاح نشد باید از روشی که متعاقباً اشاره می‌شود استفاده کنید.

میز را مثل همیشه مرتب کنید و یک تکه گوشت و سوسه کننده روی میز قرار دهید و به آن یک تکه نخ متصل نمایید. سر دیگر نخ را به یک قوطی خالی کنسر و یا هر چیز دیگری که در اثر افتادن روی زمین ایجاد سرو صدا نماید وصل کنید. تکه گوشت را در لبه میز قرار دهید ولی نگذارید در حین انجام این کارها سگ شما را ببیند. پس از آماده شدن میز، اتاق را ترک کنید و بگذارید سگ با میز غذا تنها بماند. وقتی در غیاب شما توله سگ به میز نزدیک شود و بخواهد تکه گوشت را بدزدد، همراه گوشت قوطی خالی هم بر روی زمین می‌افتد و ایجاد صدای ترسناکی می‌کند و در نتیجه توله سگ پا به فرار می‌گذارد ولی به دنبالش، آن صدا او را تعقیب می‌کند. در نتیجه تکرار این کار باعث می‌شود سگ از ترس، این عادت را ترک نماید. بعدها حتی اگر در یک اتاق ساکت در حین نزدیک شدن سگ به میز به طور ناگهانی صدایی ایجاد کنید سگ از ترس اینکه مبادا این صدا همان صدایی باشد که در هنگام ربودن گوشت ایجاد شده به میز نزدیک نمی‌شود.

پریدن روی اسباب و اثاثیه خانه

اگر سگ روی اسباب و اثاثیه خانه می‌پرد و یا روی مبلها می‌خوابد او را تنبیه کنید. اگر به طور مداوم سگ را تنبیه کنید حیوان فقط این عمل را در غیاب شما انجام می‌دهد و وقتی که احساس کند شما به اتاق برمنی گردید بسرعت از روی آنها به پائین می‌پرد. برای اینکه سگ این عادت زشت را برای همیشه ترک کند از روشی که در زیر گفته می‌شود استفاده کنید:

چند تا تله موش بخرید و آنها را پس از آماده کردن روی میز یا صندلی که سگ دوست دارد روی آن دراز بکشد قرار دهید سپس به آرامی آنها را با چند تکه

روزنامه بپوشانید. اتاق را ترک کنید و پشت در منتظر بمانید. تله موشها را طوری قرار دهید که سگ متوجه آنها نشود و نفهمد که شما در این کار دستی داشته‌اید. پس از پریدن توله سگ بر روی مبل، تله موشها به صدارت می‌آید و توله سگ با وحشت از روی مبلها پایین پریده، پا به فرار می‌گذارد. با این کار صدمه‌ای به توله سگ نمی‌رسد بلکه فقط صدای تله موشها در زیر روزنامه باعث وحشت حیوان می‌گردد.

اگر توله سگ یا سگ ناخواسته به اطاق خواب شما می‌آید و سرزنش و تنبیه نیز فایده‌ای ندارد روش مشابه روش گفته شده نتیجه خوبی خواهد داد. بعضی از صاحبان سگ آنها را طوری تربیت می‌کنند که بر روی صندلی مخصوص خودشان بنشینند.

اگر از اینکه سگ وارد اتاق خواب شما شود و بر روی اسباب و اثاثه بپرد متغیرید، در موقع خروج از خانه سگ را در محل خاصی محبوس کنید. این کار باعث می‌شود سگ به اتاق خواب یا نشیمن دسترسی نداشته باشد و بنابراین برای رفتن به آنجا وسوسه نخواهد شد. همچنین می‌توانید سگ را از خانه خارج کنید و در حیاط نگهدارید. با وجود مطالب گفته شده بعضی‌ها عقیده دارند که باید سگ را آزاد گذاشت ولی باید طوری تربیت شود که چنین کارهای زشتی را انجام ندهد.

جلوگیری از پریدن سگ روی صاحبش یا سایر افراد

سگها اغلب برای اظهار محبت عادت دارند که به سر و کول صاحب خود بپرند. مخصوصاً اگر مدتی صاحب خود را ندیده باشند. سگها این کار را نسبت به سایر افراد خانواده و یا افرادی که برای ملاقات صاحبستان می‌آیند نیز انجام می‌دهند. سگها با این کار قصد دارند علاقه و محبت خود را نسبت به شما نشان دهند اما نمی‌دانند که پنجه‌های کثیف‌شان موجب کثیف‌شدن لباس شما خواهد

شد. این کار حیوان باعث خواهد شد که خیلی زود دوستانتان شما را ترک کنند؛ بخصوص وقتی که دوستانتان با لباس شیک و مرتب به ملاقات شما می‌آیند و این کار سگ موجب کثیف شدن لباس آنها می‌گردد. برای جلوگیری از این عمل روشهای زیر را به کار ببرید:

روش اول: موقعی که حیوان می‌خواهد به سر و کول شما بپردازد، در حالتی که زانوی پای راست را به منظور ممانعت از پرش حیوان در مقابلش خشم نموده‌اید با کف دست او را از این عمل بازدارید و با صدای محکم بگویید: نه

روش دوم: این روش را معمولاً برای سگهای کوچک اندام به کار می‌برند و باید قبل از اینکه سگ مجال پرش را پیدا کند دست را به سوی او دراز نمود و

او را نوازش داد؛ بدین ترتیب سگهای کوچک این عادت را بتدربیج ترک خواهند کرد.

روش سوم: وقتی حیوان بر روی سر و کول شما پرید و دندانهاش را به شما نشان داد یا اینکه با پنجه به شما زد، دستهایش را بگیرید و نگه دارید. در حین انجام این کار نسبت به کار سگ بی تفاوت باشید و در اخلاقتان هم تغییر ندهید. در این حالت توله سگ احساس عدم تعادل می نماید و نمی تواند روی پاهای عقبش احساس راحتی کند. در این حالت، حیوان شروع به تقلای می کند و دستش را به عقب می کشد تا اینکه بتواند دوباره چهاردست و پاروی زمین قرار گیرد و تعادلش را به دست آورد. با وجود دست و پازدن سگ، شما دستهای آن را رها نکنید تا کاملاً از این وضعیت خسته شود و از انجام این کار خودداری کند. این کار باعث می شود که سگ از انجام آن برای دفعات بعد اجتناب کرده و از ارتکاب اعمالی که باعث چنین عواقبی شود خودداری می نماید.

روش چهارم: هنگام پریدن سگ دستهای جلویش را به طور محکم بگیرید و روی زمین قرار دهید و در همین حال با گفتن واژه «نه» او را سرزنش کنید. اگر شما با صبر و حوصله این روش را به کار ببرید پس از مدتی سگ این عادت را ترک خواهد کرد.

جلوگیری از سرو صدا کردن حیوان

برخی از رفتارهای سگ برای صاحبیش ناخوشایند است بنابراین باید برای این رفتارها هم فکری کرد. یکی از این رفتارها واغ واغ کردن سگ هاست. بعضی از سگها ذاتاً پر سرو صدا هستند و دائمًا واغ واغ می کنند. اکثر صاحبان سگ می خواهند سرو صدا کردن حیوان را تحت کنترل داشته باشند و وقتی به آنها می گویند ساکت شو اطاعت کنند. برای رسیدن به این مقصود می توانید از روشهایی که گفته خواهد شد استفاده کنید. بهترین کار این است که در هنگام واغ

واغ کردن سگ در دهان حیوان اسپری بدمزه و غیرسمی بپاشید. کار دیگر این است که پوزه‌های حیوان را بگیرید و فکهایش را به هم قفل کنید و در حین این کار به او فرمان ساکت شو را بدهید. علاوه بر این می‌توانید از فرمان «نه» استفاده کنید ولی در این مورد سعی کنید که سگ بفهمد به خاطر سر و صدای بی‌دلیل مورد توبیخ قرار گرفته و گرنه واغ سگ در هنگام وارد شدن دزد به خانه بسیار مفید است. اما شما دوست دارید بعد از اینکه سگ وظیفه‌اش را انجام داد ساکت شود و برای این منظور به او فرمان «ساکت شو» را می‌دهید. با توجه به دلایل ذکر شده به کار بردن فرمان «ساکت شو» بر فرمان نه یا شرم کن ارجحیت دارد. سگ باید با پارس کردن و عو عوکردن بفهماند که مثلاً چیزی می‌خواهد و یا می‌خواهد به کوچه برود و یا گرسنه است و یا شخص غریبه‌ای پشت در منزل ایستاده است و یا خطری متوجه شماست. بعد از مدتی تشخیص صدای سگ در هر مورد ممکن خواهد شد و می‌توان فهمید که سگ چه منظوری دارد. در آخر مذکور می‌شویم که زوزه کشیدن سگ ممکن است ناشی از خستگی و تنهایی حیوان باشد.

تعلیم سوارشدن به ماشین و طرز برخورد با وسایط نقلیه

سعی کنید اولین گردش‌های شما خیلی کوتاه باشد. وقتی سگ بدون ناراحتی توانست مسافت موردنظر را تحمل کند، مدت گردش را بیشتر کنید. همیشه قبل از گردش مطمئن شوید که شکم سگ خالی است و بتازگی غذایی به حیوان داده نشده است. سگ‌ها دوست دارند صاحبشان یا هر عضو خانواده را که برای رانندگی می‌رود همراهی کنند. اما سگ حق ندارد اتومبیل و یا دوچرخه را تعقیب نماید، این امر در صورتی امکان‌پذیر است که از زمان تولگی از طرف صاحبش به این کار ترغیب نشده باشد. اگر سگ آموزش همگام و همتدم را خوب یاد گرفته باشد و عادت داشته باشد که پا به پای صاحبش راه ببرد، به

هیچ‌وجه این کار را انجام نخواهد داد. یادآوری می‌شود که دویden سگ همراه دوچرخه صاحب‌ش برای سلامتی او مفید است و عضلات حیوان را تقویت می‌کند و به هضم غذای سگ کمک می‌نماید؛ به شرط اینکه در این عمل زیاده‌روی نشود. اگر سگ علی‌رغم مطالب گفته شده عادت به تعقیب وسایط نقلیه داشت، به روش‌های ذکر شده او را ترک عادت دهید:

یکی از روش‌ها این است که سگ را بوسیله بستن یک بند طویل یا زنجیر ترک عادت دهید. روش دیگر این است که یک دسته جارو را به طور افقی به طنابی که به گردن سگ بسته شده متصل نمایید؛ این کار باعث می‌شود که در هنگام دویden، دسته جارو با دستهای حیوان برخورد کند و مانع از دویden شود. اگر بستن دسته جارو و تکرار واژه‌نه یا شرم‌کن مانع از این رفتار نشد از روش دیگری که متعاقباً می‌آید استفاده کنید.

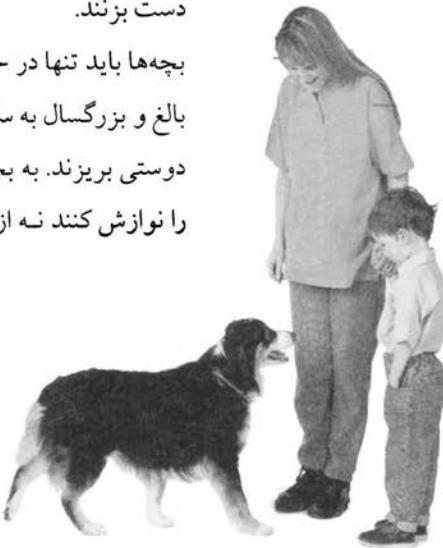
در این مورد باید شما از شخص دیگری که مطمئن هستید سگ او را تعقیب خواهد کرد کمک بگیرید. شخصی که در ماشین است باید از یک تفنگ آب‌پاش استفاده کند و هنگامی که اتومبیل در حال حرکت است و سگ اتومبیل را تعقیب می‌کند به صورت حیوان آب‌پاشد و صورت سگ را خیس کند. اگر این روش بی‌ثمر بود به جای آب خالص از محلول رقیق آمونیاک استفاده کنید و در تفنگ آب‌پاش ب瑞زید. اگر چه این کار ممکن است غیرانسانی به نظر آید اما باید این حقیقت را نیز مدنظر قرار دهید که تعقیب وسایط نقلیه توسط سگ ممکن است منجر به مرگ سگ در زیر چرخهای ماشین شود یا اینکه باعث حوادث رانندگی گردد که تلفات انسانی را به بار خواهد آورد.

چگونگی برخورد سگ با بچه‌ها

بچه‌ها، بیشتر در معرض خطر گازگرفتگی قرار دارند زیرا کوچکتر هستند و مانند بالغین قادر به حفاظت از خود نیستند. بزای هر بچه‌ای که می‌خواهد سگ

شمارا نوازش کند توضیح دهید که بعضی از سگها اهل شوخی و معاشرت نیستند لذا نباید روی سگ پرند یا به زنجیر حیوان دست بزنند.

بچه‌ها باید تنها در حضور و با نظارت یک شخص بالغ و بزرگسال به سگ نزدیک شوند و با آن طرح دوستی بریزنند. به بچه‌ها بگویید که از کنار، حیوان را نوازش کنند نه از جلو. سگ را به خاطر رفتار خوبش تشویق کنید اما آماده باشید که اگر خواست گاز بگیرد یا صدای وحشتناک درآورد فوراً حیوان را تقبیح کنید و مانع از این کار شوید.

چگونگی برخورد سگ با سایر سگها

وقتی سگ شما با سگهای دیگر روبه رو می شود مراقب باشید. بیشتر سگها با هم کنار می آیند اما در مورد سگهای نر رو در رویی اغلب به جنگ و دعوا می انجامد. جنگ و دعوا بیشتر در میان سگهای یک جنس، یک اندازه و یک سن رخ می دهد. از کشیدن زنجیر خودداری کنید و سگ را برای بوکردن سگهای دیگر تشویق کنید و اصلًا اضطراب نداشته باشید. کشیدن زنجیر باعث تحریک سگ به پرخاشگری و تهاجم خواهد شد.

رفتارهای غذایی ناپسند سگ

برخی از سگها عادت به مدفع خواری دارند به طوری که برای سگهای نژاد Golden Retriever این پدیده امری ذاتی است. اگر دیدید سگ مشغول خوردن مدفع است با گفتن نه او را از این کار بازدارید یا اینکه با پاشیدن آب به وسیله تفنگ آبپاش یا نشان دادن اسباب بازی حواسش را متوجه خودتان کنید تا این کار دست بردارد.

بعضی از سگها علاوه بر مدفع خودشان مدفع سایر سگها را نیز می خورند. برای جلوگیری از این عادت زشت، مدفعی را که بستازگی از سگ دفع شده باسُس تند و نامطبوعی آغشته کنید. سُس برای سگ ناخوشایند است و لذا سگ از تکرار این عمل خودداری می کند.

علام آکاه‌کننده

برای اینکه سگ راحت‌تر فرمان لفظی شما را بفهمد و متوجه درست یا نادرست بودن کار خود شود، می توانید با اشاره دست یا استفاده از ابزارهایی که برای این منظور طراحی شده توجه او را به خود جلب کنید. ابزارهایی مثل اسپری آبپاشی، تفنگ آبپاش، سوت، زنگ و اسباب بازی باعث جلب توجه سگ می شود و برای تأديب حیوان مفید می باشند. هرگز سگ را تنبیه بدنبی نکنید. با عصبانیت سخن گفتن و استفاده از تفنگ آبپاش یا سوت برای این منظور کفايت می کند.

تعلیمات اساسی و ضروری سگ

یکی از این تعلیمات ممانتع از تعقیب و سایط نقلیه است که قبلاً توضیح داده شد. موارد دیگری هم وجود دارد که متعاقباً توضیح داده خواهد شد. قبل از اینکه همراه سگ از عرض خیابان عبور کنید به او فرمان «ایست» بدهید و سپس مطابق درس همقدم که بعداً گفته خواهد شد با پای چپ شروع به حرکت قدم به قدم نمایید تا هر موقع خطری احساس کردید و ایستادید مطابق درس مذکور سگ هم به تبعیت از شما در جای خود بایستد و منتظر اجازه و دستور شما برای عبور از خیابان بماند. سگها باید اصولاً طوری تربیت شوند که موجب ناراحتی و عدم رضایت مردم نشوند. سگ باید یاد بگیرد که در خیابان به دفع مدفعه مبادرت نکند. عادت کند که همیشه در آبریزها این عمل را انجام دهد. برای تعلیم این کار باید از همان زمان تولگی، سگ را تربیت کنید و همان طوری که به سگ اجازه نمی‌دهید در اطاق به این کار مبادرت نماید اگر اجازه ندهید که در پیاده‌روهای خیابان هم حتی یکمرتبه دفع مدفعه کند بتدریج به این کار عادت می‌نماید. مسلم است که توجه به این موضوع در ابتداء تا حدی مشکل و پرزحمت خواهد بود ولی قبول این زحمت، نتیجه عالی و پسندیده‌های خواهد داشت.

سگها اصولاً شناگران خوبی هستند و این استعداد از زمان تولد در آنها وجود دارد با وجود این باید سعی شود که حیوان بتدریج به آب عادت نماید. هرگز نباید توله سگ را بدون مقدمه در آب انداخت زیرا موجب می‌گردد که سگ در آینده از آب بترسد. بهترین کار این است که در ابتداء بآرامی و با احتیاط توله سگ را با آب آشنا کنید. این کار موجب می‌گردد که در دفعات بعد حیوان به میل خود در آب رود و خیلی خوب شنا کند.

از پرت کردن سنگ در آب در مقابل حیوان بپرهیزید زیرا سگ قادر به پیدا کردن سنگی که در آب فرو رفته و ناپدید گشته نیست و در نتیجه درس پیدا کردن اشیاء را که مدتی برای تعلیم آن زحمت کشیده‌اید از یاد می‌برد.

سگها باید عادت کنند به حیوانات دیگر صدمه نزنند و باعث ناراحتی آنها نشوند. اگر سگی که گربه‌ها را دنبال می‌کند تشویق کنید پس از مدتی قاتل گربه‌ها خواهد شد ولی اگر از زمان تولگی، سگ را از این کار بازدارید و او را عادت دهید که با گربه آشنا شود، بتدریج با این حیوان دوست می‌گردد. اگر سگ مرغ و خروس خانگی را تعقیب نمود باید فوراً از این کار منع شود. برای این منظور با اندختن زنجیر پرتاب به طرف سگ او را مورد سرزنش قرار دهید؛ یا اینکه از یک بند بلند ۱۵ تا ۲۰ متری استفاده کنید و در حالی که سگ به وسیله بند تحت کنترل شماست از محل نگهداری طیور عبور دهید و به حیوان تعلیم دهید که در پی آزار آنها نباشد.

اگر سگ احیاناً مرغ یا خرسی را خفه کرد و یا کشت باید فوراً تنبیه‌اش نمایید و با پرتاب زنجیر و گفتن کلمه «نه نه» او را از این کار بازدارید. یادآوری می‌شود که تنبیه باید بلافاصله بعد از ارتکاب عمل انجام شود زیرا مدت کوتاهی پس از ارتکاب عمل آنها را فراموش می‌کند.

انجام خدمات خانگی توسط سگ

بسیار جالب است که سگ در خانه خدماتی را به جای مستخدم انجام دهد؛ مثلاً روزنامه را برای صاحبش بیاورد و یا کفش سرپائی آقا و خانم را در مقابل آنها حاضر نماید و یا سایر لوازم مورد احتیاج صاحبش را در مقابل وی قرار دهد. سگ می‌تواند انجام این قبیل خدمات جالب را به آسانی بیاموزد. برای اجرای هر فرمانی همیشه باید کلمات کوتاه غیر مشابه با وزن معین به کار برد و فقط ادای کلمات با وزن معین است که آنها را به اجرای دستورات و ادار می‌کند. مثلاً موقعي که صاحب حیوان میل دارد که سگ کفش سرپائی وی را بیاورد باید با گفتن کلمات کوتاهی مانند: کفشن ... کفشن مقصود خود را بفهماند و از گفتن کلمات و جملات طولانی نماید، زیرا نه تنها مفید نخواهد بود، بلکه سگ با شنیدن جمله طولانی بکلی گیج می‌شود و در نتیجه فرمان قابل

اجرا نخواهد بود.

تعلمی این درس مشکل نیست، کافی است که مثلاً چند مرتبه همراه با سگ برای آوردن روزنامه به درب منزل بروید و مقابل دیدگان او روزنامه را از زمین برداشته و با ذکر کلمه «روزنامه» روزنامه را در دهان سگ بگذارید و تا مکانی که باید روزنامه را بیاورد همراه و همقدم او بروید و در آن مکان با ذکر فرمان «بده» یا «ول کن» و امثال آن روزنامه را از دهانش بگیرید و به این ترتیب بعد از چند بار تمرین یاد می‌گیرد که بدون همراهی صاحبش موقعی که روزنامه از لای در، به داخل حیاط انداخته شود، آن را با دهان بگیرد و نزد صاحبش بیاورد. فراموش نکنید که بعد از هر مرتبه انجام این عمل، حیوان را نوازش کنید.

نکردن طعمه از دست دیگران

اینکه سگ باید از گرفتن طعمه از دست دیگران اجتناب نماید، مهمترین آموزشی است که یک سگ مخصوصاً سگ پاسبان و محافظ باید بیاموزد زیرا اغلب اتفاق می‌افتد اشخاصی که به مال و جان شخصی سوء قصد دارند قبل از کشتن از راههای ممکن کلیه موانع موجود را از سر راه خود بردارند و سعی می‌کنند آن موانع، سگهای محافظ و پاسبان می‌باشد. متأسفانه میل و ذوق مهمترین آن موانع، سگهای محافظ و پاسبان می‌باشد. فراوان برای بلعیدن و خوردن غذا همیشه و در هر حال در سگها زیاد می‌باشد، مخصوصاً زمانی که بوی مطبوعی شامه تیز این حیوان را نوازش دهد. این میل طبیعی و ذوق ذاتی اغلب باعث مرگ سگها حتی سگهایی که خوب هم تربیت شده‌اند گردیده است. چون بندرت سگها از خوردن غذا و طعمه صرف نظر می‌کنند لذا باید با زحمت و مشقت فراوان آنها را طوری تربیت کرد که علی‌رغم این میل باطنی تحت هیچ شرایطی بجز از دست صاحبشان طعمه‌ای نخورند. اگر سگها از موقع تولگی عادت کنند که در ظرف مخصوص و محل معین و توسط شخص خاصی غذا داده شوند تعلیم این درس تا حدی آسانتر می‌باشد. اکنون روشهایی برای تعلیم این درس در زیر می‌آید. این درس باید به شیوه‌های

مختلف، قسمتی از راههای عملی و قسمتی با بدmezه کردن طعمه انجام پذیر گردد.

راه انجام این کار به این صورت است که از آشنایی بخواهید یک قطعه گوشت کباب شده را به وسیله چنگال به سگ عرضه نماید و در همان لحظه‌ای که سگ طعمه را می‌قاید، با موازنیت کامل بانوک چنگال اندکی دهان و یا زبان حیوان رانیش بزند. در اینجا حیوان به علت دردی که در اثر نوک چنگال ایجاد می‌شود متاثر شده، موقعیت ناخوشایندی را احساس می‌نماید. این عمل را باید به فواصل کوتاه تکرار نمود و سپس با دست صاحبیش همان لقمه بدون اینکه آسیبی به حیوان برسد به سگ تقدیم شود. در این موقع سگ حس می‌کند که بهترین و راحت‌ترین غذا و طعمه را همیشه می‌تواند از دست صاحبیش بگیرد و گرفتن غذا از دست غریبه‌ها همواره با درد همراه خواهد بود.

راه دیگر این است که از فرد مذکور بخواهید در موقع دادن لقمه و در زمان قاییدن غذا توسط سگ به نحوی او را برساند. بی‌خطرترین وسیله برای انجام این کار آب است به این صورت که قطعه استخوانی را با دست چپ و تنفس آب‌پاشی را با دست راست بگیرد و در لحظه‌ای که سگ استخوان را می‌قاید با تنفس آب‌پاش به صورت او آب بپاشد. این عمل برای سگ، ناخوشایند و نامطبوع خواهد بود، اما مراقب باشید آب وارد گوش سگ نشود. این عمل را چند مرتبه به روش مذکور توسط شخص ناشناس تکرار کنید و سپس همان قطعه استخوان را بدون استفاده از تنفس آب‌پاش به سگ بدهید.

روش سوم کمک گرفتن از ذائقه حیوان است. قطعه گوشتی را که از نقطه نظر اندازه مناسب باشد به طوری که سگ نتواند یکدفعه آن را بیلعد انتخاب کنید و آن را با فلفل و یا سایر موادی که سگ از آنها متنفر است اما برای سلامتی سگ خطری ندارد آغشته کنید. گوشت را در سر راه حیوان قرار دهید یا اینکه توسط شخص ناشناسی به سگ بدهید. اگر گوشت کباب شده باشد بهتر است

زیرا باعث تحریک شامه حیوان خواهد شد. از آنجا که اشخاص غریبه و یا افرادی که با سوءقصد به سگ طعمه می‌دهند عموماً با دو انگشت شست و اشاره طعمه را به دست می‌گیرند و به سگ عرضه می‌نمایند لذا باید صاحب سگ همواره سعی و دقت نماید که هیچ وقت و تحت هیچ شرایطی به این طریق طعمه‌ای به سگ ندهد و اگر احیاناً لازم شد که با دست به حیوان طعمه‌ای داده شود، آن را در کف دست در اختیار حیوان قرار دهد. در نتیجه اشخاص غریبه هرگز قادر نخواهند بود که طعمه‌ای به سگ بدھند. برای تمرین این درس باید طعمه با همان دو انگشت به سگ ارائه شود که اگر حیوان در صدد خوردن طعمه برآمد باگفتن واژه نه حیوان را از خوردن منع کرد. سپس همان قطعه را در کف دست به سگ عرضه نمایید و پس از اینکه سگ طعمه را خورد او را نوازش کنید.

این تمرین را باید روزهای متعددی تکرار نمود تا اینکه سگ بخوبی بیاموزد که به چه طریق مجاز است لقمه‌ای را غیر از ظرف غذایش از دست صاحبش بگیرد.

پس از اینکه سگ این درس را بخوبی یادگرفت باید شخص ناشناسی یک قطعه استخوان و یا گوشت را با انگشتانش به حیوان عرضه نماید. این کار باید در دفعات اول در حضور صاحب سگ و در دفعات بعد در غیاب او باشد. در این موقع سگ با برگرداندن سرش می‌فهماند که تمایلی به خوردن لقمه ندارد. بهتر است این درس را همیشه با ادای کلماتی از قبیل «نگیر» و یا «نخور» و امثال آن همراه کنید و در موقع لزوم، تحسین و نوازش و یا توبیخ را فراموش نکنید.

زمان آن فرا رسیده است که روش تعلیم دروس اساسی که هر سگ تربیت شده‌ای باید بداند گفته شود. این دروس در کلیه کتب تربیت سگ آورده می‌شود که در این کتاب هم بدانها اشاره می‌گردد. اما قبل از شروع تعلیم ابتدا روش استفاده از قلاده و زنجیر را ذکر می‌نماییم.

تعلیم نحوه بکارگیری قلاده و زنجیر کلیات

توله سگ جوان باید بتدریج عادت کند که در راه پیمایی های کوتاه و راههای کم رفت و آمد با قلاده و یا زنجیر و قلاده راه برود و این عمل بتدریج باید از دو ماهگی شروع شود. در ابتدا از قلاده های ارزان قیمت استفاده کنید زیرا توله سگ پس از مدتی بزرگتر می شود و شما باید از یک قلاده بزرگتر و بهتر استفاده کنید. در روزهای اول بستن قلاده برای توله سگ مطبوع نیست ولی بزودی به این کار عادت می کند. ضمناً یک برچسب مشخصات هم به قلاده سگ متصل نمایید. هرگز سگ را بزور با زنجیر نکشید و هرگز زنجیر سگ را به دست بچه ها ندهید تا آنها را به این طرف و آن طرف بکشند.

پس از وصل کردن زنجیر به قلاده، توله سگ را بانامش صدا بزنید تا توجهش جلب شود. سعی کنید سگ را با خود جهت قدم زدن ببرید اما دقت کنید که این عمل موافق میل حیوان باشد. زنجیر را طوری در دست بگیرید که حداقل طول را داشته باشد. سپس خم شوید و توله سگ را بانام صدا بزنید و او را وادار به آمدن کنید. اگر سر باز زد بازden ضرباتی به زنجیر او را وادار به این کار کنید. در هیچ یک از مراحل تربیت بیش از حد زنجیر را نکشید بلکه در عوض همیشه از ضربات سریع و کوتاه استفاده کنید. برای فرمانبرداری بیشتر در این تعلیم، تکه های غذای سگ نشان بدھید. وقتی از یک طناب بلند استفاده می کنید و دوست دارید که سگ از فاصله ای دور به طرف شما بیاید سعی کنید طناب سبک باشد و آن را همانند زنجیر به قلاده توله سگ وصل کنید. اگر توله سگ شما به طور آزاد به اطراف می رود و فرمان شما جهت آمدن تأثیری ندارد، حیوان را دنبال نکنید زیرا موجب می گردد توله سگ بیشتر فرار کند و در نتیجه باعث خستگی و عصبانیت شما شود. در این صورت شما علاوه بر از دست دادن کنترل بر حیوان کنترل خودتان را نیز از دست می دهید و در نتیجه ساعتها تربیت بر باد خواهد رفت. در این موارد آرام باشید و با صدا زدن سگ توجه حیوان را به خود جلب کنید. وقتی نظرش را جلب کرذید، برگردید و از او دور شوید. با وجود این گهگاه به آرامی به عقب نگاه کنید و

او را صدا بزنید تا به سمت شما بیاید. در بیشتر موارد بسرعت به دنبال شما خواهد آمد. وقتی به شما رسید او را نگیرید بلکه روی زمین بنشینید و صبر کنید خودش پیش شما بیاید، هر چند که این کار مدت زیادی هم طول بکشد. برای اولین بار هرگز توله سگ را سرزنش نکنید بلکه در عوض جایزه‌ای به آن بدھید. اگر حیوان را تنبیه کنید نمی‌فهمد که تنبیه شما به خاطر نیامدنش است بلکه تصور می‌کند تنبیه به خاطر عملی است که اخیراً انجام داده و در نتیجه تصور می‌کند که به خاطر آمدنش تنبیه شده است.

در مرحله اول تربیت با زنجیر در توله سگهای جوان، به همین حد راضی باشید که توله سگ یاد بگیرد با زنجیر در اطراف شما به طور آزاد حرکت کند؛ هر چند که گاهی زنجیر به دور پای شما می‌پیچد. وقتی توله سگ بآرامی به دنبال شما می‌آید، از فرمان «بدو» استفاده کنید تا سگ با این واژه آشنا گردد. دوباره یادآوری می‌شود که سگ را به زور به دنبال خود نکشید.

طريقه استفاده از قلاده

قبل از اینکه توله سگ به قلاده عادت کند، هر روز تنها مدت کوتاهی از آن استفاده کنید. اگر نمی‌توانید توله سگ را زیرنظر داشته باشید، قلاده آن را باز کنید. وقتی توله سگ بزرگ شد، قلاده آنرا مناسب با قطر گردش تغییر دهید.

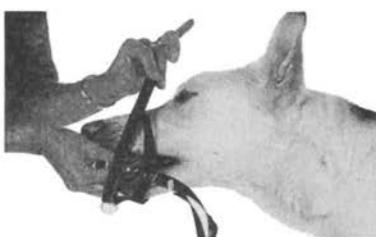
۱- قلاده را مناسب با قطر گردن سگ انتخاب کنید. مراقب باشید که در سگهای مو بلند قلاده موجب کشیدگی موهای سگ نشود.

۲- سفتی قلاده باید بعدی باشد که
براحتی دو انگشت در زیر آن حرکت
کند.

طریقه استفاده از دهان بند

در مورد سگهای خشن که کنترل آنها در مکانهای عمومی مشکل است و نیز سگهایی که عادت به جویدن اشیاء دارند، از دهان بند استفاده کنید. دهان بند از جنس نایلون مقاوم می‌باشد که توسط حلقه‌ای که در زیر فک پائین سگ قرار می‌گیرد به زنجیر متصل می‌شود. در مورد سگهای کوچک جثه برای اینکه قلاده به گردن سگ فشار نیاورد می‌توان از تسمه‌هایی که به دور قفسه سینه توله سگ بسته می‌شود استفاده نمود و سپس زنجیر را به آن متصل کرد.

۱- یک دهان بند نایلونی محکم روی پوزه سگ قرار دهید. برای اینکه سر سگ را بالا نگه دارید.
دستان را زیر فک پائین آن بگیرید.

۲- بندهای دهانبند را پشت گردن سگ بیندید اما مراقب باشید خیلی سفت نباشد. شما باید قادر باشید دو تا از انگشتانتان را زیر آن حرکت دهید.

طریقه استفاده از پوزه‌بند

برای اینکه مانع از گازگرفتن سگ شوید از پوزه‌بند استفاده نمایید.

۱- در کنار سگ زانو بزنید و پوزه‌بند را روی پوزه آن قرار دهید. برای این کار ابتدا فک پائین آن را وارد پوزه‌بند نمایید. سپس بندهای آنرا پشت گردن سگ بیندید.

۲- مطمئن شوید پوزه‌بند محکم است ولی خیلی سفت نباشد. سگ باید قادر باشد دهانش را باز کند و نفس بکشد.

طریقه استفاده از قلاده زنجیری

وقتی جهت قدم زدن با سگی که روحیه خشنی دارد بیرون می‌روید، بمنظور اطمینان از کنترل مناسب روی سگ، از قلاده زنجیری استفاده کنید.

۱- زنجیر را بصورت حلقه درآورید و سر سگ را از داخل آن عبور دهید. زنجیر باید بحال آزاد در گردن سگ قرار گیرد.

۲- همانند شکل، در حالتی که قلاده در وضعیت صحیح قرار داشته باشد، تنها در موقع کشیدن زنجیر سفت می‌شود و پس از رفع کشش بحال اولش بر می‌گردد.

وضعیت ناصحیح

اگر قلاده در وضعیت صحیح قرار نگیرد موجب ناراحتی سگ شده و حتی پس از رفع کشش هم بحالات اول برنامی‌گردد و شل نمی‌شود.

حال زمان آن فرار سیده است که تعالیم اساسی را آغاز کنیم.

شروع تعلیم سگ

معمولًا برای شروع تربیت جدی سگ بهتر است تا سن ۶ تا ۸ ماهگی یا کمی بیشتر صبر کنید و اجازه دهید توله از کودکی خود لذت ببرد. از طرفی معمولًا تا سن ۶ تا ۸ ماهگی توله قادر نخواهد بود که حواس خود را متمرکر کند. بنابراین قادر به انجام تمرین هایی که نیازمند تمرکز حافظه است نخواهد بود. با این وجود برعی از تربیت کنندگان بر این عقیده‌اند که باید تربیت را از سنین پائین‌تر شروع کرد. برای تعلیم دادن به سگ یک قلاده و زنجیر مورد نیاز است تا در حین تمرین با جلو و عقب کشیدن زنجیر، سگ را مجبور به اطاعت از خود کنید. انتخاب نوع قلاده بستگی به سلیقه و یا نیاز و جثه سگ دارد که مثلاً قلاده از نوع چرمی و یا زنجیر گردن انتخاب شود. قلاده از نوع زنجیر را نباید برای سگهای ظریف انتخاب نمود، زیرا موجب درد و ناراحتی حیوان می‌شود. قلاده را باید طوری به گردن بست که زیاد تنگ نباشد و برایتی در گردن حیوان بچرخد. هیچ وقت به جای قلاده که احياناً پاره شده است از نخ و یا ریسمان و طناب و امثال آن استفاده نکنید. سعی کنید همه جلسات تربیت به خوبی و خوشی به پایان برسد.

تعلیم دروس باید همه روزه دنبال شود ولی مدت جلسات نباید بیشتر از ۱۵ دقیقه و دو بار در روز باشد. طولانی تر از این مدت معمولًا برای سگ و صاحب آن خسته کننده خواهد بود. هر روز دستور روز قبل را تکرار کنید. معایب و نقصان سگ را با صدای محکم گوشزد کنید. برای آموزش سگ هیچ چیز بدتر از خستگی و بی‌حوصلگی سگ و یا صاحبش نیست؛ بنابراین توصیه می‌شود آموزش را زمانی انجام دهید که سگ خسته نباشد و در طول این مدت همه چیز باید جدی و دوستانه باشد. بعد از هر دوره آموزش برای مدتی با سگ به بازی بپردازید تا از فشار زیادی که به حیوان در طول آموزش وارد شده بکاهد و به سگ تفهیم شود که با او روابطی دوستانه

دارید.

ادای فرامین

در ابتدا لازم است جهت تأیید فرماناتان از غذا به عنوان پاداش استفاده کنید. یک سگ گرسنه، هوشیار و آماده پاسخ دادن به درخواست شماست. می‌توانید غذا را به سگ نشان دهید اما تا فرمان را بدرستی اجرا نکرده آن را به سگ ندهید. کم کم غذادادن به سگ را جهت اجرای فرمان کنار بگذارید و سعی کنید با تشویق لفظی، حیوان را مورد ستایش قرار دهید. همیشه سعی کنید قبل از دادن فرمان، نام سگ را صدا بزنید تا باعث جلب توجه سگ شود مثلاً بگویید «جیمی بنشین!»

درس اول: بنشین

این درس خیلی مهم و در عین حال خیلی ساده و تعلیم آن آسان است. تعلیم بنشین باید بارگ و خون حیوان عجین شود. کلمه «بنشین» باید مانند کلمه‌ای سحرآمیز حیوان را با کمال قدرت در هر حال که هست در جایش بنشاند. فراگرفتن این درس مخصوصاً در جهت حفظ جان حیوان در خیابان و معابر پررفت و آمد بسیار مهم و ضروری است.

چگونگی تعلیم

روش اول

در ابتدا با زنجیر، سگ را تحت کنترل در آورید. جلسات را با یک تکه غذا به عنوان پاداش شروع کنید. با به کار بردن واژه «بنشین» او را وادار به نشستن کنید.

۱- در حالی که زنجیر در دست چپ شما و تکه غذا در دست راست شمامست رو به روی سگ بایستید. از سگ فاصله بگیرید و سپس به او فرمان «بیا» را بدهید و تکه غذارابه او نشان دهید. سگ نسبت به تکه غذایی که در دست شمامست عکس العمل نشان می‌دهد. ◀

۲- وقتی حیوان به شما رسید. دست راستان را بالای سرشن ببرید. سگ برای اینکه چشمش را از غذا نگیرد پاهای عقبش را خم می‌کند. ◀

۳- وقتی دیدید سگ روی زمین نشست به او فرمان «بنشین» را بدهید. این کار را بارها تکرار کنید و در دفعات بعد کم کم غذارا حذف نمایید.

روش دوم

ابتدا سگ را در طرف چپ خود قرار دهید و زنجیر گردنش را با دست راست بگیرید؛ به طوری که قبل از هم ذکر شد، سگ باید در موقع تعلیم تمام دروس در طرف چپ مرتبی واقع گردد. زنجیر را طوری نگه دارید که در موقع لر و میوم بتوانید با کشیدن آن حیوان را تنبیه نمایید، سپس با کف دست چپ به طور ملایم به کپل حیوان فشار بیاورید و در همان لحظه کاملاً واضح و آشکار و با به زبان آوردن نام حیوان با صدای بلند بگویید. **جیمی بنشین!** بممحض اینکه حیوان نشست ۱۰ تا ۲۰ ثانیه حیوان را در حال نشسته نگه دارید. کم کم فشار واردہ به ناحیه کپل حیوان را تقلیل دهید به طوری که در انتهای تنها با یک انگشت، حیوان را در این وضعیت نگه دارید. دفعات اول باید زمان نشستن کوتاه باشد زیرا باعث خستگی حیوان می‌شود اما در دفعات بعد می‌توانید مدت آن را افزایش دهید. اگر حیوان خواست از جایش برخیزد با گفتن کلمه «نه» او را سرزنش کنید. سپس حیوان را تشویق کنید و مورد نوازش قرار دهید. با این کار حیوان می‌فهمد که کارش را درست انجام داده است. اگر سگ به عوض اینکه

روی پاهایش بنشیند خودش را روی زمین پهن کرد، نباید با کشیدن زنجیر او را به وضعیت نشسته برگرداند بلکه ابتدا قسمت جلوی بدن حیوان را به حالت نشسته برگردانید، سپس با قراردادن کف دست روی کپل آن و فشاردادن آن به طرف چپ و راست وضعیت نشستن حیوان را تصحیح کنید.

بعد از اینکه سگ با این درس تا حدی آشنا شد بتدریج تمام راههای تعلیم این درس از قبیل کشیدن زنجیر و یا فشار با دست به کپل حیوان را کنار بگذارد. بعد از تمرینهای مکرر ملاحظه می‌شود که حیوان، به محض شنیدن کلمه بنشین بدون کمک مربی خود به خود در جایش می‌نشیند. باز هم یادآوری می‌شود که از عصبانی شدن و خشونت و تنبیه کردن خودداری کنید. فقط با حوصله و بردبازی و نوازش می‌توان تعلیم را کاملاً صحیح انجام داد.

در انتها یادآور می‌شویم

تعلیم نشستن یکی از مهمترین دروسی است که سگ باید حتماً آن را بخوبی یاد بگیرد زیرا سایر دروس مثل همقدم و بیا هم از حالت نشسته آغاز می‌شوند.

درس دوم: همگام - همقدم

بهترین موقع برای تعلیم این درس زمانی است که حیوان از یک گرددش طولانی بر می‌گردد زیرا در این موقع حیوان به علت راهپیمایی قدرت شیطنت و شلوغ کاری خود را از دست داده و به اصطلاح رام و آرام شده است. برای تعلیم این درس، چندین روش در زیر ذکر می‌شود.

روش اول

برای تعلیم این درس باید سگ را در طرف چپ قرار داد و تعلیم را شروع نمود. محل تعلیم این درس باید در کنار دیوار و یا نرده باغ و امثال آن انتخاب گردد. زنجیر سگ را با دست راست محکم بگیرید و با دست چپ، سگ را هدایت کنید. سگ باید در طرف چپ مربی و طرف راست دیوار و یا نرده قرار گیرد، به طوری که حیوان در میان مربی و دیوار با فاصله نسبتاً کم واقع گردد. (دیوار یا نرده باغ مانع از آن می‌شود که حیوان به طرف چپ منحرف گردد.) و در این حالت سگ باید طوری قرار گیرد که فقط سرو گردنش جلوتر از مربی باشد. اگر در موقع تعلیم راه رفتن و حتی توقف، حیوان جلوتر و یا عقب‌تر از حالت مذکور واقع گردید می‌توان با زدن ضرباتی بر روی زنجیر موقعیت حیوان را تصحیح کرد. اکنون که سگ به این حالت قرار گرفت باید شروع به حرکت نمود. برای اینکه حیوان فرمان این درس را بخوبی درک نماید باید شروع حرکت همواره با پای چپ و گفتن واژه‌هایی نظیر «برویم» یا «قدم رو» و امثال آن آغاز گردد.

نکته‌ای که همیشه باید مورد توجه قرار گیرد آن است که به هیچ وجه نباید از زنجیر برای تنبیه و ترساندن حیوان استفاده نمود و هر موقع که لازم شد با زدن ضرباتی به زنجیر حالت قدم و یا توقف سگ را تنظیم کنید ولی از محکم کشیدن زنجیر به منظور تنبیه حیوان پرهیزید. هر موقع که جهت تنظیم حرکت حیوان به زنجیر ضربه می‌زنید باید با صدای بلند بگویید: «قدم قدم». حیوان باید این درس را بقدرتی تمرین کند که هر موقع مربی و یا صاحب سگ پای

چیش را جلو بگذارد و بگوید «قدم رو» او هم بدون درنگ همگام با صاحبش به راه رفتن مبادرت نماید و هر موقع زنجیر را کشید و گفت «بنشین» یا «بایست» فوراً اطاعت نماید. بعد از اینکه سگ این درس را بخوبی یاد گرفت، تمرین را مدتی در محل آزاد و بدون مانع (دیوار یا نرده) انجام دهید و سپس بتدریج مدتی هم بدون زنجیر با او تمرین نماید. نوازش بعد از انجام هر فرمان فراموش نشود.

روش دوم

بعضی از تربیت‌کنندگان سگ عقیده دارند که قبل از اینکه مبادرت به بیرون رفتن با سگ نماید باید درس همقدم بخوبی به سگ تعلیم داده شود. لذا همان طوری که در زیر می‌آید این درس را در منزل به سگ بیاموزید. به منظور تشویق سگ جهت اجرای فرمان شما یک تکه غذا در دست بگیرید.

۱- تعلیم این درس را در خانه آغاز کنید. جلوی

سگ زانو بزنید و به سگ اجازه دهید تا زنجیر را بتو بکشد. زنجیر را به قلاوه سگ وصل نمایید و مطمئن شوید که به گردن سگ فشاری وارد نمی‌شود.

۲- حالا به سگ فرمان بنشین را بدھید. بدون اینکه فشاری به قلاده بیاید سگ را در سمت چپ خود نگه دارید. زنجبیر و تکه‌ای غذا نیز در دست راست خود بگیرید و قسمت آویزان شده زنجبیر را با دست چپitan نگه دارید. دست چپ آماده حرکت به سمت قلاده است. ◀

► ۳- با پای چپ خود یک قدم بلند بردارید و با دست چپ ضربه‌ای به زنجبیر بزنید و در همین موقع فرمان همقدم را تکرار کنید. قبل از تکرار فرمان نام سگ را بگویید مثلاً بگویید «جیمی! قدم». صدا کردن نام سگ باعث جلب توجه سگ شده، همزمان حرکت شما به سمت جلو و ضربه‌زندن به زنجبیر باعث می‌شود که سگ فرمان شما را اطاعت کند و با شما همقدم شود. حالا بدون اینکه اسم حیوان را صدا کنید فرمان قدم را تکرار نمایید. هر چند قدم یکبار به او بفهمانید که حرکت کند. در ابتدا ممکن است سگ از شما جلو بزنند یا عقب بمانند و یا اینکه از مسیر

منحرف شود، در این حالت با زدن ضرباتی بر روی زنجیر به او بفهمانید که با شما همقدم شود. از آنجاکه فرمان شما به وسیله زنجیر به سگ منتقل می‌شود لذا از سفت بودن زنجیر مطمئن شوید زیرا در صورتی که زنجیر بیش از حد شل باشد، در اثر کشیدن شما قلاده سفت نشده و در نتیجه نمی‌توانید سگ را کترل کنید.

۴- وقتی سگ با شما همقدم شد تکه‌ای غذا بعنوان پاداش به آن بدھید. در چشمهاي سگ نگاه کنيد و با گفتن نام سگ و ادای واژه سگ خوب آن را تشویق نمایید. سپس به سگ فرمان «بنشین» را بدھید و واژه سگ خوب را تکرار کنید. وقتی سگ فرمان همقدم را بخوبی آموخت و اجرا کرد، فاصله تان را از آن بیشتر کنید. ◀

► ۵- در حالی که سگ نزدیک پای شمامست با دست چپتان حیوان را جهت گردش به راست هدایت نمایید.

۶- جهت‌گردش به چپ، سرعتتان را افزایش دهید و یک تکه غذا جلوی بینی سگ بگیرید تا سرعتش کم شود. سگ را نزدیک پای چپتان نگه دارید و جهت آهسته کردن سگ به او فرمان «آهسته» بدهید. بهتر است ابتدا گرددش به راست را تمرین کنید زیرا سگ بدلیل نگرانی از برخورد با پای چپ شما از گرددش به چپ بیم دارد. از همان زمانی که شروع به تعلیم همقدم شدن کردید گرددش به چپ رانیز تعلیم دهید.

کشیدن زنجیر

کشیدن زنجیر توسط سگ متداول‌ترین مشکلی است که اکثر صاحبان سگ با آن درگیرند. راه چاره این است که سگ را دوباره جهت فرمان همقدم تربیت کنید. سعی نکنید در کشیدن زنجیر با سگ رقابت کنید زیرا این کار باعث جری ترشدن سگ می‌گردد.

۱- در حالتی که با دو دست زنجیر را گرفتهاید و سگ هم در طرف چپ شماست شروع به قدم زدن کنید. وقتی سگ زنجیر را کشید، دست چپتان را به سمت ابتدای زنجیر حرکت دهید و محکم بکشید. دستهایتان را همزمان به عقب بکشید. ◀

► ۲- با سگ در وضعیت همقدم قرار بگیرید و به او فرمان «بنشین» بدهید. دوباره شروع به قدم زدن کنید. حالا سعی کنید در وضعیت همقدم شروع به حرکت کنید. با زدن ضرباتی روی زنجیر وضعیت قرار گرفتن سگ را تصحیح کنید.

۳- هر وقت سگ زنجیر را به سمت جلو کشید فرمان همقدم و بنشین را تکرار کنید. هر گاه سگ بدون کشیدن زنجیر فرمان همقدم را الجرا کرد به او یک تکه غذا بدهید و این تمرین را تکرار کنید. ◀

قدم زدن بدون استفاده از زنجیر

وقتی با سگتان جهت پیاده روی بیرون می روید سگ باید تحت کنترل شما باشد. اگر چه اکثر صاحبان سگ دوست دارند بدون به کار بردن زنجیر، سگ همراه آنها بباید ولی بهتر است جهت اطمینان از کنترل، سگ توسط زنجیر مهار شود. اکثر سگها از همان سنین کودکی به طور ذاتی دنبال صاحبشان راه می افتد؛ بخصوص اگر تکه‌ای غذا هم به آنها نشان داده شود. جلسات تمرین باید کوتاه و لذت‌بخش و متوازن باشند و نباید بیشتر از ۱۵ دقیقه طول بکشد. در صورت امکان تمرین‌ها را در جایی خلوت و بدون رفت و آمد برگزار کنید.

۲- در حالی که سگ به دنبال تکه غذا می آید در یک خط مستقیم شروع به قدم زدن کنید. به سگ فرمان «همقدم» بدهید. به طرف زمین خم شوید. آماده گرفتن قلاوه سگ باشید. بوی غذا سگ را به دنبال شما می آورد. ▲

۱- سگ را در سمت چپتان نگه دارید و قلاوه‌اش را با دست چپ بگیرید. از طریق صدا زدن و نشان دادن یک تکه غذا توجهش را جلب کنید. ▲

► ۳- به سگ فرمان

«منتظر بمان» بدھید و در
سمت راست، زانو بزنید.
تکه غذا را پایین بگیرید تا
مانع پریدن او شوید. دست
چپتان را زیر بدن سگ و
نزدیک پاهای عقب آن قرار
دهید تا مانع حرکت سگ به
سمت جلو شوید.

◀ ۴- جهت تشویق سگ برای گردش به
راست، زانوی خود را خم کنید و غذا را
نزدیک بینی سگ بگیرید. در هنگام گردش به
راست فرمان «قدم» را تکرار کنید. سگ
مجبور خواهد بود برای دور زدن شما
سریعتر حرکت کند. ◀

۵- جهت گردش به چپ، از دست چپستان برای گرفتن قلاده و گردنده حیوان کمک بگیرید و در همین حال فرمان «آهسته» را تکرار کنید. تکه غذا را پایین بگیرید و دست راستان را به سمت چپ حرکت دهید. سگ تکه غذا را دنبال خواهد کرد. چندین بار این کار را تکرار کنید.

در خلال تمرین درس مربوط به همراهی کردن، سگ ممکن است بر روی زمین دراز بکشد یا به پشت غلط بزنده ولی شما بدون توجه به او با قدمهایی استوار و شمرده به حرکت خود ادامه دهید. اگر سگ در جوانب از شما فاصله گرفت بازدن ضرباتی روی زنجیر او را به خود نزدیک کنید اما از حرکت بازنایستید. سپس با گفتن واژه «پسر خوب» سگ را تشویق کنید. در هنگام قدم زدن اندازه قدم شما باید مناسب با اندازه توله سگ باشد. بعضی از توله سگها قادرند بدوند ولی بعضی‌ها قادر به این کار نیستند لذا سرعت حرکت خود را با آنها تطبیق دهید. حداقل سه جلسه با سگ در مورد نشستن و همراهی کردن تمرین کنید یا اینکه اگر در روز فقط یک نوبت تمرین دارید سه روز با سگ روی این فرمانها کار کنید. وقتی تعلیم گردش به چپ را شروع کردید، در حین قدم زدن با پای چپ خود به سمت چپ قدم بردارید این کار به طور خودکار سگ را به سمت چپ

بر می‌گردد. در مورد سگهای کوچکتر شما می‌توانید در جلوی سگ قدم بردارید و بازدن ضرباتی بر روی زنجیر سگ را اداره گردش کنید. در هر جلسه قدم زدن چند بار دور بزنید تا سگ این درس را فراموش نکند. در مورد سگهای کوچک اگر در موقع حرکت، سگ از شما دور شد با زدن ضرباتی روی زنجیر او را به خود نزدیک کنید. در مورد بعضی از سگهای بزرگ هم می‌توان این کار را انجام داد اما اگر موفق نبود باید از روش‌های دیگر استفاده کنید.

تعلیم ایست

وقتی به سگ یاد دادید با شما همقدم شود ضرورتاً باید فرمان «ایست» را هم به او بیاموزید. برای اینکه حیوان را از ادامه حرکت باز دارید، باید یکی دو قدم قبل از متوقف شدن فرمان «ایست» را به کار ببرید. علاوه بر این باید زنجیر را هم سفت کنید تا سگ متوجه منظور شما شود. اگر بعد از متوقف شدن شما، حیوان به حرکتش ادامه داد با کشیدن زنجیر به طرف عقب سعی در متوقف کردن آن نکنید بلکه بازدن ضرباتی روی زنجیر او را متوقف نمایید و در عین حال فرمان «ایست» را هم تکرار کنید. تمرین را ادامه دهید تا سگ آن را بخوبی یاد بگیرد و در برابر فرمان ایست پاسخ مناسب بدهد. بعد از اینکه سگ درس نشستن و همراهی کردن را بخوبی یاد گرفت وقت آن است که درس نشسته ماندن را یاد بگیرد.

تعلیم نشسته ماندن

تا اینجا به سگ یاد دادید که با اشاره دست، شما را همراهی کند و حال باید به او یاد دهید در حالت نشسته باقی بماند. در ابتدا فرمان لفظی را با اشاره دست همراه کنید ولی پس از مدتی سگ باید تنها با اشاره دست حتی از فاصله دور هم این فرمان را اطاعت کند. در حالی که سگ در سمت چپ شما در حال حرکت است این درس را شروع کنید. مانند قبل، زنجیر را در دست راست خود بگیرید. با دست چپ زنجیر را به سمت عقب بکشید و کف دستان را به طرف سگ حرکت دهید و در

جلوی بینی سگ با انگشتاتان به طرف زمین اشاره کنید و در عین حال به او فرمان «نشسته بمان» را بدھید. وقتی به سگ فرمان دادید با پای راستان از سگ دور شوید. به خاطر داشته باشید که ما قبلاً به سگ یاد داده‌ایم هر وقت با پای چپ حرکت کردیم دنبال ما بیاید. در این تعلیم با پای راست از سگ دور شوید تا بفهمد که نباید شمارا دنبال کند. و باید سر جایش بماند. وقتی به طرف جلو حرکت می‌کنید زنجیر را از دست راست به دست چپ بدھید تا هنگام دورشدن از سگ دست راستان آزاد باشد. سپس با قدم‌های بلند از سگ دور شوید و آنگاه رو به سگ کنید، زنجیر را بلند کرده و آنرا سفت نمایید. در عین حال فرمان «سر جایت بمان» را تکرار نمایید. سفت کردن زنجیر و تکرار فرمان، مانع از این می‌شود که سگ شمارا دنبال کند.

اگر سگ به محض شنیدن فرمان، سر جایش ماند نشانه این است که فرمان را خوب یاد گرفته. حالا روش را تغییر دهید. یک قدم به چپ و یک قدم به راست بردارید و سرانجام به طور کامل در اطراف آن حرکت کنید. سعی کنید همیشه به کنار سگ برگردید. فرمان «بایست» را تکرار کنید تا در موقعیت مناسب باقی بماند. هر وقت احساس کردید که سگ قصد بلندشدن و دنبال کردن شما را دارد سرعت فرمان «سر جایت بمان» را ادا کنید. و در حالی که کف دستان به طرف سگ است به او فرمان بمان بدھید.

دو مین قدم در تعلیم نشسته ماندن

وقتی می‌خواهید سگ ۱۵ ثانیه در جایش بماند، در حالی که زنجیرش را بالا گرفته‌اید در چندین جهت یک قدم از او دور شوید تا بینید شمارا دنبال می‌کند یا نه. در این موقع دومین مرحله ماندن را شروع کنید. به جای زنجیر از یک طناب نایلونی نازک و محکم که ۹ متر طول دارد استفاده کنید. طناب را به قلاوه سگ وصل کنید. برخلاف زنجیر که در زمان مهارکردن حیوان آن را به سمت عقب می‌کشیدید در اینجا باید طناب شل باشد. وقتی تمرين با موفقیت تمام شد سگ را تشویق کنید. تمام مراحل را مثل قبل انجام دهید. اما وقتی از سگ دور می‌شوید به جای یک قدم

دو قدم بردارید. حرکات سگ را کاملاً زیر نظر بگیرید و آماده باشید که اگر سگ قصد حرکت به سمت شما را داشت به او فرمان بمان بدھید. در یک دایره به دور سگ بگردید و هنگام گردش دایره را بزرگتر کنید تا اینکه شعاع دایره نصف طول اولیه طناب شود که حدود $4/5$ متر خواهد بود. اگر شما قادر باشید بدون اینکه سگ از جایش حرکت کند از فاصله $4/5$ متر به دور او بگردید، سگ بخوبی این درس را یاد گرفته است.

به کنار سگ برگردید و در جای مناسبان در کنار او بایستید. او را تشویق کنید و آزادش بگذارید. حال به طور خلاصه همراه با تصویر، مطالب گفته شده مرور می‌شود.

۱- همراه سگ شروع به قدم زدن کنید و سپس حیوان را وادار به نشستن نمایید. بعداً زنجیر را بلند کنید و به سگ فرمان «سر جایت بمان» را بدھید و به دور سگ بگردید. اگر سگ قصد حرکت کردن داشت بازden ضرباتی بر روی زنجیر مانع از حرکت حیوان شوید. در حین گردش به دور سگ، فرمان «بمان» را تکرار کنید. وقتی سگ منظور شما را فهمید زنجیر را شل کنید و دایره گردش را بزرگتر کنید.

۲- حالا سعی کنید فرمان نشسته بمان را بدون زنجیر تمرین کنید. دوباره بتدریج از سگ فاصله بگیرید؛ به منظور تأیید فرمان، یک دستان را بالا بگیرید به طوری که کف دستان به طرف سگ باشد. از سگ دور شوید تا ینکه از دایره دید او خارج شوید. سپس به کنار سگ برگردید؛ او را تشویق و به حرکت ادامه دهید.

تعلیم خوابیدن

درازکشیدن روی زمین و یا خوابیدن عمل تکمیلی درس نشستن است. عمل خوابیدن و یا درازکشیدن روی زمین که با فرمان «بخواب» توسط حیوان اجرا و انجام می‌گردد، اغلب بسیار سودمند واقع خواهد شد. دانستن این هنر در منزل زیاد کاربرد نخواهد داشت زیرا در منزل همان تعلیم نشستن برای حیوان کافی خواهد بود که با عمل خوابیدن تکمیل می‌شود. ولی در خارج از خانه که عوامل زیادی جهت پرت شدن حواس سگ وجود دارد، این فرمان، فرمان خوبی است. اگر سگی این تعلیم را بخوبی بیاموزد گاهی تا ساعتها بدون حرکت در این وضعیت باقی خواهد ماند. این فرمان را در حالتی به سگ بدھید که کاملاً تحت کنترل شماست.

روشهای مختلفی جهت تعلیم این درس وجود دارد که به خصوصیات، اندازه و خلق و خوبی سگ بستگی دارد. در زیر چند روش برای تعلیم این درس می‌آید.

روش اول

اگر سگ کوچک است می‌توانید همانند تعلیم نشستن عمل کنید. سگ را در سمت چپ قرار دهید. انتهای زنجیر را در دست راست بگیرید و با دست چپ زنجیر را به سمت عقب بکشید. سپس روی سگ خم شوید و با کف دو دست خود شانه‌های حیوان را به سمت زمین فشار دهید و او را مجبور به دراز کشیدن نمایید. همزمان با فشار دادن به سمت پایین به او فرمان «بخواب» بدید مثلاً بگویید «جیمی! بخواب». فرمان بخواب را چند بار تکرار کنید تا حیوان کاملاً سر جایش دراز بکشد.

روش دوم

اگر سگ بزرگ است و در نتیجه در برابر فشار شما مقاومت می‌کند، سگ را در وضعیت نشسته قرار دهید سپس دستهای حیوان را از ناحیه بالای آرنج بگیرید و به سمت خود بکشید. این کار باعث می‌شود که وزن بدن سگ روی زمین بیفتد و در حالت دراز کش قرار گیرد. علاوه بر این می‌توانید در موقعی که حیوان به میل خودش دراز کشید کف دو دستان را روی شانه‌های آن بگذارید و به سمت پایین فشار دهید. در حین انجام این کار چندین بار فرمان «بخواب» را تکرار کنید.

روش سوم

این بار هم ابتدا سگ را در موقعیت نشسته قرار دهید. زنجیر رازیر پای خود بگذارید؛ به طوری که بتوانید در موقع لزوم زنجیر را بالا و پایین بکشید. سپس با یک دست زنجیر را آهسته بکشید و با کف دست دیگر حیوان را به طرف زمین (حالت خوابیده) هدایت کنید و در این موقع کاملاً واضح با آهنگی محکم بگویید: «بخواب ... بخواب» وقتی حیوان خوابید او را تشویق کنید. اما اگر حیوان سرکشی می‌کند باید او را آهسته به طرف زمین فشار دهید و پنجه‌های جلویش را به طرف خود بکشید.

روش چهارم

دو وضعیت برای خوابیدن وجود دارد یکی پاها در زیر بدن و وضعیت دیگر پاها در یک طرف قرار می‌گیرند.

- ۱- به سگ فرمان بنشین را بدھید. کنار سگ زانو بزنید و قلاده‌اش را در دست بگیرید. در دست دیگر تان یک تکه غذا بگیرید.

۲- تکه غذا را جلوی بینی سگ بگیرید و به طرف پایین حرکت دهید. وقتی سگ غذا را بو کشید آن را جلوی بینی و بدن سگ حرکت دهید. غذا را در دستتان بگیرید تا مانع از قاپیدن آن شوید. ◀

۳- وقتی تکه غذا را جلوی سگ حرکت می‌دهید باید به طور طبیعی شروع به درازکشیدن به سمت جلو و خوابیدن کند. علت درازکشیدن سگ این است که می‌خواهد با تکه غذا در ارتباط باشد. باید این کار را چندین بار تکرار کنید تا سگ بدون وجود غذانیز فرمان شمارا اجرا کند. ◀

موقعی که سگ از درازکشیدن امتناع می‌ورزد

پس از چند جلسه تمرین با زنجیر یا بدون استفاده از آن، از سگ بخصوص توله سگ انتظار می‌رود که فرامین را بخوبی اجرا کند. اگر پس از چند جلسه، سگ شما از درازکشیدن امتناع می‌ورزد، در حالتی که سگ در سمت چپ شماست در کنار او زانو بزنید. کف دست راستتان را زیر دست راست سگ قرار دهید و کف دست چپتان را زیر دست چپ او بگیرید. حالا حیوان را بلند کرده، سپس با آرامی او را روی زمین دراز کنید تا حالت خوابیده بخود بگیرد. در طول انجام این کار نام سگ را صداقت و او را تشویق نمایید.

- ۱- به منظور دست یافتن به این حالت، قبل از دراز کشیدن، در کنار سگ زانو بزنید و هر یک از دستهای خود را زیر یک دست حیوان قرار دهید. سگ را تشویق کنید و به وضعیت خوابیده درآورید. دستهای حیوان را به آرامی بگیرید تا قادر به چنگ زدن نباشد. ◀

- ۲- با واردآوردن فشار ملایمی روی بدن سگ و کشیدن پاهایش به سمت جلو حیوان را روی زمین دراز

کنید. پس از دراز کشیدن، به مدت چند ثانیه فشار روی شانه های سگ را ادامه دهید. انگشتاتان را با هم روی ماهیچه های شانه سگ قرار دهید. سپس سگ را تشویق کنید. اگر سگ به طرف بالا می پرد (تقالا می کند)، تشویق را متوقف کنید. حیوان را به وضعیت قبل برگردانید و دوباره شروع کنید.

تعلیم منتظر بمان

فرمان «منتظر بمان» یا «همانجا بمان» عمل تکمیلی «بخواب» است. در این درس، اگر حراست و پاسبانی شیئی را که بُوی صاحبیش را بددهد به سگ واگذار کنید تعلیم را بهتر و زودتر فرا می گیرد زیرا حیوان به طور ذاتی دوست دارد که از وسائل صاحبیش محافظت کند. مثلاً هنگامی که برای خرید به فروشگاه می روید و یا به بانک و پستخانه و امثال آن مراجعه می کنید و نمی توانید سگ را به داخل محوطه مزبور ببرید و سگ باید بیرون در منتظر بماند، ابتدا یک دستکش کهنه و یا نظایر آن را، در مقابل حیوان قرار دهید و به آهستگی به طرف عقب از او دور شوید و در همین حال فرمان «بخواب» یا «از جایت تکان نخور» را تکرار کنید. این تمرین را ابتدا با زنجیر و قلاده و یا بند و قلاده به اجراء درآورید.

اگر حیوان خواست دنبال شما بیاید با گفتن کلمه «نه» و انداختن زنجیر پرتاب، او را متوجه عمل غیر مجازش نمایید. در این تمرین نباید هیچ وقت حیوان را از فاصله دور صدا کرد، بلکه باید همیشه از هر کجا که هستید به کنار سگ بازگردید و او را همراه خود ببرید. سگ باید به هیچ وجه به خود اجازه دهد از مقابل شیئی که حراست آن به عهده اوست دور شود. این درس را ابتدا با زنجیر و قلاده از فاصله نزدیک و سپس بدون زنجیر از فاصله دورتر تکرار کنید. بعد از انجام هر تمرین سگ را تشویق کنید و قبل از دادن فرمان نام سگ را به کار ببرید.

تعلیم آمدن

در اینجا یادآوری می شود که هرگز سگ را پس از آمدن پیش شما سرزنش نکنید زیرا در غیر این صورت نتیجه کارتان را هنگام تعلیم درس آمدن خواهید

دید. سگ باید این درس را بخوبی یاد بگیرد زیرا نه تنها در مواردی باعث نجات زندگی حیوان می‌شود بلکه در صورت امتناع سگ از انجام این فرمان، موجبات شرمساری شمارا فراهم می‌کند.

از همان زمان تولگی و شیرخوارگی در سگها استعداد کافی برای فراگرفتن این درس وجود دارد. لذا باید قبل از ۱۲ هفتگی این درس به سگها آموزش داده شود. وقتی توله سگ به میل خودش به نزد شما می‌آید واژه «بیا» را تکرار کنید سپس او را بیش از حد مورد انتظارش تشویق کنید. این روش بهترین و طبیعی ترین راه تعلیم این درس است و چنانچه از همان زمان شیرخوارگی و تولگی که هنوز موقع تربیت سگ فرا نرسیده است به این ترتیب عمل شود سگ به طور طبیعی به این کار عادت خواهد کرد لذا از خدمات تعلیم این درس نیز کاسته می‌شود. حالا زمان آن است که حیوان را طوری تعلیم دهید که وقتی فرمان را ادا کردید بدون درنگ نزد شما بیاید.

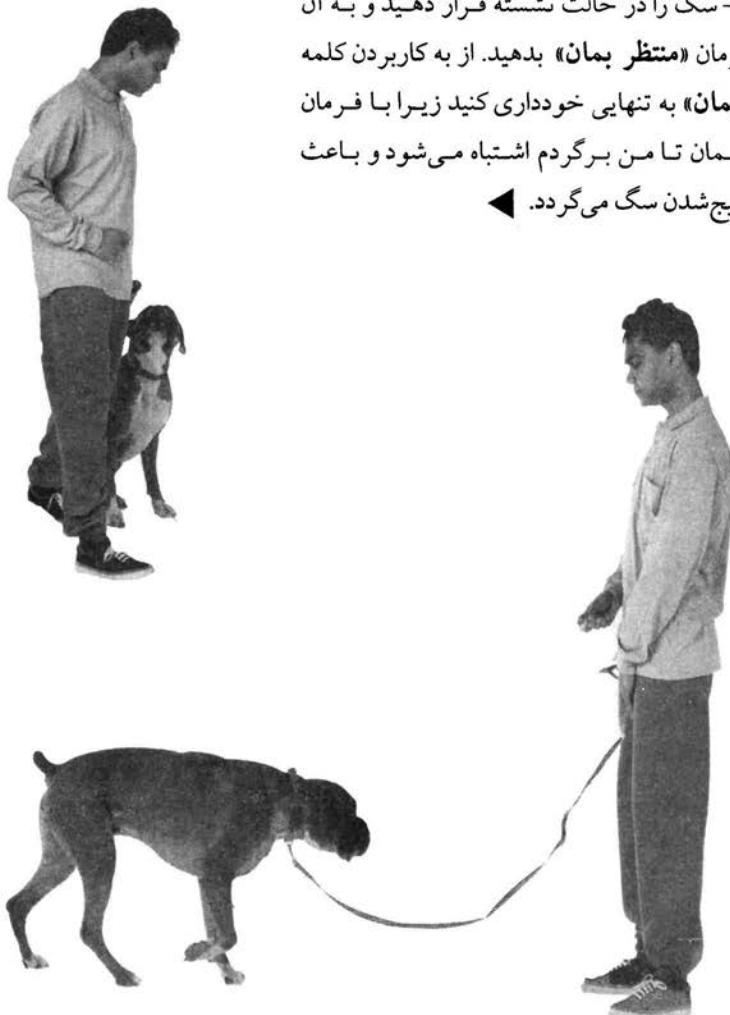
روش تعلیم

ابتدا به سگ فرمان دهید در کنار شما بنشیند سپس تا آنجا که طول زنجیر اجازه می‌دهد از او دور شوید حالا به سگ فرمان بدهید «بیا»؛ مثلاً بگویید «جیمی! بیا»؛ همزمان ضربه‌ای هم به زنجیر بزنید. وقتی حیوان این فرمان را بخوبی اجرا کرد او را تشویق کنید. به خاطر داشته باشید که اگر حیوان قصد بی‌اعتنایی و عدم اجرای فرمان را داشت با گفتن واژه «بیا» او را متوجه خطایش کنید. برای اینکه مانع از امتناع سگ از اجرای فرمان شوید، به طرف حیوان زانو بزنید یا خم شوید تا حیوان فریب خورده، به طرف شما بیاید. علاوه بر این می‌توانید برای جلب توجه سگ با کف دست آرام بر روی زانویتان بزنید. حال می‌توانید این کار را از فاصله دورتر انجام دهید. در این مورد از یک طناب ۱۵ متری استفاده کنید. به سگ فرمان بدهید «بنشین»، به اندازه طول طناب از سگ فاصله بگیرید. سپس به سگ فرمان «بیا» بدهید. در ابتدا سگ دنبال شما راه می‌افتد؛ بنابراین او را به جای قبلش

بازگردانید و فرمان را تکرار کنید. اگر سگ نسبت به فرمان شما بی اعتماد بود ضرباتی روی بند بزنید و آن را آهسته به طرف خود بکشید. اگر سگ فرمان را بخوبی اجرا کردار ارا نوازش کنید و اگر در اجرای فرمان تأخیر نموده به طور آهسته او را به طرف خود بکشید (ولی نباید حیوان را بзор بکشید) و در همین حال با دست راست او را به آمدن اشاره و ترغیب نماید.

فراموش نشود که قبل از ادای فرمان نام حیوان را صدا کنید. در موقع تمرین این درس، هرگز نباید مرتبی به طرف حیوان برود، زیرا در این صورت سگ تصور می کند که تمرین تمام شده و اکثرآ نتیجه مطلوب حاصل نخواهد شد. بلکه می توانید جهت تشویق سگ به طرف عقب حرکت کنید. پس از اینکه سگ به کنار شما آمد به او فرمان «بنشین» بدید و قبل از اینکه فرمان بعدی را به سگ بدید، ابتدا چند ثانیه صبر کنید تا سر جایش بماند. باید این مطلب را مدنظر قرار دهید که قدرت بینایی سگ با قدرت شنوایی و بویایی او قابل مقایسه نیست، لذا سگ قادر نیست که از فاصله دور اشاره دست شمارا ببیند. در نتیجه ممکن است علامت شما را با علامت دیگری که جهت منظوری دیگر می دهید اشتباه بگیرد. در این موقع تنها از فرمان لفظی استفاده کنید و وقتی سگ بدرستی فرمان را اجرا می کند ضرورتی ندارد که داد بزنید. قدرت شنوایی سگ در مقایسه با انسان بیشتر است لذا لازم نیست مثل بجه انسان که برای فرمان بردار کردن او سرش داد می زنید سر سگ داد بکشید زیرا باعث وحشت حیوان می گردد. فقط باید در ابتدای تعلیم، فرمان با صدای بلند و رسماً ادا شود. فرمان باید با صدای واضح ادا شود تا توله سگ قادر به تمیز یک فرمان از فرامین دیگر باشد. وقتی سگ با فرامین آشنا شد آنها را بخوبی و بسرعت اجرا خواهد کرد؛ در این موقع تربیت کننده می تواند لحن و آهنگ صدایش را پایین بیاورد اما باید فرامین به طور واضح ادا شود. پس از اینکه سگ بخوبی فرمان «بیا» را با زنجیر و طناب انجام داد می توانید زنجیر یا طناب را باز کنید و مدتی بدون آنها تمرین را ادامه دهید. در زیر مراحل مختلف این تمرین با تصاویر می آید.

۱- سگ را در حالت نشسته قرار دهید و به آن فرمان «منتظر بمان» بدهید. از به کاربردن کلمه «بمان» به تنها بی خودداری کنید زیرا با فرمان بمان تا من برگردم اشتباه می شود و باعث گیج شدن سگ می گردد.

▲ ۲- از سگ دور شوید و روی او بایستید. تکه‌ای غذا به سگ نشان دهید و نام حیوان را صدا کرده، فرمان بدهید «بیا». سگ به خاطر تکه غذا به سمت شما می آید.

▶ ۳- وقتی سگ به شما

رسید او را تشویق کنید و به او فرمان بدهید «بنشین». مراحل ۱ تا ۳ را چندین بار تکرار کنید. تکه غذار نزدیک بدن خود بگیرید تا سگ قادر به دیدن آن باشد و از آن چشم بر ندارد.

▶ ۴- حال فرامین را از فاصله دورتر به کمک یک

طناب بلند انجام دهید. از یک اسباب بازی به جای غذا استفاده کنید تا سگ قادر به دیدن آن باشد.

۵- وقتی سگ فرامین «بیا» و «بنشین» را اجرا کرد، اسباب بازی را به او بدهید و حیوان را تشویق کنید. سعی کنید در دادن اسباب بازی و تکه غذا افراط نکنید تا سگ عادت نکند فقط به خاطر آنها نزدیک شما بیاید. سگ قبل از دریافت پاداش می‌نشیند.

تعلیم ایستادن یا ایستاده ماندن

این تعلیم هنگام شستن حیوان برای جلوگیری از حرکت آن بسیار مفید است. علاوه بر این، این فرمان در هنگام معاینه سگ نیز کاربرد دارد، زیرا دامپزشک هنگام معاینه، جاهای مختلف سگ را لمس می‌کند و شما می‌توانید با دادن فرمان «ایستاده بمان» مانع از حرکت حیوان شوید. فایده دیگر این فرمان وقتی است که شما در یک روز بارانی یا برفی با سگ از خانه خارج می‌شوید و در راه با همسایه خود شروع به گپزدن می‌کنید لذا با دادن این فرمان مانع نشستن حیوان بر روی زمین گلی و کثیف شدن بدنش خواهید شد.

روش تعلیم

در این روش مثل قبل، از حالت نشسته شروع کنید. به سمت جلو حرکت کنید و به سگ فرمان «قدم» بدهید. سپس متوقف شوید و وقتی سگ خواست بنشیند سریعاً دست چپتان را زیرشکم سگ قرار دهید و مانع از نشستن حیوان شوید و در همین حال فرمان «ایستاده بمان» را ادا کنید.

اولین باری که شما سگ را وادار به اطاعت از فرمان «ایستاده بمان» کردید، کف دستان را رو به روی صورت سگ قرار دهید و با گفتن فرمان «ایستاده بمان» از او فاصله بگیرید. طرز قرار گرفتن یا ایستادن سگ ممکن است ملال آور باشد اما تا زمانی که سگ پس از شنیدن فرمان «ایستاده بمان» بطور کامل آن را اجرا نکرد، سعی در اصلاح آن ننماید. وقتی به کنار سگ برگشته باشید دوباره فرمان «ایستاده بمان» را تکرار کنید تا در حالت ایستاده باقی بماند، زیرا حیوان تمایل دارد به محض اینکه شما به کنارش رسیدید بنشیند. در این تمرین برای مدتی کوتاه از زنجیر استفاده کنید و در خلال این تمرین سعی کنید زنجیر به حالت شل از قلاده سگ آویزان باشد. وقتی این درس را یاد گرفت مانند حالتی که در «نشسته ماندن» و «دراز کشیدن» و «منتظر ماندن» داشتیم در اطراف سگ بگردید و جاهای مختلف حیوان را لمس کنید. اگر سگ سرش را برگرداند تا شما را ببیند با کشیدن زنجیر به سمت عقب، مانع از برگشتن او شوید.

تعلیم درس ول کن یا بدء

سگ باید از همان روزهای اول به این حقیقت پی ببرد که صاحبش همیشه حق دارد هر چند ولو استخوان عزیزش را از مقابل او بردارد. اگر سگ از زمان تولگی این موضوع را درک کرده باشد تعلیم این درس ساده خواهد بود. گاهی موقع صاحب سگ مجبور می‌شود شیئی را که مشکوک به مسموم بودن آن است از جلوی سگ یا حتی از دهان او خارج کند. لذا باید درس «ول کن» یا «بدء» را به سگ تعلیم دهید.

روش تعلیم

بگذارید حیوان شیئی را برای شما بیاورد، آن وقت خم شوید و دست راستان را برای گرفتن شیء به طرف حیوان دراز کنید و بالحنی محاکم بگویید «بده بده» یا «ول کن». این فرمان را خشن‌تر و با کوپیدن پا به زمین ادا کنید و اگر حیوان در دادن شیء مورد نظر سرسختی نمود، فرمان را به طریق مذکور تکرار کنید و شیء را از دهانش بگیرید. اگر حیوان باز هم از دادن شیء مزبور سرپیچی کرد با دست چپ قلاudedash را بگیرید و با دست راست دهانش را باز کنید (از بالا پوزه‌اش را بگیرید و با انگشت لبشن را به طرف دندانها یاش فشار دهید) و شیء را از دهانش خارج نمایید. این فرمان باید آنقدر تمرین شود که سگ پس از شنیدن فرمان بدون وقفه آن را اجرا کند.

فرامین ترکیبی

با ترکیب درسهایی که سگ تاکنون آموخته شما می‌توانید چند دستور به او بدهید و از او بخواهید آنها را به طور صحیح انجام دهد. این کار نشان دهنده موقوفیت شما به عنوان تربیت کننده سگ و بیانگر هوش بالای سگ شماست. از حالت نشسته شروع کنید. بعد همراه سگ شروع به حرکت نمایید. چند دور بزنید و سعی کنید مسیر حرکت شما مثل هشت انگلیسی (8) باشد و سرانجام از سگ بخواهید در کنار شما بنشیند. سپس از حیوان بخواهید دراز بکشد و پس از آن در اطراف او شروع به قدم زدن کنید و پس از اینکه مطمئن شدید شما را دنبال نمی‌کند به کنار سگ برگردید و به او دستور دهید بنشیند. سپس از حیوان بخواهید در جایش بماند و از او دور شوید. سپس دستور «بیا» بدهید و از حیوان بخواهید پس از رسیدن به شما پیش شما بنشیند. قبل از اینکه جلسه تمرین را به پایان برسانید ابتدا از سگ بخواهید چند ثانیه جلوی شما بنشیند. بعد از اینکه مطمئن شدید سگ تمامی فرامین شما را اطاعت می‌کند زنجیر او را باز کنید و فرامین را بدون استفاده از زنجیر تکرار کنید.

تمرین بدون استفاده از زنجیر

وقتی بدون استفاده از زنجیر اقدام به قدم زدن کردید اگر قد سگ به اندازه کافی بلند است، یکی از انگشتاتان را به صورت حلقه درآورید و برای کنترل فیزیکی سگ دور قلاده آن بگیرید. به مرور این کنترل را کم کنید تا اینکه توله سگ کاملاً آزاد و به طور طبیعی دنبال شما بیاید. اگر شتابزده عمل کنید تمامی زحماتی را که تا به حال متقبل شده‌اید برباد خواهد رفت. کاملاً مطمئن شوید سگ آمادگی تمرین بدون زنجیر را دارد. اگر سگ جهت انجام بعضی تمرینات به زنجیر نیاز دارد، برای کارکردن بدون زنجیر آماده نیست.

توله سگ قبل از جدا کردن زنجیر باید قادر باشد فرامین را به طور کامل با زنجیر اجرا کند. در صورت امکان بهتر است تمرین بدون زنجیر را در یک چهار دیواری شروع کنید تا اگر تصور شما در مورد حیوان، غلط از آب درآمد قادر به گرفتن آن باشید. باید بعد از باز کردن زنجیر با آسودگی خاطر کار کنید و وامود کنید که زنجیر در گردن سگ قرار دارد و سگ کاملاً تحت کنترل شماست. هر گونه اضطراب و آشفتگی شما به سگ منتقل می‌شود و در رفتار آن بازتاب خواهد داشت. بعد از مدتی در می‌بایید که کارکردن بدون زنجیر از کارکردن با زنجیر مشکلتر نیست و به طور حتم اگر آموزش‌های داده شده را به طور کامل اجرا کنید، بخوبی از عهده این کار برخواهید آمد. در اینجا باید یادآور شویم که سگها بدون زنجیر کمی سر به هوا و بازیگوش می‌شوند و در انجام فرامین دقت کمتری بخرج می‌دهند؛ بنابراین باید سگ را وادار کنید تا حداقل سرعت و با دقت بالا همان طور که با زنجیر فرامین را اجرا می‌کرد، این دستورات را به اجرا درآوردد. اگر شما کنترل کافی روی سگ نداشته باشید، سگ بر احتی به بی‌نظمی و شلختگی قبل از تربیت بر می‌گردد. لذا اگر بی‌نظمی در کار سگ دیدید رفتار خودتان را مورد بازبینی قرار دهید.

فرمان ایست

در خلال درس همراهی کردن، سگ فرمان «ایست» را نیز یاد گرفته است.

بعدها شما به کارابی بیشتر این فرمان پی خواهید برد؛ بخصوص در موقعی که سگ در حال ارتکاب کاری است که مورد نظر شما نمی باشد. در این موقع می توانید یا دادن فرمان «ایست» مانع از ادامه آن کار شوید. اگر فرمان «ایست» را بخوبی به سگ بیاموزید می توانید بی اندازه از این فرمان در کنترل سگی که بدون زنجیر است و سراسیمه به اطراف می دود استفاده کنید. تربیت کنندگان آلمانی در مورد سگهایی که پس از جدا کردن زنجیر به طور وحشیانه به اطراف می دوند، ترفندی به کار می برند که در زیر می آید. وقتی سگی که بدون زنجیر است مرتکب اشتباهی می شود با توجه به فاصله شما او تصور می کند که شما قادر به گرفتن و تنبیه کردن او نیستید بنابراین برای اینکه این تصور را از ذهن او ببرون کنید زنجیر پرتاب را در دستستان بگیرید و پس از نافرمانی سگ، زنجیر را به طرفش پرتاب کنید آنچنانکه در نزدیکی او به زمین بخورد یا با پای او بخورد نماید. با این کار سگ متوجه قدرت فوق العاده شما شده، از نافرمانی خودداری می کند. در انتها یک نکته دیگر نیز ذکر می شود؛ هر سگی در خانه باید جایی برای خوابیدن و چرت زدن داشته باشد؛ بنابراین می توانید با دادن فرمان «برو جا» سگ را وادار به رفتن و ماندن در لانه اش کنید تا زمانی که شما اجازه خارج شدن از لانه را به او بدهید. شما می توانید با اشاره کردن به لانه و تکرار فرمان بالا، این درس را به او بیاموزید. بعداً می توانید به سگ فرمان دهید «جیمی برو به خونت!»

حال که کلیه درسهای لازم جهت تربیت مقدماتی سگ داده شد، چند مورد از مقاصد نگهداری سگ ذکر می شود.

تربیت سگهای پلیسی

سگهای پلیسی امروزه بیشتر به منظور شناخت عناصر مشکوک و افراد جنایت پیشه و کشف مواد مخدر مورد استفاده قرار می گیرند تا این گونه افراد تبهکار و یا قاچاقچی را به دست قانون و عدالت گرفتار سازند. این نوع سگها با استفاده از حس شامه بسیار قوی می توانند با استشمام بوی بدن اشخاص جانی و تبهکار و یا بوی چند قطره خون یا البسه و اشیایی که سارقین یا افراد جانی در صحنه عملیات

به جا گذاشته‌اند با دقت کافی تمام مسیر و ردپای سارقین جنایتکار را پشت سر گذارده، تا کشف آنها، همچنان به تعقیب ادامه دهند. نژادهایی که برای این گونه خدمات پلیسی در نظر گرفته می‌شود باید بیشتر از نوع نژاد سگ‌های گله باشند زیرا این گونه سگها علاوه بر اینکه از قوه شامه بسیار قوی‌ای برخوردارند، دارای هوش و حافظه فوق العاده‌ای هستند و بسیار قوی و نترس می‌باشند. امروزه برای این منظور بیشتر از نژاد جرم‌من شپهرد استفاده می‌شود.

در تربیت سگ‌های پلیسی دانستن نکاتی چند ضروری می‌باشد:

- ۱- در تربیت این گونه سگها ایجاد حس اطمینان و اطاعت محض و بی‌چون و چرای سگ از مرتبی ضروری است.
- ۲- تربیت این گونه سگها معمولاً باید از سن ۹ ماهگی تا یک سالگی شروع شود؛ زودتر از این سن را به علت اینکه هنوز قدرت تمرکز حواس سگ تکامل نیافته مناسب نمی‌دانند.

۳- طول مدت تربیت سگهای پلیسی معمولاً ۶ تا ۷ ماه خواهد بود و در خلال این مدت با انجام مجموعه‌ای تمرینات ممتد و حساب شده می‌توان آنها را برای انجام خدمات پلیسی آماده ساخت.

۴- مریبی که به تعلیم سگهای پلیسی مبادرت می‌ورزند باید خود، دوره‌های کارآموزی تربیت سگ را دیده باشند. در ضمن مریبان باید به انجام این گونه عملیات علاقه‌مند و از بردباری و خونسردی کامل برخوردار باشند. اصولی را که در تربیت این گونه سگهای پلیسی در موقع تمرین و انجام عملیات باید در نظر گرفت عبارتند از:

الف - سگ باید با نرمی و انعطاف‌پذیری خاص به صورت آزاد یا با قلاده با مریبی خود حرکت کند. در این حالت مریبی ابتدا قدم زنان حرکت کرده، سپس سگ از ناحیه چپ و در کنار او به حرکت ادامه می‌دهد.

ب - باید با تمرینهای ممتد به سگ آموخت روی زمین دراز بکشد، سپس مریبی باید مسافتی دور از آن حرکت کند به طوری که از نظر سگ کاملاً ناپدید گردد و حتی نتواند از راه دور او را تشخیص دهد. در این هنگام سگ باید حالت خزنده خود را همچنان حداقل برای مدت ۲ دقیقه حفظ کند و مواضع اطراف خود باشد که چه می‌گذرد.

ج - سگ را باید با استفاده از موانعی که برای او در نظر گرفته می‌شود به حرکت فرمان داد تا از موانع یکی بعد از دیگری عبور کند و در مسیر راه از چند گوдал، نهر آب و دره نیز با پرشهای مختلف بگذرد. عبور از موانع ابتدا باید توسط خود مریبی انجام گیرد سپس به دنبال او سگ به طور متوجهانه این عملیات را دنبال خواهد کرد.

ارتفاع موانع باید در ابتدا ۵۰ سانتی‌متر باشد و بتدريج ارتفاع تا ۱۷۰ سانتی‌متر برسد. در هنگام عبور از گوдалها یا نهر آب حداکثر عرض گوдал نباید از ۲۱ سانتی‌متر بيشتر باشد.

د- سگهای پلیسی را باید به طور دائم جهت انجام عملیات پلیسی تمرین داد و آنها را بيشتر برای انجام این گونه خدمات آماده نمود.

تریبیت سگهای نگهبان و جنگی

بهترین سگهای نگهبان آنهایی هستند که قوی و فرمانبردار باشند. بهتر است که بدین منظور از نژادهای بزرگ و باهوش که بخوبی تربیت می‌شوند انتخاب شوند. این سگها به غیر از صاحبšان برای سایر افراد هراس آور و ترسناک می‌باشند و طوری تربیت می‌شوند که اشخاص مظنون را بسرعت و بشدت ساقط کنند. تربیت را باید از زمان تولگی حیوان شروع کرد. بعضی از سگها ذاتاً مهاجم و بی‌باک هستند لذا از این سگها به عنوان سگهای نگهبان استفاده می‌شود. سگهای نژاد Rottweiler قوی و عضلانی بوده در عین حال باهوش و زرنگ نیز می‌باشند. از این سگها جهت حفاظت از کیسه‌های پول قصابان پس از فروش گاوهاشان استفاده می‌شود. هوش و ذکارت و فرمانبرداری در عین قدرت بدنی بالا، سگهای Rottweiler را به عنوان سگهای نگهبان خوبی مطرح کرده است که باید بخوبی تربیت شوند و ماهرانه نیز اداره گردد. نژاد ژرمن شپرده از سال ۱۹۲۰ مورد توجه قرار گرفت. این حیوان باوفا و دوست داشتنی است و از هوش بالایی برخوردار است لذا علاوه بر اینکه راهنمای سگ خانگی خوبی است نگهبان مناسبی نیز می‌باشد.

در ترکیه سگ Kuvasz موسفید، سگ نگهبان و شکاری خوبی است که به آسانی تربیت می‌شود و خستگی ناپذیر می‌باشد. معادل ترکی نام این سگ، نگهبان می‌باشد که توسط ارتش و پلیس این کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد.

سگهای Neapolitan mastiff که سگهای جنگجو و درندهای هستند اخیراً توسط پلیس ایتالیا مورد استفاده قرار گرفته‌اند اما اگر این سگها بدرستی کنترل نشوند بسیار خطرناک خواهند بود.

سگهای جنگجوی دیگری که به عنوان سگ نگهبان مورد استفاده قرار گرفته‌اند Dogue de Bordeaux می‌باشد، که سالها پرورش، آنها را به سگهای مهربانی تبدیل کرده است بدون اینکه در قابلیت نگهبانی آنها نقصانی ایجاد شود. سگهای نژاد Bull-mastiff، Boxer بر خلاف ظاهر خشن‌شان مهربان و باوفا هستند و به عنوان سگ نگهبان و پاسبان استفاده می‌شوند. سگهای Boxer طبیعتاً

بازیگوش و قوی می‌باشند لذا باید با وجود گرایشهای خشنمان بخوبی تربیت شوند. این سگها در ابتدا به دلیل طبیعت مهربان و وفادارشان به عنوان سگهای ورزشی استفاده می‌شوند. این سگها به ورزش و تمرین زیادی احتیاج دارند که باید در خارج از خانه انجام شود.

سگهای دوپرمن به طور ذاتی از همان زمان تولگی مهاجم هستند و دندانهای عریان آنها ظاهر ترسناکی به آنها می‌دهد. خوی تهاجمی آنها در عین فرمانبرداری و وفاداری، این سگها را در صورت تربیت صحیح به عنوان سگهای نگهبان خوب مطرح می‌کند.

هجوم و حمله

حمایت سگ از صاحبیش یک غریزه ذاتی حیوان است؛ منتها باید در این مورد به حیوان تعلیم داده شود که در موقع خطر، آن را حسن کند و در موقعی که غفلتاً به صاحبیش حمله و تجاوز می‌شود، چگونه از او دفاع کند و او را یاری نماید. این آموزش جزء تعلیمات ضروری برای سگ خصوصاً برای سگهای

محافظ می‌باشد. در شروع تعلیم باید ابتدا سگ را با پوزه‌بند مجهر نمود و سپس با یک دشمن ساختگی و فرضی که از اشخاصی ناآشنا انتخاب می‌شوند یک نزاع و کتک‌کاری ساختگی ترتیب داد. در این موقع سگ بر اساس غریزه ذاتی اش حمله را آغاز می‌کند. ولی مربی باید مواظب ناحیه گلو و سر هدف (دشمن ساختگی) باشد که در این موقع بشدت به آن فشار نیاورد و با کلمات تحسین‌آمیز باید سگ را تشویق و یاری نمود. نباید مانع حمله سگ به قسمت سینه و گلوی دشمن ساختگی شوید بلکه باید او را تشویق نیز بنمایید زیرا به این ترتیب حیوان یاد می‌گیرد که در مقابل دشمن حقیقی مستقیم به چاقو و اسلحه‌وی حمله نماید و خطر را دفع کند و سینه و گردن مهاجم را بگیرد و محکم نگه دارد. سگ همیشه به مواضعی حمله می‌کند که در موقع تعلیم یادگرفته و نتیجه آن از طرف صاحب‌ش مورد رضایت واقع شده است.

یادداهن این درس به طریق مذکور برای سگها خیلی آسان است ولی مشکل، تعلیم اجرای دستور ترک حمله است که با شنیدن دستور «ول کن» از طرف صاحب‌ش باید بلافاصله و بدون تأمل و درنگ دشمن را رها کند.

تمرین این درس باید در ابتدا با بند و قلاده انجام شود که چنانچه با شنیدن کلمه «ول کن» دستور را انجام نداد بتوان با کشیدن بند‌قلاده حیوان را به این کار تفهیم نمود.

این تمرین باید بقدرتی ادامه یابد که بمحض شنیدن کلمه «ول کن» سگ بدون معطلی دستور را انجام دهد و در حقیقت کلمه «ول کن» در حیوان اثر سحرآمیزی داشته باشد که بدون اراده انجام دهد. قبل از اینکه به تعلیمات دیگر بپردازید باید کاملاً مطمئن شوید که سگ فرمان «ول کن» را فوراً اطاعت می‌کند و نزد شما آمده و کنار شما دراز می‌کشد.

بعضی از نژادهای سگ نظیر بولداگ و سن برنارد که دارای قدرت فوق العاده‌ای بوده و از حسن بویایی بسیار قوی برخوردارند، می‌توانند در میدانهای، جنگ از خود جسارت و چاپکی فوق العاده‌ای نشان دهند و به کمک مجروه‌حین شتافته و بعد از شناسایی، آنها را با برانکارد به پشت جبهه منتقل سازند.

از این گونه سگها می‌توان برای حمل آذوقه و مهمات جنگی در مناطق کوهستانی در مواردی که عبور چهارپایان غیرممکن است استفاده کرد. سگهای مذکور را با تعلیمات خاصی که به آنها داده می‌شود جهت جمع‌آوری مین در میدانهای نبرد مورد استفاده قرار می‌دهند، این نژادها حتی با عبور از میدانهای مین می‌توانند جان بسیاری از سر بازان را در عملیات جنگی نجات دهند. در ضمن به عنوان قاصد در بین سنگرهای مختلف می‌توان از وجود آنها برای مبارله پیام استفاده کرد.

این گونه سگها با بگارگیری قوه بوبایی و شنوایی خود و با توجه به حافظه فوق العاده‌ای که دارند و با استفاده از چهار پنجه خود مخصوصاً اگر روی زمین دراز کشیده و یا نشسته قرار گیرند، می‌توانند تمام صدای های سطح زمین را تا فاصل دور درک کنند و خیلی سریع از خود عکس العمل لازم را نشان دهند.

با وجود اینکه حس بینایی اصولاً در سگ خیلی پیشرفته نکرده و اغلب هم مستعد بیماریهای مختلف می‌باشد، این حیوان توanstه با کمک سایر حس‌های چهارگانه خود این نقیصه را بر طرف کند و با تمرینهای مداوم و به موقع، روز به روز قدرت حافظه خود را گسترش دهد.

این گونه سگها را باید طوری تعلیم داد که هیچ موقع بدون دلیل پارس و سرو صدا نکنند. در ضمن بتوانند در عملیات مربوط به خزنده رفتن در سطح زمین، ابتکار عمل در انتخاب و تعیین هدف را از خود نشان دهند. آنها را به عبور از نهرها و گوдалها تشویق کنید. در ضمن قسمتی از تعلیم این گونه سگها باید در میدانهای جنگ انجام گیرد تا با صدای غرش هوایپیماها و شلیک تفنگ و مسلسل و آتش توپخانه‌ها آشنا شوند.

سگهای نگهبان و جنگی را باید طوری تعلیم داد که نگهبانی برای آنها نوعی عادت و وظیفه به حساب بیاید و به تنها یابی قادر باشند از عهده کار خود برآیند. در پایگاههای هوایی و زمینی امروزه از نژاد دوبرمن جهت حراست و نگهبانی این گونه تأسیسات استفاده می‌شود و این سگ بخوبی می‌تواند چندین کیلومتر را زیر نظر داشته و از حرکت هر جنبنده باخبر شود.

تعلیم ردیابی - جستجو

ردیابی عملی است که می‌توان از هر سگ محافظتی انتظار داشت. ردیابی یکی از هنرهای مخصوصی است که فوق العاده در خدمات حفاظتی و پلیسی مورد توجه است. حس شامه سگها برای پیدا کردن اشیاء یا پیدا کردن افراد فوق العاده مستعد است و در هر سگی به نسبت کم و زیاد وجود دارد. در حین انجام این وظیفه، سگ باید طوری با بُوی شخص یا شیء مورد نظر آشنایی پیدا کند که سایر بُوهای مشابه که در مسیر آن واقع می‌شوند، حیوان را از رسیدن به مقصودش منحرف نسازند. برای شروع تعلیم این درس، باید ابتدا کلمه‌ای را انتخاب کنید تا در موقع تعلیم با صدای بلند به حیوان بگویید؛ مثلاً «پیدا کن» و امثال آن، بطوری که حیوان با این کلمه بخوبی آشنایی پیدا کند و به محض شنیدن این کلمه از طرف صاحبیش فوراً به تجسس و ردیابی مبادرت نماید و شیء یا شخص موردنظر را پیدا کند.

برای شروع این تعلیم باید ابتدا اشیائی را انتخاب نمود که دارای بُوی مطبوعی برای سگها باشند تا باعث تهییج حیوان جهت جستجو شوند. در ابتدا باید از اشیائی استفاده کرد که با بُوی زمین و سایر چیزهایی که در مسیر سگ وجود دارد کاملاً متمایز باشد. در آغاز کار باید زمینی که در آن شروع به تعلیم می‌کنید مسطح باشد یعنی بدون علف و پستی و بلندی باشد. ولی پس از اینکه این درس را بخوبی آموخت، می‌توان در سایر نقاط هم این کار را انجام داد. در ابتدای تعلیم بهتر است از اشیائی استفاده شود که مدتی در تملک حیوان بوده یا اینکه از قطعه‌ای گوشت استفاده شود تا حیوان را برای پیدا کردن آن به هیجان بیاورد. وقتی زمین و اشیای موردنظر به روش یاد شده انتخاب شد، پنج نقطه از زمین را در یک خط مستقیم در نظر بگیرید و در فواصل $۱۰-۲۰-۳۰-۴۰-۵۰$ متری از محل توقف سگ علامت‌گذاری کنید. سپس شیء انتخاب شده را ابتدا در فاصله ۱۰ متری قرار دهید و سگ را که مجهز به بند و قلاده شده است از محل توقفش به طرف اولین هدف حرکت دهید و سرش را با کمی فشار از طرف گردن به طرف زمین و در امتداد محل هدف خم نمایید و با نوازش و لحنی محبت آمیز کلمه «پیدا کن» را تکرار کنید و در

ضمیم اینکه هدف به او نشان داده می‌شود باید این کار را چند مرتبه تکرار نمایید و کم کم او را به طرف هدف اولی (فاصله ۱۰ متری) هدایت کنید. چنانچه سگ با این عمل موضوع را درک نکرد باید او را چند قدم برگردانید و عیناً این عمل را تکرار کنید و آنقدر این کار را ادامه دهید تا سگ مطلب را بخوبی درک نماید و وقتی این فاصله را بخوبی آموخت باید هدف را در فاصله ۲۰ متری قرار دهید و این عمل را تکرار کنید و بتدریج فاصله را زیاد کنید تا فاصله سگ از محل هدف ۵۰ متر شود. بعد از اینکه سگ این درس را تا فاصله ۵۰ متری بدون زحمت انجام داد باید این تمرین را در فواصل بیشتر ادامه دهید تا بخوبی عمل ردیابی را بیاموزد و بتدریج بدون بند و قلاده حیوان را برای ردیابی آموزش دهید.

سگ ردیاب از محل توقف شروع به ردیابی می‌کند، به این طریق که با پنجه‌هایش ابتدا زمین را می‌خرشد و بو می‌کشد و بدین طریق می‌خواهد بوی هدف را از سایر بوهای موجود در زمین متمایز نماید و تشخیص دهد. سپس با

قدمهای آهسته و کوتاه ده متر اول را با تعابیل فراوان دنبال بسو می‌رود و بعد با قدمهای معمولی ده متر دوم را دنبال می‌کند تا بالاخره به هدف اصلی برسد. چنانچه سگ در حین تمرین رديابی تعلل و تأخیر می‌کند باید با تکان دادن بند قلاده و گفتن کلمه «پیدا کن» حیوان را به پیدا کردن شیء موردنظر ترغیب نمایید. موقعی که هدف را پیدا کرد ممکن است آن را به دندان بگیرد و نزد مرتبی بیاورد یا همان جا پهلوی هدف بتشیند و مواطبه باشد. هر یک از این طرق را می‌توان در موقع تمرین به حیوان یاد داد. فرضًا اگر مرتبی ترجیح دهد که سگ

شیء و یا شخص پیدا کرده را سر جایش نگاه دارد و پاسبانی آن را به عهده بگیرد، باید بمحض پیدا کردن شیء موردنظر به حیوان فرمان بددهد «بنشین». گفن فرمان «بنشین» توأم با نوازش، سگ را سر جایش میخکوب می‌کند. بعد از آموزش این درس می‌توانید شیئی را با دست لمس کنید سپس آن را مخفی نمایید و سگ را برای پیدا کردن آن ترغیب کنید. همچنین از این هنر سگ می‌توان در پیدا کردن افراد گم شده در کوه‌پیمایی یا پیدا کردن افراد قاتل یا سارق استفاده کرد که در این موارد شیئی از شخص موردنظر را به بینی سگ نزدیک می‌کنند تا بوی آن را استشمام کند، سپس او را برای پیدا کردن شخص موردنظر ترغیب می‌نمایند.

۲

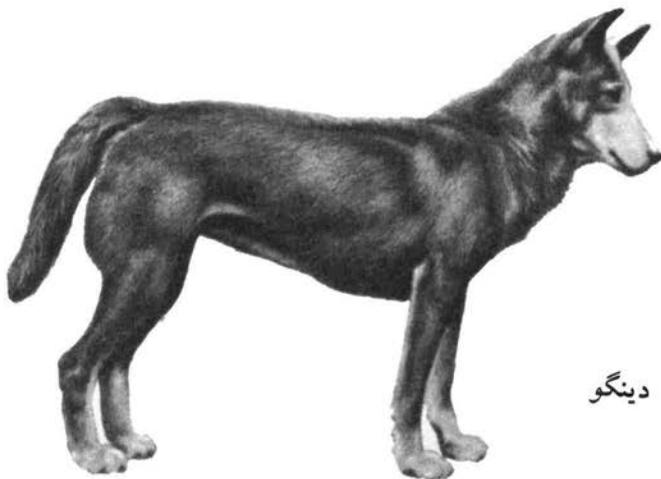
معرفی نژادهای سگ

کلیات

قبل از اینکه به بحث پیرامون نژادهای معروف جهان بپردازیم ابتدا در مورد منشأ سگها و منشأ نژادهای امروزی مطالبی آورده می‌شود.

منشأ سگها

سگهای اهلی همانند روباه، شغال، گرگ و دینگو متعلق به خانواده گوشتخواران می‌باشند. دینگو نوعی پستاندار است که از نظر جایگاه بین اجداد سگ و پریا قرار دارد. ارتفاع آن ۵۰ سانتی‌متر بوده، به رنگ قرمز تا حنایی روشن یافت می‌شود.

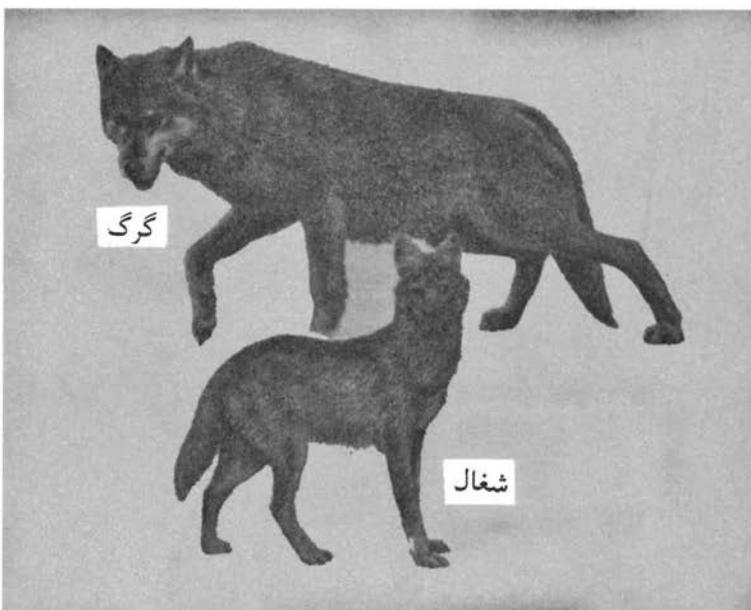

دینگو

اولین اعضای خانواده سگ سالان حدود ۲۵ میلیون سال قبل در شمال آمریکا به وجود آمدند و سپس به سمت غرب گسترش یافتدند. تعدادی به طرف جنوب آمریکا رفتند؛ رویاها از این گروه مشتق شدند.

سابقه نگهداری سگها در اروپا به حداقل ۱۰۰۰۰ سال قبل بر می‌گردد. بیشتر شواهد نشان می‌دهد که اصلیت سگهای اهلی منصوب به آفریقا و آسیا است و از آنجا به همراه مهاجرین به اروپا آورده شده‌اند. سابقه اهلی کردن سگ

در جنوب غربی آسیا به ۲۵۵۰۰ سال قبل بر می‌گردد. تاکنون منشأ سگها مشخص نشده است. دانشمندان در مورد اینکه اجداد وحشی سگها، گرگ، شغال، یا دینگو بوده است اختلاف نظر دارند. هر چند که در مورد این نکته که گرگ و احتمالاً شغال در خانواده سگها قرار دارند متفق القول‌اند.

گروهی بر این عقیده‌اند که تمام سگها از پستاندار اولیه به نام *miacid* که بیش از ۵۰ میلیون سال قبل می‌زیسته است مشتق شده‌اند. گروهی دیگر نوعی گوشتخوار به نام *Canis Ferus* را که منقرض شده است، منشأ سگهای اهلی می‌دانند اما مدرکی دال بر وجود این گوشتخوار به دست نیامده و این تنها یک فرضیه است.

تا زمانی که نتوان با مدرک مستندی سگهای اهلی را به گونه‌های منقرض شده گوشتخواران مرتبط کرد، نمی‌توانیم احتمال وجود منشأ مستقل را برای سگها رد کنیم.

نخستین حیوانات اهلی

هیچ شکی در مورد اینکه سگها اولین حیوانات اهلی بودند وجود ندارد. نخستین مدارک در مورد وجود سگها به عنوان حیوان اهلی در اسکاتلند، دانمارک و آلمان با شناسایی استخوانها و جمجمه‌های پیدا شده در حفاری‌های مربوط به عصر حجر در سراسر اروپای شمالی و مرکزی به دست آمده است.

یقیناً در ابتداء سگها (گرگها) در اطراف محل زندگی انسان پرسه می‌زدند تا از پس مانده غذایی آنها تغذیه کنند. سگها از استخوانها و پس‌مانده غذایی، احتیاجاتشان را برآورده می‌ساختند و بعدها جهت نگهبانی از آنها استفاده شد. سگها بخاطر قدرت بویایی و شنوایی بالا، انسانهای نخستین را از وجود خطر، دشمن و شکار قبل از اینکه خودشان مطلع شوند باخبر می‌کردند.

انسانهای نخستین کم‌کم به این فکر افتادند که از این غراییز سگها در راه شکار استفاده کنند. بعدها نیز از سگ به عنوان نگهبان گله استفاده شد و وظایف سگها بتدریج افزایش یافت.

علی‌رغم پیشرفت علوم، سگها هنوز هم جایگاهشان را در زندگی انسان حفظ کرده‌اند و هیچ چیز نتوانسته است جای سگها را در رده‌بایی افراد گمشده، راهنمایی افراد نایینا و پیداکردن قربانیان در سوانح طبیعی بگیرد. سگها مطمئناً همیشه جایگاهشان را به عنوان مهمترین دوست و باوفاترین همدم در بین سایر حیوانات حفظ خواهند کرد.

سگ در تمدن باستان

تصویر سگها در کنده‌کاریها، مجسمه‌ها و نقاشیهای انسانهای نخستین بخوبی قابل رویت است و اطلاعات مفیدی را در مورد نژاد سگهای باستان و نقشی راکه در جوامع بشری به عهده داشتن در اختیار ما قرار می‌دهد. به نظر می‌رسد که سگهای نژاد مستیف و گری هوند محبوب‌ترین سگهای آن دوره باشند زیرا قدرت بدنشی، سرعت، زیبایی و هوش بالایی داشتن و جهت نگهبانی و شکار مناسب بودند.

برخی از تمدن‌های باستان بُتها بی را که به شکل سرسگ بود به عنوان معبد پرستش می‌کردند. در ژاپن باستان عقیده بر این بود که هر کس با نام سگ مورد پرستش آنها خودکشی کند در زندگی پس از مرگ دارای حیات جاودان خواهد بود.

سرسگ یا سرگرگ و شغال در تمدن مصر به عنوان خدای مرگ معروف بود و عقیده بر این بود که روح انسان را به حیات جاودان راهنمایی می‌کند. مصری‌ها همچنین بُتی به شکل گری‌هاند را به عنوان خدای بدی پرستش می‌کردند و آن را به صورت حیوانی با گوشاهی نوک تیز و بلند و دم جاروبی طویل رسم می‌کردند. فراغتهایی که در مصر باستان فرمانروایی می‌کردند از نوعی سگ که دارای پاهای بلند بود و سرعت بالایی داشت به منظور شکار استفاده می‌کردند.

در اساطیر یونان باستان سگی که دارای سه سر و دمی شبیه اژدها بود از در ورودی دنیای مردگان محافظت می‌کرد. یونانیها از نژاد مستیف به عنوان سگ نگهبان و از هاندها جهت شکار استفاده می‌کردند.

رومی‌ها از نژادهای greyhound و bloodhound برای شکار استفاده می‌کردند. علاوه بر این از نوعی نژاد کوچکتر برای ردیابی شکارهای کوچک استفاده می‌نمودند که اجداد سگهای پوینتر امروزی هستند. رومی‌ها از نژادهای مستیف برای نگهبانی و تفریحات ورزشی استفاده می‌کردند. این سگها مجبور بودند در میدانهای مسابقه با یکدیگر بجنگند تا قوی‌ترین آنها مشخص شود.

اشتیاق برای شکار در عصرهای میانی موجب ایجاد سگهای دورگه و نژادهای اختصاصی تری برای شکار خرگوش، گوزن و پرنده‌گان وحشی شد. از جمله این نژادها می‌توان سگهای تریرو گری‌هاند را نام برد. از سگهای مستیف هم برای شکار حیوانات بزرگتر استفاده می‌شد. کار توسعه نژادهای جدید سگها ادامه یافت و خالص‌سازی آنها طی قرن ۱۶ میلادی صورت گرفت.

منشأ نژادها

همان طوری که در طبیعت، تمامی موجودات زنده خودشان را با شرایط محیطی و تغییرات آب و هوایی و فقی می دهند هیچ شکی وجود ندارد که سگها نیز که در مراحل اولیه در نقاط مختلف جهان به وجود آمدند خودشان را با این شرایط سازگار کرده باشند. سگهای تازی اولیه برای نواحی بیابانی و جلگه‌ای و سگهای مستیف برای نواحی کوهستانی و جنگلی سازش یافته‌اند. موتابیون (جهش) موجب افزایش تعداد گونه‌ها شد و بتدریج این گونه‌ها آگاهانه توسط انسان به کار گرفته و پرورش داده شد. جمجممهای و استخوانهای یافته شده از عصر حجر نشان می‌دهد که حداقل چهار نوع سگ در اروپا وجود داشته است که از نظر جثه و شکل جمجمه با هم تفاوت داشتند.

دور از واقعیت خواهد بود اگر تصور کنیم که انسان در ایجاد این چهار گونه دخالتی داشته است. منشأ این چهار گونه ممکن است متفاوت باشد؛ به عنوان مثال در بعضی موارد از گرگ و در موارد دیگر از شغال مشتق شده‌اند. همچنین ممکن است از حیوان دیگری که به طور مستقل از سایر حیوانات تکامل یافته است به وجود آمده باشند.

بقاوی‌ای Peat - spitz یا dog - Canis Familiaris Palustris در پاتلاقهای جنوب سودان یافت شده است. اسکلت کاملی نیز از Peat - Spitz به دست آمده که دارای ۴۰ تا ۴۵ سانتی‌متر ارتفاع، سری گرد و پوزه‌ای کشیده و باریک است.

عقیده بر این است که سگهای نژاد اشنایزر، تریرها و تعدادی از سگهای Spitz - Peat از Spitz به وجود آمده باشند.

Canis Familiaris intermedium دارای جثه‌ای متوسط با سری عریض و پوزه‌ای نسبتاً کشیده و پهن بود و به نظر می‌رسد که جد سگهای تازی امروزی باشد. Canis Familiaris inostranzewi، گونه بزرگتر سگها بود که سری قوی و مستحکم داشت. این گونه عمدتاً در اروپای شمالی و مرکزی زندگی می‌کرد و به نظر می‌رسد که جد سگهای سورتمه شمالی و گونه‌های بزرگ جثه Spitz

مستیف، سنت برنارد و سگهای گله بزرگ جثه در اروپای مرکزی باشد. سگ دوره چهارم عصر حجر، سگی بزرگ *Canis Familiaris leinieri* جثه با سری باریک بود و عقیده بر این است که جد سگهای تازی شمالی (مثل Deerhound و Irish wolfhound) و بروزئی (northern sighthound) باشد.

طی عصر برنزگونه‌دیگری به نام، *Canis Familiaris matris optimae* در سراسر اروپای مرکزی گسترش یافت که دارای جثه‌ای متوسط با سری نسبتاً پهن و دراز و پوزه‌ای کشیده و نوک تیز بود. عقیده بر این است که ژرمن شپهرد (Alstain) از این سگ منشأ گرفته باشد. تعدادی از دانشمندان بر این عقیده‌اند که این گونه، جد نژادهای بزرگ جثه سگهای گله اروپای مرکزی نیز می‌باشد در حالی که دانشمندان دیگر عقیده دارند که اینها از *Canis Familiaris inostranzewi* مشتق شده‌اند. علاوه بر این گروهی بر این عقیده‌اند که به علت شباهت بسیار زیاد بین سگهای نژاد ژرمن شپهرد و گرگ احتمالاً این سگها از گرگها مشتق شده‌اند و به همین دلیل به سگهای نژاد ژرمن شپهرد، سگهای گرگی نیز می‌گویند.

مدرکی دال بر اینکه Sighthound جنوبی از همان منشأ *Sighthound* شمالی باشد یا اینکه بومی اروپا باشد به دست نیامده است و عقیده بر این است که از پریا، شغال یا گرگ هندی (*Canis Pallipes*) منشأ گرفته باشند و جایگاه آنها همان جایگاهی است که برای پریا و دینگو درنظر گرفته می‌شود. پریاها سگهای ولگردی هستند که از بالکان تا استرالیا و از آفریقای شمالی تا ژاپن یافت می‌شوند. پریاهای مناطق مختلف با هم تفاوت دارند. برخی شبیه سگ گله، برخی شبیه دینگو و بعضی هم شبیه گری هوندهای اولیه می‌باشند. با وجود مطالعات گسترده در زمینه منشأ پریاها هنوز مشخص نشده است که آیا پریاها اجداد وحشی سگهای اهلی اولیه هستند یا اینکه پریاها خود اولین سگهای اهلی بوده‌اند. پریاهای گاهی اوقات به عنوان گونه خالص Spitz و گاهی اوقات به عنوان آمیخته Sighthound ظاهر شده‌اند. اگر بتوانیم ثابت کنیم که

نمونه‌ای از سگ‌های پریا

پریا یک Sighthound اولیه است، نتیجه طبیعی این خواهد بود که پریابی که از Sighthound مشتق شده است، حلقه مفقوده بین سگ وحشی و مصر باستان باشد.

گروهی نیز بر این عقیده‌اند که سگهای شکاری آفریقایی اولین سگهای اهلی می‌باشند. یکی از این سگها نژاد باسنچی می‌باشد که دو ویژگی سگهای وحشی را با خود دارد. یکی اینکه سگهای ماده آن بر خلاف سایر نژادهای اهلی تنها یکبار در سال فحل می‌شوند (سایر نژادهای اهلی دوبار در سال فحل می‌شوند) و دیگر اینکه سگهای باسنچی قادر به پارس کردن نمی‌باشند. همان طوری که در مورد منشأ سگها اختلاف نظر وجود دارد در مورد

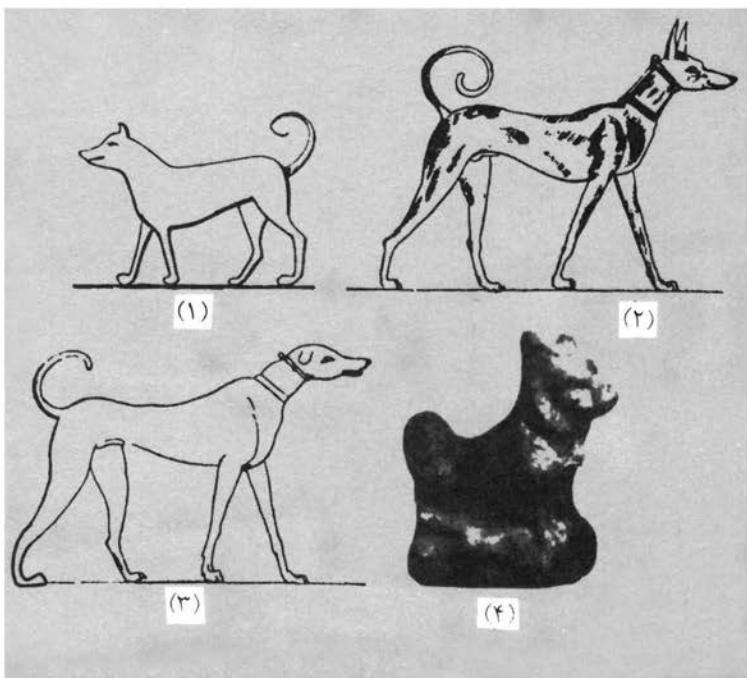
منشأ نژادها هم بحث وجود دارد و یافته‌های ما در آینده باعث افزایش آگاهی‌هایمان در این زمینه خواهد شد.

همراه با تغییرات ایجاد شده در اثر جهش‌ها، انسان نیز اقدام به پدیدآوردن نژادهایی کرده است. به موازات مهاجرت انسان از نقطه‌ای به نقطه‌ای دیگر بین سگهای آن مناطق دو رگه‌گیری انجام شد. البته در ابتدا تنها پیدایش نژادهایی با قدرت بدنش و بویایی بالا و سرعت زیاد مدنظر بود اما بعدها ظاهر سگها بیشتر مدنظر قرار گرفت و کارآیی آنها کمتر مورد توجه بود. حدود ۴۰۰۵ سال قبل در مصر متخصصین زبردستی در زمینه اصلاح نژاد سگ فعالیت داشتند. نقاشیهای بیشمار، مجسمه‌ها و یادداشت‌های نوشته شده بر روی پایتروس نشانده‌ند سگهای موجود در آن زمانهایست. در هنر مربوط به مصر باستان چهار نژاد کاملاً خالص دیده می‌شود:

Pariah Spitz، نوعی سگ شکاری، یک Sighthound با گوش‌های تیز و دمی آویزان یا حلقه‌ای که قسمتی به پشت سگ برمی‌گشت و سرانجام یک نژاد عروسکی از نوع Spitz.

نژادی از زمان باستان که برای ما شناخته شده‌است Canis molussus می‌باشد. این سگ از نتاج Canis inostranzewi می‌باشد و به نظر می‌رسد که از تبت منشأ گرفته باشد.

سگ molossian در همان ابتدا از تبت به طرف چین، هند و آشور گسترش یافت و طی دوران باستان به سمت کشورهای شمالی مدیترانه پراکنده شد و بعداً به اروپای مرکزی رسید تا آنجا که به طور کنایه گفته می‌شود خون آن هنوز در رگهای بسیاری از سگهای کاری و غیر ورزشی جریان دارد. امروزه پرورش سگ، پیشرفت بسیاری کرده است و هدف اصلی ایجاد نژادهایی است که از نظر جسمی و رفتاری بی‌عیب و نقص باشند و ظاهر آنها بیانگر نژادشان باشند و برای اهداف خاصی مانند شکار، نگهبانی و به عنوان حیوان خانگی مناسب باشند. متأسفانه خیلی از نژادها متفرض شده‌اند و نسل تعدادی دیگر نیز در حال انقراض است. امروزه مرکزی در دنیا در حال تعیین شجره‌نامه سگها

- ۱- پریا- اشپیتز
- ۲- سایت هوند
- ۳- سگ شکاری که گوشهای افتده‌ای داشت و از قدرت بوبیانی بالایی برخوردار بود.
- ۴- نژاد عروسکی از نوع اشپیتز

می‌باشد تا مانع از انقراض نژادهای بیشتری گردد. حال به معرفی نژادهای معروف جهان می‌پردازیم که در شش گروه طبقه‌بندی می‌شوند.

گروه اول: سگهای نگهبان

۱- جرمن شپهرد (GERMAN SHEPHERD) [ص ۱۵۷] آلمان

در سالهای اخیر در ایران به این نژاد به عنوان سگ نگهبان توجه زیادی مبذول می‌گردد. استاندارد این سگ عبارتست از: ارتفاع سگ نر (از نقطه جدوگاه تا زمین) بین ۶۰ تا ۶۵ سانتی‌متر و در مورد سگهای ماده بین ۵۵ تا ۶۰ سانتی‌متر. نیمرخ کمی دراز و کشیده، عضلات قوی، استخوان‌بندی محکم ولی باریک و به‌طور کلی ساختمان بدن نسبتاً نیرومند است. اعضای تناسلی باید کاملاً واضح و قابل رویت باشد. سر باید نسبت به بدن موزون بوده، پیشانی قدری محدب، فکها بشکل قیچی‌های قوی و دندانها زورمند و محکم باشد. گوشها در قاعده پهن ولی در انتهای به زاویه تندی ختم شده و متوجه به جلو می‌باشد. گوشها تا سن ۴ ماهگی و گاهی ۶ ماهگی و احتمالاً بیشتر افتاده و آویزان بوده و از آن به بعد بلند و راست می‌باشند. گوشهای کوتاه و آویزان در سگ بالغ غیراستاندارد و نامطلوب است. چشمها بادامی و غیر بر جسته و تیره‌رنگ. دم دارای موی انبوه می‌باشد که تا زیر زانو می‌رسد و در هنگام استراحت آویزان است. دستها و شانه‌ها عضلانی، رانها عریض و محکم، انتهای دست و پا گرد و در محل تماس با زمین دارای بالشتک‌های محکم است. رنگ پوشش بدن مشکی یا خاکستری

آهنی یا خاکستری یکدست و یا اینکه شکم، سر و قسمت داخلی دستها و پاهای کم و بیش بلوطی رنگ، زرد یا خاکستری روشن می‌باشد. جرمن شپرید حیوانی است چابک، سرزنه و شاد، مطیع، متعادل، منطقی و مهربان و با عطوفت نسبت به صاحب خود، حیوانات دیگر را تحمل نموده، با کودکان مهربان و مستعد تربیت می‌باشد.

آلمان

۲- گریت دین (GREAT DANE) [ص ۱۵۷]

در این سگ قدرت و نیرومندی و زیبایی توأم مشاهده می‌شود. بر خلاف نامش اصلیت این نژاد آلمانی است و هیچ ربطی به دانمارک ندارد. استاندارد این سگ عبارتست از: حداقل قد در نرها ۸۰ و در ماده‌ها ۷۲ سانتی‌متر و وزن در حدود ۶۰ کیلوگرم. گریت دین به رنگهای سیاه (یکدست بدون لکه سفید یا همراه با لکه‌های سفید در زیر گلو، جلو سینه و پاهای)، حنایی یا زرد طلایی (با پوزه و ناخنها سیاه)، آبی فولادی، ابلق (سفید با لکه‌های سیاه) و مخلوط (زرد طلایی روشن یا تیره، با رگه‌های سیاه پیوسته) یافته می‌شود. در تمام انواع این نژاد پوشش بدن کوتاه، نرم، چسبنده و درخشنan می‌باشد. گریت دین اساساً سگی است ملايم، مهربان و صبور ولی چنانچه صاحبیش مورد تهدید بیگانه قرار گیرد، چهره تهاجمی به خود می‌گیرد. این سگ در حال حاضر بیشتر جهت نگهبانی به کار می‌رود.

آلمان

۳- بوکسر (BOXER) [ص ۱۵۷]

یکی دیگر از نژادهای معروف گروه سگهای نگهبان، نژاد بوکسر است. استاندارد این نژاد عبارت است از: سر با بقیه بدن کاملاً موزون، فک پایین از فک بالا تجاوز نموده و قدری به طرف بالا انحناء می‌یابد، وقتی دهان بسته است، دندانها و زبان نباید قابل رؤیت باشند. بینی پهن و سیاه رنگ و سوراخهای بینی عریض. گوشها باید ایستاده باشند و معمولاً نوک آنها قطع می‌شود. ارتفاع بدن در نقطه

جدوگاه ۵۷ تا ۶۳ سانتی متر در نرها و ۵۳ تا ۵۸ سانتی متر در ماده‌ها و وزن ۳۵ تا ۳۲ کیلوگرم در نرها و ۲۴ تا ۲۵ کیلوگرم در ماده‌ها می‌باشد. بوکسر به دو رنگ حنایی (زرد روشن تا حنایی تیره) با پوزه سیاه، و مخلوط (زمینه، حنایی با رگه‌های سیاه) با پوزه سیاه دیده می‌شود. پوشش بدن کوتاه و درخشان می‌باشد. بوکسر برای نگهبانی فوق العاده مناسب است و به علاوه در خدمت پلیس و نابینایان نیز قرار می‌گیرد. حیوانی شاد و چابک بوده، با کودکان نیز مهربان است.

۴- دوبرمن (DOBERMAN) [ص ۱۵۷]

دوبرمن سگی است که در مقابل دشمن بسیار خطرناک و فوق العاده درنده می‌باشد و می‌توان گفت تنها سگی است که با ایما و اشاره مقاصد صاحبیش را درک می‌کند و احتیاج به فرمان ندارد. حتی با اشاره ابرو و چشم و درهم کشیدن چهره، وضعیت و موقعیت مکانی را تشخیص داده، به افراد بیگانه یا دشمن با بی‌باکی و جسارت حمله می‌کند. در صورتی که کسی در مقابل او ایستادگی کند، با حمله به طرف نواحی بالای بدن، خصوصاً سر و گردن، دشمن را زخمی یا از پای در خواهد آورد. استفاده از چوب و چماق و یا سایر آلات بررنده در مقابل این حیوان بی‌نتیجه است و تا جان در بدن دارد از پای نخواهد ایستاد و هرگز تسلیم نخواهد شد. دوبرمن از دندانهای بسیار قوی و پر قدرتی برخوردار است. در صورتیکه خوب تربیت شود، هرگز بسی موقعاً پارس نخواهد کرد و همیشه حامی و وفادار صاحبیش خواهد بود. دوبرمن در مقابل تنبیه‌های بسی جا و یا خشنونتهاي بسی موقع صاحبیش کاملاً حساس می‌باشد و هرگز فراموش نخواهد کرد و منتظر خواهد بود تا روزی آن را تلافی کند. بنابراین نباید با اعمال و رفتار خود موجب عصبانیت و آشفتگی این حیوان شد.

دوبرمن به بیگانگان با مراقبت و بدینین خاصی می‌نگرد و کمتر کسی جرأت نزدیک شدن به او را خواهد داشت مگر اینکه با صاحبیش همراه باشد. در پایگاههای نظامی بیشتر از این نزد جهت محافظت از پایگاهها استفاده می‌شود

و بخوبی قادر است مسافت‌های زیادی را زیر نظر گرفته واز آنها بخوبی مراقبت کند. دوبرمن تمایل به حرکت، دوندگی و جست و خیز دارد و بیشتر ترجیح می‌دهد این عملیات را با صاحبش انجام دهد. از نظر استاندارد دوبرمن: قد بین ۴۰ تا ۶۶ سانتی‌متر در نرها و ۶۶ تا ۷۵ سانتی‌متر در ماده‌هاست؛ وزن ۳۵ تا ۴۵ کیلوگرم و گوشها بلند است و معمولاً در سه ماهگی قطع می‌گردد. دم نیز کوتاه می‌شود. رنگ: سیاه، بلوطی تیره یا آبی با لکه‌های قرمز در اطراف پوزه، جلوی سینه و انتهای دستها و پاها.

سوئیس

۵- سن برنارد (ST. BERNARD) [ص ۱۵۷]

سن برنارد همراهی با انسان را خیلی دوست دارد. سگی است مطبوع، منطقی، آرام و متین. با سگهای کوچک‌جثه چندان میانه خوبی ندارد. این سگ اصولاً سگی است کوهستانی و قدرت عجیبی در پیش‌بینی بهمن و ریزش برف در کوهستان دارد. استاندارد این سگ عبارت است از: درشت و حجمی بودن تمام اندام‌های بدن؛ ارتفاع این سگ در نرها حداقل ۷۰ و در ماده‌ها ۶۵ سانتی‌متر و وزن بین ۵۰ تا ۵۵ کیلوگرم می‌باشد. جسمجه بزرگ و برآمده، بینی مستقیم و لب فوقانی قدری آویزان. دندانها محکم. رنگ، قرمز با لکه‌های سفید یا سفید با لکه‌های قرمز و چشمها متوسط و تیره‌رنگ می‌باشند. در سگهای نر گاهی اوقات رنگ سیاه نیز دیده می‌شود. پوشش سن برنارد، موهای بلند یا کوتاه می‌باشد.

۶- روت‌ویلر (ROTTWEILER) [ص ۱۵۷]

در گذشته این سگ جهت محافظت از احشام توسط گله دارها مورد استفاده قرار می‌گرفت. بعدها صفات پستدیده این سگ آن را به عنوان سگ نگهبان خوبی مطرح کرد. این سگ همیشه آماده دفاع از صاحب خویش می‌باشد. ارتفاع سگ نر ۶۰ تا ۶۸ سانتی‌متر و ارتفاع سگ ماده ۵۵ تا ۶۵ سانتی‌متر می‌باشد. این

سگ دارای گردنی قوی، سری پهن، گوشاهایی کوچک و پوششی به رنگ سیاه و خرمایی می‌باشد. این سگ نجابت و هنرمندی را توأم دارد. دم، کوتاه و افقی است و اگر دمش بلند باشد باید کوتاه شود. خیلی وقت‌شناس است و زمان انجام وظیفه و ترک خدمت را بخوبی تشخیص می‌دهد. با اینکه ذاتاً خشن نیست ولی در عین حال در مقابل دشمن خطرناک است. نسبت به صاحبش همیشه مهربان و باوفا است. اطفال کوچک را دوست دارد. حافظه‌ای قوی دارد و تعلیماتش را هیچ‌گاه از یاد نمی‌برد. زندگی صمیمی فامیلی را دوست دارد و با وجود سنگینی وزنش حرکات سریعی دارد.

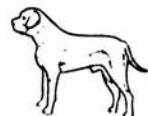
۷- ماستیف (MASTIFF) [ص ۱۵۹]

منشأ این سگها کشور انگلستان است. از نظر ویژگیهای ظاهری دارای مویی کوتاه و بدنه قوی و عضلانی و سنگین می‌باشند. با وجود این به عنوان سگ نگهبان و سگ ورزشی مناسب می‌باشند. سر این حیوان عریض و چند ضلعی بوده، پوزه کوتاه است. گوشها کوچک و آویزان می‌باشند اما باید گوشاهای آنها را قطع کرد. دم این سگ بلند است؛ این سگها به ورزش و تحرک زیادی نیاز دارند. این سگها دارای رنگهای زرد، نقره‌ای و حنایی می‌باشند اما در تمام موارد پوزه، گوشها و بینی باید سیاه باشد. ارتفاع سگ نر ۷۵ سانتی‌متر و وزن آن ۷۵ کیلوگرم می‌باشد.

۸- بول ماستیف (BULL MASTIFF) [ص ۱۵۸]

در نتیجه آمیزش ماستیفها با نژاد بولداگ به موجود آمده که سگ مناسبی جهت امر نگهبانی است. از نظر ویژگیهای ظاهری دارای قدرت بدنه بالا، سر چند ضلعی و بزرگ، پوشش بدنه کوتاه و رنگ حنایی یا قرمز می‌باشد. پوزه باید سیاه باشد. بلندی قامت این سگها ۶۳ تا ۶۸ سانتی‌متر و وزن آنها ۴۰ تا ۴۵ کیلوگرم

می‌باشد. سگ نگهبان با ارزشی می‌باشد و با بچه‌ها رابطه خوبی دارد. سگ باوفایی است و براحتی هم می‌توان آن را شانه کرد.

۹-کالی (COLLIE) [ص ۱۶۵]

طبیعت این حیوان نوعی تضاد را نشان می‌دهد. از یک طرف سگی است مهربان و حساس و از طرف دیگر سگی است کله‌شق و تبل. از صاحبیش و بخصوص بچه‌ها بخوبی محافظت می‌کند. سگی است اشرافی، باوقار، باهوش، باوفا و غیرپرخاشگر، اما نسبت به افرادی که آنها را دوست ندارد بدگمان و مظنون است.

کالی را باید با تشویق و تحسین بخوبی تربیت کرد زیرا تمایل دارد حتی از یادگرفتن آسانترین چیزها هم امتناع ورزد. کالی سگ قوی‌هیکل، پرزور و پر جنب و جوشی است که هنوز هم به عنوان سگ گله مورد استفاده قرار می‌گیرد. به واسطه هوش سرشار، این حیوان به عنوان سگ کاوشگر و سگ راهنمای افراد نابینا مطرح و تربیت شده است. به خاطر ظاهر زیباییش به عنوان سگ خانگی نیز مورد استفاده قرار می‌گیرد. متدکر می‌شویم که جهت حفظ زیبایی، موهای آن به شانه زدن مدام نیاز دارد. کالی باید گاه‌گاهی حمام داده شود. در تابستان کالی از گرمای هوا رنج می‌برد و باید برایش سایبانی تعییه شود. سگهای نر ۶۱ تا ۶۶ سانتی متر و سگهای ماده ۵۶ تا ۶۱ سانتی متر ارتفاع دارند. سگهای نر ۳۴ تا ۳۷ کیلوگرم و سگهای ماده ۲۳ تا ۲۹ کیلوگرم وزن دارند. سر این حیوان در ازیابی نژادی خیلی با ارزش است و باید در حد فاصل گوشها عریض باشد. پوزه دراز و مستقیم و بینی سیاه است. گوشها نسبتاً کوچک بوده، دو سوم آن تیز و یک سوم بالایی به طرف جلو می‌افتد. کشیدگی بدن نسبت به ارتفاعش بیشتر است. دم حیوان باید به مفصل خرگوشی برسد. دم آن آویزان است اما در انتهای کمی به طرف بالا بر می‌گردد. موهای حیوان بخصوص در ناحیه گردن، پرپشت است اگر چه موهای سر، پوزه و انتهای گوشها کوتاه می‌باشد. کالی به رنگهای خرمایی تا قرمز متتمایل به قهوه‌ای، سه رنگ (خرمایی، سیاه و سفید) یا آبی دیده می‌شود.

روسیه

۱۰- ساموید (SAMOYED) [ص ۱۵۸]

سگی آرام، باوقار، قوی هیکل، فرمانبردار، باوفا و دوست داشتنی است. از این حیوان به عنوان سگ سورتمه و سگ نگهبان استفاده می شود. زیبایی و نجابت آن باعث شده که در تمام نقاط جهان مورد استقبال قرار گیرد. بازی کردن با بچه ها را بسیار دوست دارد.

موهايش طبیعتاً سفید می باشد و به شستشوی مداوم نیاز ندارد ولی باید روزانه شانه شود؛ بخصوص در فصل تابستان که انگلهاي پوستی شیوع می یابند. سگهای نر ۵۳ تا ۶۰ سانتی متر و سگهای ماده ۴۸ تا ۵۳ سانتی متر ارتفاع دارند. وزن آنها ۲۳ تا ۳۰ کیلوگرم می باشد. دارای فکهایی قوی و بینی سیاه یا قهوه ای می باشند. چشمای این حیوان سیاه و عمیق می باشد. گوشهاش متوسط، تیز و نوک آن نسبتاً گرد است. دم آن بلند، پوشیده از مو و به پشت سگ بر می گردد. موهايش ضخیم و خشن بوده، موجدار نیست ولی پوشش زیرین آن صاف و ضخیم بوده که سگ را در برابر سرمای جانفرسا حفظ می کند. به رنگهای سفید یکدست، زرد یا زرد و سفید دیده می شود.

آلمان

۱۱- اشتازر (SCHNAUZER) [ص ۱۶۳]

سگی است سرزنه، فعال، جسور، خوش خلق و باهوش. جهت نگهبانی از خانه مناسب می باشد و دشمن موشهاست. حرکات این حیوان سریع است و به آسانی تربیت می شود. به تمرین و ورزش وافری نیاز دارد. از نظر ویژگیهای ظاهری دارای بدنه چهارشانه و قوی است. بدنه چهار گوشش توسط موهاش خشن پوشیده شده است. گوشها این حیوان تیز است و گاهی ممکن است کوتاه شود. دم آن در سومین یا چهارمین مفصل قطع می شود. پوشش بدنش ضخیم، سیمی و زخت می باشد. گوشها، پاهای و دستها به وسیله موهاش کوتاه پوشیده می شود. رنگهای فلفل نمکی و سیاه کهربایی قابل قبول است. تقریباً ۴۷/۱۵ سانتی متر ارتفاع دارد.

۱۲- ولش کورگی (WELSH CORGI) [ص ۱۵۸] انگلستان

سگی است سرزنه، مهربان، باهوش و جسور که براحتی تربیت می‌شود. کورگی سگ گله چابک و پر انرژی می‌باشد که قرنها برای نگهبانی از گله مورد استفاده قرار می‌گرفت. علاوه بر این، سگ خانگی خوش‌مشرب و پستنده‌ای است. دو گونه کورگی وجود دارد: کاردیگان (cardigan) و پمبروک (pembroke). هر دو

ظاهری شبیه روباه دارند و ارتفاع آنها بین ۲۵ تا ۳۰ سانتی‌متر می‌باشد. وزن سگهای نر باید کمتر از ۱۲/۵ کیلوگرم باشد. سگهای ماده نیز باید کمتر از ۱۲/۶ کیلوگرم وزن داشته باشند. سر این حیوان بزرگ و پهن است. چشمها آن فندقی و به رنگ پوشش بدن است. گوشها آن تیز است. کاردیگان دارای دمی بلند است؛ در حالی که پمبروک اصلاً دم ندارد. کاردیگان دارای موهای کوتاه و سیخ است که به رنگهای مختلف بجز سفید دیده می‌شود. پمبروک دارای موهای قرمز یکدست، آتشی یا سیاه با نواحی خرمایی روشن و لکه‌های سفید در پنجه‌ها، قفسه سینه و گردن می‌باشد.

گروه دوم: تریرها

کلمه terrier به زبان فرانسه به معنای سوراخی است که بعضی از حیوانات مانند خرگوش، روباه و غیره در زمین حفر می‌کنند و از این جهت به سگهای این گروه تریر گفته می‌شود که در اصل عادت داشتند شکار را تا سوراخ خود تعقیب نموده، به دام اندازند. ولی جای تعجب در این است که سگهای این گروه غالباً منشأ انگلیسی دارند و در زبان انگلیسی به سوراخ خرگوش یا روباه، terrier گفته نمی‌شود. تریرها معمولاً در حجم کم دارای عضلاتی قوی می‌باشند. فک قوی و نیرومند، مو کوتاه و به هم فشرده و دم کوتاه است. در این گروه جمعاً ۲۷ نژاد قرار دارد که جز محدودی از آنها بقیه همه دارای منشأ انگلیسی می‌باشند. در زیر شرح مبسوطی در مورد تعدادی از نژادهای معروف می‌آید.

۱- بوستن تریر (BOSTON TERRIER) [ص ۱۵۹]

سگ ملی آمریکا است که در نیمه دوم قرن اخیر شناخته شده است و تا موقع جنگ جهانی دوم به نام سگ آمریکایی پرورش می‌یافتد. این سگ ازلحاظ صفات و خصوصیاتش شبیه Bull Dog شیوه ای از سگ‌هاست. سگ بسیار باهوشی می‌باشد. نسبت به صاحبش انجلیسی است. سگ بسیار باوفا و فداکار است. نسبت به

سایر تریرها آرامتر می‌باشد ولی سگ فعال و پرتحرکی است و به دلیل موهای کوتاهش به مراقبت کمتری نیاز دارد. از نظر ویژگیهای ظاهری دارای اندازه‌ای متوسط، موهایی کوتاه، سری کوچک و دمی کوتاه می‌باشد. دارای رنگ گندم‌گون با لکه‌های سفید می‌باشد. حالت گندم‌گونی باید در کل بدن بوضوح مشهود باشد. رنگ سیاه همراه با لکه‌های سفید قابل قبول است اما رنگ گندم‌گون با لکه‌های سفید ارجحیت دارد. در حالت طبیعی و مطلوب پوزه سفید است اما گاهی روی سر، گردن، قفسه سینه یا کل دستها و پاها تا زیر مفصل خرگوشی سفید در خشان می‌باشد.

۲- بول تریر (BULL TERRIER) [ص ۱۵۸ و ۱۵۹]

این سگ از نظر صفات بی‌نظیر است. در بین کارشناسان سگ، این حیوان به شجاعت، قدرت، چابکی و زرنگی، سماحت و سرسختی معروف است. سگی است نترس و پر دل و جرأت که به آسانی تربیت پذیر است. علاوه بر این، مهربان، بانشاط و دوست‌داشتنی است. سگی است فوق العاده جنگجو که از هیچ خطری نمی‌ترسد. سگ باهوش و دلیری است که با یک اشاره و ادای یک کلمه به حمله و دفاع می‌پردازد ولی با اهل خانه مهربان و ملایم است لذا برای امر نگهبانی مناسب می‌باشد. از نظر ویژگیهای ظاهری دارای بدنه متقارن، اندازه‌ای متوسط، موهایی کوتاه، قدرت بدنه بالا، سری نسبتاً بزرگ و گوش‌های تیز می‌باشد. رنگ این سگ کاملاً سفید با یک درخشندگی نقره‌ای یا سفید با تعدادی لکه روی سر آن است. لکه‌ها باید سیاه، خرمایی یا گندم‌گون باشند. رنگهای دیگر عبارتند از: خرمایی با پیشانی سیاه، قرمز، سیاه یا سیاه با لکه‌های خرمایی یا گندم‌گون. تقریباً در اکثر موارد تعداد لکه‌های سفید زیاد است. وزن آنها بین ۱۷ تا ۲۶ کیلوگرم است و ارتفاع آنها به ۴۲ تا ۵۲ سانتی‌متر می‌رسد. دارای چشم‌های ریز و سیاه و نافذ می‌باشند. گوش و دم آنها را باید قطع نمود. اطفال را خیلی دوست دارند.

۳- گی رن تریر (CAIRN TERRIER) [ص ۱۶۲]

سگهای سرزنه و باوفایی هستند که می‌توان در تمام شرایط آب و هوایی به عنوان سگ خانگی از آنها بهره برد. این سگها کاوش و جستجو در محیط اطرافشان را دوست دارند. این سگها خیلی هوشیار و با هوش هستند و در گرفتن موش مهارت خاصی دارند. هرگز مو و دم این سگها را کوتاه نکنید. از نظر ویژگیهای ظاهری شبیه رویاه بوده، کوچک هستند و دارای گوشهای تیزی می‌باشند. موی آنها زبر است و پاهای آنها کوتاه و دم آنها نیز متوسط می‌باشد. به رنگهای قرمز، شنی، خاکستری، گندم‌گون یا متمایل به سیاه دیده می‌شود. نقاط تیره در گوش و پوزه متداول است.

۴- فاکس تریر (مو صاف) (FOX TERRIER) [ص ۱۵۹] انگلستان

این نژاد، مخصوص شکار رویاه است اما بندرت به دنبال رویاهی که در داخل زمین لانه ساخته می‌رود. این سگ همدم مناسبی می‌باشد و مهارت خاصی در گرفتن موش دارد. نژاد مو صاف نسبت به نژاد مو مجدد آرام‌تر بوده، کمتر تحریک‌پذیر می‌باشد. علاوه بر این شانه کردن نژاد مو صاف آسانتر بوده، سگ خانگی خوبی است. با بچه‌ها هم رفتار خوبی دارد. از نظر ویژگیهای ظاهری، سگ کوچکی است که حالت چندضلعی دارد، موهای آن کوتاه بوده و گوشهای نیمه بر جسته کوچکی دارد. دم آن را باید تا نیمه کوتاه کرد. از لحاظ رنگ، سفیدی غالب است که در آن لکه‌های خرمایی یا سیاه هم دیده می‌شود. رنگ زیاد اهمیت ندارد زیرا ممکن است لکه‌های گندم‌گون، قرمز یا نقره‌ای هم دیده شود. ارتفاع آنها بین $۳۹/۵$ تا ۴۵ سانتی متر می‌باشد. در انتهای یادآوری می‌شود که این سگها عاشق شکار می‌باشند؛ به طوری که اگر شکاری پیدا نشود، به طریقی دیگر دندانهایشان را به کار می‌اندازند لذا باید مراقب عابرین پیاده باشید.

۵-فاکس تریر (موسیمی) (FOX TERRIER) [ص ۱۵۹] انگلستان

پر تحرک، سرزنه و بازیگوش می‌باشند و اشتیاق و علاقه خاصی به شکار دارند. از این سگها برای تعقیب و شکار حیواناتی که در زیر زمین لانه می‌سازند استفاده می‌کنند. از خصوصیات این سگ فعالیت فوق العاده و خستگی ناپذیری آنهاست. نگهداری این سگها آسان است اما به تمرین و فعالیت زیادی نیاز دارند. گونه موسیمی، سگ خانگی مناسبی می‌باشد. از نظر ویژگیهای ظاهری، دارای جشهای کوچک و نسبتاً چندضلعی با گوشاهای کوچک تیز است که به طرف جلو خم می‌شود. دم آن را باید تا نیمه کوتاه کرد. از لحاظ رنگ، سفیدی در آن غالب است و لکه‌های سیاه یا خرمابی در آن دیده می‌شود. رنگ آن خیلی اهمیت ندارد ولی رنگهای گندم‌گون، قرمز و نقره‌ای آن چندان خواشایند نیست. سگهای نر ۲۸/۵ سانتی متر ارتفاع و ۸/۵ کیلوگرم وزن و سگهای ماده ۳۶ سانتی متر ارتفاع و ۷ کیلوگرم وزن دارند.

۶-اسکای تریر (SKYE TERRIER) [ص ۱۶۰]

انگلستان

سگ زیبایی است که بیشتر خانمها آنها را نگه می‌دارند و به دلیل موهای بلندش به مراقبت بیشتری نیاز دارد و باید وقت کافی برای شانه زدن آنها صرف شود. از نظر ویژگیهای ظاهری، دارای موهای پرپشت هستند که تمام بدنشان را می‌پوشاند؛ حتی سورتشان نیز با مو پوشیده شده است. موی این سگها آنها را در برابر خارهای بیابان و آسیب دندانهای رویاه محافظت می‌کند. موهای این حیوان باید زیاده از حد بلند شود، البته کوتاه هم نباید بشود. مراقبت از آنها زیاد مشکل نیست، ولی همه روزه باید برس زده شوند. شکوه و قشنگی موها یش بعد از سال سوم به حد اعلای خود می‌رسد. این سگها دارای بدنی کشیده و پاهایی کوتاه می‌باشند. این سگها خیلی جنگجو هستند. از لحاظ رنگ، آبی یا خاکستری تیره و روشن یا آتشی با نقطه‌های سیاه استاندارد است. گوش این سگها آویزان است. ارتفاع این

سگها ۲۵ سانتی متر و درازای آنها تا ۶۰ سانتی متر می‌رسد. این سگها اطفال را خیلی دوست دارند و در برابر غریب‌ها بسیار محظاطانه رفتار می‌کنند.

۷- یورک شایر تریر (YORKSHIRE TERRIER) [ص ۱۶۰] انگلستان

این سگ حیوانی سرزنه و دوست داشتنی است که از هوش بالایی برخوردار است. سگ شکاری و نیرومندی می‌باشد. برای آپارتمان‌نشین‌هایی که می‌توانند در روز حداقل یک ساعت به نظافت سگ اختصاص دهند مناسب می‌باشد. از نظر ویژگیهای ظاهری، دارای موهای بلند ابریشمی می‌باشند که به رنگ آبی فولادی است و از نوک بینی تا انتهای دم سگ را می‌پوشاند. موها در قسمت سینه و سر و پاهای سگ به رنگ طلایی سیر دیده می‌شود. گوش این حیوان کوچک و به شکل ۷ است که تیز بوده، با موهای خرمایی سیر پوشیده شده است. وزن این سگها تا حدود ۳ کیلوگرم می‌رسد. دم این سگها را باید از نیمه قطع نمود.

گروه سوم: سگهای شکاری

در این گروه ۱۳۹ نژاد قرار دارد که در اینجا به ذکر معروفترین آنها و بخصوص نژادهایی که در ایران نیز یافت می‌شوند می‌پردازیم:

۱- داش‌هوند (DACHSHUND) [ص ۱۶۳ او ۱۶۰]

آلمان

این سگ که در ایران گاهی به غلط سگ سوسمی نامیده می‌شود، به زبان فرانسه Techel و به زبان آلمانی Dachel نامگذاری شده است و برخلاف آنچه تصور می‌شود سگی شکاری است و در اصل برای شکار موش، روباه و گورکن در مزارع و کشتزارها مورد استفاده قرار گرفته است. در زیر زمین بسرعت قادر به حرکت می‌باشد. سگ دوست‌داشتنی است و به عنوان سگ خانگی مناسب می‌باشد. نگهداری آن کمی مشکل است. از نظر ویژگیهای ظاهری سگی است قد کوتاه با پاهای کوچک و بدنی کشیده، گوشهایی متوسط و دم بلند که بطور افقی قرار می‌گیرد. از لحاظ پوشش بدنی سه نوع است: نوع مو بلند که دارای موهای نرم، صاف و براق می‌باشد و موها در دو طرف گردن، گوشها و شکم بلندتر است. پشت پاهای و زیر دم توسط موهای بلندی پوشانده شده است.

نوع دوم، نوع موکوتاه است که دارای موهای صاف، کوتاه، انبوه و براق می‌باشد. نوع سوم نوع موضخیم است که پوشش خارجی آن زبر و انبوه

می باشد و در زیر پوشش خارجی، موها نرم و نزدیک به هم می باشند. روی چانه این سگها ریش دیده می شود؛ ابروهای پر پشت داشته اما موها ری روی گوشها کوتاهتر است. این موها تقریباً صاف بوده، زبر نمی باشد. از لحاظ رنگ، تمام رنگها بجز سفید قابل قبول می باشد.

از لحاظ وزن و اندازه در سگهای موصاف، نرها به بیشتر از ۱۱ کیلوگرم و ماده ها به بیشتر از ۱۰ کیلوگرم نمی رسانند.

در سگهای موبلنده میان وزن، نرها تا ۸ کیلوگرم و ماده ها تا ۷ کیلوگرم می باشند.

در سگهای موبلنده سنگین وزن، نرها بیشتر از ۸ کیلوگرم و ماده ها بیشتر از ۷ کیلوگرم وزن دارند.

در سگهای مونخشن، نرها تا ۹ کیلوگرم و ماده ها تا ۸ کیلوگرم می باشند.

در سگهای مینیاتوری، وزن مطلوب ۳ تا ۴ کیلوگرم است.

۲- باست (BASSET) [ص ۱۶۳]

این سگ به علت دست و پای کوتاه می تواند بر احتی در بیشه زارها و زمینهای پر از بوته و خار بدود. دارای انواع مختلفی می باشد که عبارت است از: باست Bleu de Gascogne (فرانسه)، باست Griffon Vendee (فرانسه) و باست حنایی (فرانسه)، باست Bretagne (فرانسه) که از آمیخته گری باست با نژادهای دیگر رنگ

بدست آمده است، ولی باست هوند (آمریکای شمالی) از نژاد Saint-hubert به دست آمده است. باست Westphalia (آلمان) محصول آمیخته گری سگهای شکاری آلمان با باست می باشد. این سگها دارای قدرت بولیابی زیادی می باشند؛ لذا برای شکار بسیار مناسب می باشند. بخصوص برای شکار روباه، خرگوش و گربه وحشی؛ زیرا به دلیل داشتن جثه کوچک و پاهای کوتاه می توانند وارد لانه این حیوانات شوند. این سگها دارای صدای زیبا و دلپذیری می باشند. متانت و آرامش این سگها آنها را برای شکارهای امروزی که نیاز به سگهای بی سر و صدا است مناسب می کند. این سگها بسیار باوفا و فداکار

می باشند و نگهداری و مراقبت از آنها نیز آسان است در نتیجه به عنوان سگ خانگی مناسبی مطرح می باشند. تمامی انواع باست شیوه هم می باشند و بدنی کشیده، کوتاه، قوی و سری بر جسته دارند. گوشهای آنها آویزان و دمshan طویل است. از لحاظ وزن و اندازه، سگ نر ۳۲ سانتی متر ارتفاع و ۲۰ کیلوگرم وزن و سگ ماده ۳۰ سانتی متر ارتفاع و ۱۹ کیلوگرم وزن دارد.

آفریقا-کنگو

[ص ۱۶۱] (BASENJI)

سگهای فرمابنده، بازیگوش و خوش مشربی هستند اما باید همیشه مراقب موهای ابریشمی و برآق آنها بود. قدرت بویایی باسن جی خیلی معروف است. باسن جی سگ خانگی دوست داشتنی ای می باشد. از نظر ویژگیهای ظاهری، دارای پاهای بلند است و به اشپیتز (spitz) موصاف شباهت دارد. گوشها کوچک و سینه می باشند. دم به سمت بالا خم شده و در نزدیک پشت و کنار حیوان قرار می گیرد. به رنگهای بلوطی، سیاه خالص یا سیاه با لکه های خرمایی دیده می شود. در صورتی که پاهای، قفسه سینه و نوک دم سفید باشد رنگهای دیگر هم قابل قبول است. از لحاظ وزن و اندازه: سگ نر ۴۲ سانتی متر ارتفاع و ۱۰ کیلوگرم وزن و سگ ماده ۴۰ سانتی متر ارتفاع و ۹ کیلوگرم وزن دارد.

[ص ۱۶۱] (BRAQUE)

یکی از معروف ترین سگهای شکاری است که دارای انواع مختلفی بشرح زیر است: براک آلمانی با موهای کوتاه که به زبان آلمانی Kurzhaar (موکوتاه) نامیده می شود و براک Weimar (آلمان) که به رنگ خاکستری (روشن یا تیره) دیده می شود. سگهای دیگر این نژاد عبارتند از: براک Ariege (اسپانیا)، De burgos (فرانسه)، Ariège، براک Auvergne (فرانسه)، براک ایتالیایی، براک پرتغالی، براک

Bourbonnais (فرانسه)، براک Dupuy (فرانسه) و براک سن ژرمن (فرانسه).

انگلستان

۵-پوینتر (POINTER) [ص ۱۶۱]

این سگ در دو قرن پیش با خون برآک ایتالیایی، Fox hund، سگ تازی، Bull terrier، Setter، Terre neuve به دست آمده است و در ایران نیز کم و بیش دیده می‌شود. این سگ جزء بهترین نژادهای شکاری است و به تمرین زیادی در روز نیاز دارد. از نظر ویژگیهای ظاهری سگی زیبا و قدرتمند با موهایی کوتاه است. دارای گوشاهای گرد و دمی باریک است. قد ۵۵ تا ۶۵ سانتی‌متر در نرها و ۵۴ تا ۶۰ سانتی‌متر در ماده‌هast. وزن بین ۲۰ تا ۲۵ کیلوگرم، پوزه کمی مقعر، بینی معمولاً تیره رنگ و برجسته، دستها راست و مسحک و رانها عضلانی است. پوشش بدن نرم و کوتاه و خیلی درخششde می‌باشد. به رنگ‌های سفید و زرد، سفید و نارنجی، سفید و جگری، سفید و سیاه، یکدست و سه رنگ دیده می‌شود.

فرانسه

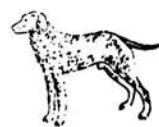
۶-ستر (SETTER) [ص ۱۶۱]

یکی از بهترین سگهای شکاری است. این نژاد در سال ۱۵۰۰ میلادی با خون برآک ایتالیایی و برآک فرانسه، در فرانسه بدست آمد. در قرن ۱۹ به انگلستان برده شد و انواع مختلفی به نامهای ستر laverack (انگلستان) به رنگ‌های سیاه و سفید، سفید و لیمویی، سفید و نارنجی، سفید و بلوطی یا سه رنگ (سیاه، سفید و قرمز) و سترا برلنی به رنگ قرمز تند و بدون لکه و سترا Gordon (انگلستان) به رنگ سیاه برآق با انتهای بدن به رنگ قرمز به دست آمد. از نظر ویژگیهای ظاهری، قد در نرها ۵۶ تا ۶۲ و در ماده‌ها ۵۳ تا ۵۸ سانتی‌متر و وزن بین ۲۷ تا ۳۲ کیلوگرم می‌باشد. سر؛ دراز، فکها؛ محکم، پوزه؛ مستقیم و دراز، چشمها؛ بزرگ و درخشنan و پوشش بدن نرم و ابریشمی و درخششde است. موهای این سگها هیچ‌گاه مجعد نمی‌شود. گوشاهای آنها به شکل زیبایی از روی سر آویزان است. دم آنها روی پشتشان بر نمی‌گردد و بلندی دم آنها متوسط است. حس شکار سترا به قدری قوی

است که معمولاً بُوی شکار را حتی چند ساعت پس از اینکه از نقطه‌ای گذشته باشد، تشخیص می‌دهد. ستر سگی است فعال و خستگی ناپذیر و برای هر نوع زمین شکار مناسب می‌باشد. در مقابل گرما و سرما مقاوم است و زمستانهای سخت و تابستانهای طاقت‌فرسا را بخوبی تحمل می‌کند و برای هر نوع شکاری مهیا می‌باشد. Gordon Setter به رنگ سیاه براق و درخشش‌دار با حاشیه قهوه‌ای مایل به سرخ دیده می‌شود و دم آن نیز کوتاه‌تر است. Irish Setter را می‌توان برای در منزل نگهداری کرد. یکی از صفات بر جسته این سگها احترام زائد‌الوصفي است که برای صاحب خود قائلند. علاوه بر این بسیار شجاع و باهوش می‌باشند. گردن روزانه برای آنها کافی است و احتیاج به جست و خیز زیاده از حد ندارند. با علاقه زیاد در آب می‌روند. محافظت از موهای آنها بسیار مهم است و باید همه روزه آنها را شانه کرد و خیلی محکم و با دقت برس زد. نظافت گوش آنها نیز همه روزه لازم است. این حیوان هرگاه صاحبش را ناراحت ببیند با زوزه‌های ضعیف و چشمکهای محبت‌آمیز او را تسلی می‌دهد.

۷- رتریور (RETRIEVER) [ص ۱۶۱]

دارای انواع مختلفی به شرح زیر می‌باشد:

رتریور با پوشش مجعد (Curly-Coated-Retriever)

(انگلستان) به رنگ‌های سیاه یا جگری،

Flat-Coated-Retriever (انگلستان) به رنگ‌های سیاه یا جگری، رتریور طلایی

(انگلستان) (Golden-Retriever) به رنگ‌های زرد طلایی و

کرم، لا برادر رتریور (انگلستان) به رنگ سیاه، جگری یا زرد یکدست و

Chesapeake-Bay-Retriever (آمریکای شمالی) که به رنگ‌های بلوطی تیره

یا قرمز کم رنگ و زردعلفی دیده می‌شوند. از بین این انواع به طور مبسوط

Golden Retriever را شرح می‌دهیم:

سگ قوی و مقاومی است که برای همراهی در امر شکار مناسب

می‌باشد. گولدن رتریور به عنوان سگ خانگی مهربان، آرام و ساعی مطرح

است. از نظر اندازه متوسط است و بدون شک جزء بهترین نژادهای رتریور می‌باشد. از نظر ویژگیهای ظاهری دارای موهای موج دار و یک دم بلند، راست و پر مو می‌باشد و گوشاهای نسبتاً کوچک آن توسط موهای ابریشمی و کوتاه پوشیده شده است. از نظر رنگ، طلایی سیر یا کرم قابل قبول است ولی قرمز یا قهوه‌ای چندان مورد پسند نیست. وجود موهای سفید روی قفسه سینه قابل قبول است. از نظر اندازه و وزن، سگ نر ۵۵ تا ۶۰ سانتی‌متر ارتفاع و ۲۹ تا ۳۱ کیلوگرم وزن و سگ ماده ۵۰ تا ۵۵ سانتی‌متر ارتفاع و ۲۴ تا ۲۷ کیلوگرم وزن دارد.

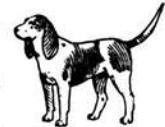
۸- اسپانیل (SPANIEL) [ص ۱۵۸]

همان‌طوری که از نام این حیوان پیداست این نژاد در اصل اسپانیابی بوده ولی در قرن ۱۴ به فرانسه برده شد و سپس در انگلستان پراکنده گردید. هفت نوع از اسپانیلهای انگلیسی عبارتند از: Clumber-Spaniel به رنگ سفید با لکه‌های لیمویی، Welch Springer - Spaniel به رنگ قرمز، Sussex - Spaniel به رنگ سفید و قرمز تند، English - Springer Spaniel به رنگ‌های جگری و سفید، سیاه و سفید یک دست یا لکه‌دار، Field-Spaniel به رنگ سیاه یا جگری یکدست، Irish-Water-Spaniel (ایرلند) به رنگ جگری تیره با موهای حلقه حلقه و Cocker - Spaniel که به رنگ‌های مختلف دیده می‌شود. سایر انواع اسپانیل عبارتند از: کوکر آمریکایی به رنگ سیاه یکدست یا سیاه و کرم، American-Water-Spaniel به رنگ‌های جگری و شکلاتی تیره و موهای حلقه حلقه، Boykin-Spaniel (امریکای شمالی) به رنگ جگری و موهای حلقه حلقه. اسپانیل‌ها به طور کلی سگهایی ملايم، مهربان، فوق العاده باوفا، باهوش و مطیع هستند و بازی با کوکوکان را خیلی دوست دارند و در عین حال خیلی حساس می‌باشند. از بین این سگها Cocker Spaniel را به طور مبسوط شرح می‌دهیم: این نژاد انگلیسی یکی از محبوب‌ترین نژادها در سراسر جهان است. بنابراین چنین استنباط می‌شود که در موارد محدودی تنها برای امر شکار مورد استفاده قرار

می‌گیرد؛ با وجود این، سعی بر این است تا ویژگیهای این سگ به عنوان یک سگ شکاری حفظ شود. کوکر یک سگ خانگی فریبا و دوست داشتنی می‌باشد که خیلی شلوغ و پرخاشگر نیست. از نظر ویژگیهای ظاهری، سگی میانه اندام و پر تحرک است که دارای موهای بلند، صاف و براق می‌باشد. علاوه بر این دارای گوشهاهی بلند و آویزان و دم کوتاهی می‌باشد. از لحاظ رنگ متفاوت است. و معمولاً به رنگهای سیاه، قرمز، قرمز تیره یا آبی دیده می‌شوند. حدود ۱۱/۵ کیلوگرم وزن دارد.

۹- بیگل (BEAGLE) [ص ۱۶۲]

یکی دیگر از سگهای شکاری است که برای شکار روباه یا خرگوش استفاده می‌شود اما سرعت دویدن آن زیاد نیست. قدرت بولیابی بالایی دارد و در تعقیب شکار مهارت خاصی دارد. بیگل سگی آرام، با وفا، باهوش و خوش خلق می‌باشد لذا سگ خانگی مناسبی است. از نظر ویژگیهای ظاهری سگ کوچکی است که حالت فشرده و جمع و جور دارد و بسیار پر تحرک و قوی می‌باشد. به رنگهای سیاه، خرمایی، نارنجی و سفید دیده می‌شوند. گوشهاهی بلند این حیوان حالت آویزان دارد و دم آن نیز متوسط است. ارتفاع این سگها باید بیشتر از ۴۰ سانتی متر باشد.

۱۰- الک هوند (ELKHOUND) [ص ۱۶۲]

سگ باهوش و چابکی است که برای تمام نقاط آب و هوایی مناسب می‌باشد. از قدرت بولیابی بالایی بر خوردار است. این سگ جهت شکار در زمینهای پهناور و هموار مفید می‌باشد. از نظر ویژگیهای ظاهری، دارای بدنی متوسط و قوی هیکل با گوشهاهی تیز می‌باشد. دم سگ به پشت آن بر می‌گردد. سگ نر ۵۲/۵ سانتی متر ارتفاع و ۲۲ کیلوگرم وزن و سگ ماده ۴۶ سانتی متر ارتفاع و ۱۹/۵ کیلوگرم وزن دارد.

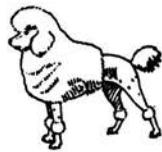

گروه چهارم: سگهای خانگی یا همدم انسان

در این گروه ۲۴ نژاد قرار دارند که مشهورترین آنها پرورش دارند.

۱-پودل (POODLE) [ص ۱۵۹] - فرانسه - آلمان

منشأ این نژاد فرانسه است و به زبان فرانسه Caniche گفته می‌شود و این کلمه از canard به معنای اردک گرفته شده است. چون پودل در اصل برای شکار اردک مورد استفاده قرار می‌گرفته است ولی بتدریج به سگ خانگی و همدم و رفیق انسان و برای زندگی در آپارتمان تغییر شکل حاصل نموده است. پودل سگی است فوق العاده باهوش و خون‌گرم و بیشتر از هر سگ دیگری استعداد فراگرفتن کلمات را دارد. سه جور پودل یافت می‌شود: پودل بزرگ جثه به ارتفاع ۵۵ تا ۵۷ سانتی‌متر، پودل متوسط جثه به ارتفاع ۴۵ تا ۴۷ سانتی‌متر و پودل کوچک جثه به ارتفاع کمتر از ۳۵ سانتی‌متر که وزن متوسط آن‌ها به ترتیب عبارت است از ۲۲، ۲۲ و ۷ کیلوگرم سر پودل زیبا و با بدنه موزون است. نوک بینی در مورد سگهای سیاه، خاکستری یا سفید-سیاه و در مورد سگهای بلوطی برنگ بلوطی، است: گوشها روی گونه‌ها آویزان بوده و از موی مجعد پوشیده شده‌اند. دم، بلند و ایستاده که معمولاً نصف یا ثلث آن کوتاه می‌شود. پوشش بدنه فرفری، مجعد

یا طنابی شکل و به رنگ‌های سیاه، سفید، خاکستری و بلوطی است که همیشه یکدست و بدون لکه می‌باشد. در پودل کوچک جثه، رنگ‌های زرد زیتونی یا آبی هم دیده می‌شود. پودل باید مرتبآ آرایش شود. پودل خیلی مهریان و با وفات و به بچه‌ها علاقه خاصی دارد. قدرت یادگیری پودل بالاست. هوش بالای این سگ آن را به عنوان یک سگ نگهبان خوب مطرح نموده است. گونه‌های بزرگ پودل بیشتر به درد شکار می‌خورند در حالی که گونه‌های کوچکتر به عنوان سگهای خانگی مناسب می‌باشند.

۲- اشپیتس (SPITZ) [ص ۱۶۲]

اشپیتس (Spitz آلمان) که به زبان فرانسه لولو یا لولوی بزرگ، به زبان ایتالیایی ولپینو (Volpino) و به زبان روسی لائیکا (Laiko) نامیده شده، به رنگ‌های مختلف دیده می‌شود. تنها اختلاف جزئی ای بین Volpino و پومرانین وجود دارد. سرو گوشهای Volpino کمی بزرگتر می‌باشد و رنگ آن سفید یا قرمز است در حالی که پومرانین ممکن است خاکستری، سیاه یا نارنجی هم باشد. از لحاظ استاندارد، سگ نر Volpino ۲۷ تا ۳۰ سانتی متر ارتفاع و سگ ماده ۲۵ تا ۲۸ سانتی متر ارتفاع دارد. وزن آن باید بیشتر از ۴ کیلوگرم باشد. دارای سری هرمی شکل با بینی ای سیاه و مرطوب می‌باشد. گوشهای این حیوان مثلثی و تیز است و دم آن حدود ۱۴ سانتی متر طول دارد و توسط موهای بلند پوشیده شده است و به پشت سگ برمی‌گردد. از نظر ویژگیهای شخصیتی سگی بازیگوش، سلوغ و سرزنه است که با افراد خانوارده بسیار مهریان است اما نسبت به غریبه‌ها بدگمان می‌باشد و با آنها اخت نمی‌شود. سگ خانگی خوبی است که نسبت به بیماریها مقاوم بوده، طول عمر آن نیز زیاد است.

۳- بولداگ (BULLDOG) [ص ۱۶۲]

بولداگ سگ فوق العاده قوی است که اصلاً ترس را نمی‌شناسد.

پوزه آن کوتاه، قوی و پهن است. تربیت آن مطابق قاعده تربیت

سایر سگها است ولی چون ذاتاً قدری خشن است باید مواظب

خشونت این حیوان بود. تا قرن نوزدهم از بولداگ در میدانهای

نبرد استفاده می‌شد. بولداگ سگی پرخاشگر، وحشی و

خونخوار (بیرحم) بود آنچنانکه رومیها قانونی وضع کردند که صاحبان سگهای

بولداگ حتی با وجود قلاوه حق نداشتند آنها را به خیابان بیاورند. پرورش این

سگ طی چندین سال با اینکه نتوانسته در ظاهر ترسناک آن تغییری به وجود

آورد، اما از لحاظ طبیعت و ذات و خلق و خوی آن تغییرات بسیاری صورت

گرفته است؛ به طوری که امروزه این سگ به عنوان سگی خوش خلق، آرام،

موقر، باوفا، تمیز و اعیانی مطرح می‌باشد. یادآوری می‌شود که به دلیل بزرگی

سر سگهای بولداگ زایمان به سختی انجام می‌گیرد و لازم است که عمل سزارین

انجام گیرد؛ به همین دلیل بیشتر سگهای ماده این نژاد نابارور می‌باشند. لذا

قیمت این سگها بالاست. از نظر ویژگیهای ظاهری بولداگ دارای بدنه کوچک

اما عریض و فشرده می‌باشد که سری بزرگ، حجمیم و چندضلعی دارد. پوست

بولداگ بسیار شل است. پوست این حیوان در ناحیه سر و پیشانی واجد چینهای

انبوهی می‌باشد. بینی آن عریض و سیاه است و واجد سوراخهای بزرگی

می‌باشد. لب بالای این حیوان آویزان بوده، فک پایین آن باید خیلی تورفته

باشد. چشمها آن گرد و سیاه است و دور از هم قرار دارند. گوشها کوچک و

ظریف و به شکل گل رز می‌باشد. دم آن کوتاه می‌باشد. موهای حیوان کوتاه و

نرم به رنگ خرمایی و سفید یا سفید خالدار می‌باشد اما رنگ سیاه چندان مورد

پسند نیست. وزن سگهای نر ۲۵ تا ۲۴ کیلوگرم و سگهای ماده ۲۲ تا ۲۳ کیلوگرم

می‌باشد. بین ۳۵ تا ۳۰ سانتی متر ارتفاع دارند. جمجمه آنها بسیار قوی و محکم

است و دندانهایشان جدا از یکدیگر قرار دارند. بینی آنها تورفته است تا بتوانند

در موقع گرفتن و نگهدارشتن دشمن بخوبی نفس بکشند. پاهای جلویی آنها کوتاه

و پهن است؛ به طوری که در موقع ایستادن به استقامت آنها کمک می‌کند. بهترین امتیاز این سگها استحکام جمجمه چین دار آنها می‌باشد؛ از این‌رو اگر ضربه‌ای هم به سر آنها بخورد تأثیری نخواهد داشت. در مقابل دشمن بسیار سرسخت و مقاوم می‌باشند؛ به همین دلیل به آنها لقب سگ جنگجو را داده‌اند. در فراگرفتن تعليم بی‌اندازه مستعد می‌باشند. باید آنها را از گرمای ناگهانی و زیاد مصون داشت. به علت خرخری که می‌کنند نباید در اطاق خواب شما سکنی یابند. اطفال را به حد پرستش دوست دارند و با وجود ظاهر ترسناک فوق العاده خوش قلب و مهربان می‌باشند.

۴- چوچو (CHOWCHOW) [ص ۱۶۲]

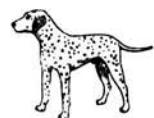
سگ خانگی است که با افراد آرام و بی تحرک سازگاری یافته‌اند. این سگها بخصوص در فصل تابستان به شانه زدن مدام نیاز دارند. بعد‌ها از این سگ به عنوان سگ نگهبان و سگ سورتمه استفاده شده است. اصل این سگ از چین است و چینی‌ها از آنها به عنوان سگ نگهبان و نیز برای کشیدن گاری استفاده می‌کرده‌اند. علاوه بر این چینی‌ها از گوشت آنها به عنوان غذای لذیذ و مورد پستدانش استفاده می‌کنند و پوست آنها را نیز به فروش می‌رسانند. با اینکه حرکات تملق‌آمیزی ندارند ولی نسبت به صاحبیان فوق العاده باوفا و مهربان هستند و تا آخر عمر وفاداری خود را از دست نمی‌دهند. خیلی بندرت پارس می‌کنند. شادی و خوشحالی زیادی از خود بروز نمی‌دهند ولی به هر حال صفا و وفای ذاتی سگ را نسبت به انسان دارند. ظاهر آنها شبیه شیر است که دارای سری پهن و عریض می‌باشند و جثه آنها متوسط است. بدن آنها توسط موهای پرپشتی که اغلب قرمز است پوشیده شده است. گوشاهای آنها کمی برجسته است. دم‌شان پُرمو بوده، به پشت آنها بر می‌گردد. از مهمترین علائم مشخصه آنها وجود زبان آبی آنهاست. زبان توله‌های این نژاد ابتدا سرخ رنگ است که بتدریج لکه‌های آبی در آنها پدیدار می‌شود که سریعاً زبان سگ را به رنگ آبی در می‌آورد. رنگ این

سگ‌ها خرمابی، قرمز، کرم، آبی، سیاه، نقره‌ای و ندرتاً سفید می‌باشد. اکثر آنها یکرنگ دیده می‌شوند. ارتفاع آنها بین $۴۸/۴$ تا $۵۰/۸$ سانتی‌متر می‌باشد و نباید کمتر از $۴۵/۷$ سانتی‌متر باشد. متوسط وزن آنها بین $۲۷/۲۴$ کیلوگرم می‌باشد.

۵- دالماسین (DALMATION) [ص ۱۵۸]

سگی است با جثه متوسط، زیبا، با موهایی کوتاه، گوش‌هایی آویزان و دمی بلند که دارای لکه‌های سیاه یا جگری می‌باشد که در کل بدن پخش شده‌اند. بدنه متعادل و قوی دارد. جثه عضلانی آن امکان دویدن سریع را برای حیوان فراهم می‌نماید. توله‌ها کاملاً سفید هستند و از روز چهاردهم بتدربیج لکه‌ها ظاهر می‌شوند. لکه‌ها ابتدا در گوشها و بعد در سینه و شکم ظاهر می‌گردند که بتدربیج پس از سال اول در کل بدن یافت می‌شوند. این سگها خیلی شلوغ و نزاع طلب می‌باشند و به تمرین و ورزش نیاز زیادی دارند. با وجود این خیلی مطبع بوده، حافظه قوی‌ای دارند؛ به طوری که تعلیمی را که یکبار یاد گرفته‌اند هرگز فراموش نمی‌کنند. بازی کردن با بچه‌ها را خیلی دوست دارند و به دنبال کردن سوارکاران یا دوچرخه سواران علاقه وافری نشان می‌دهند. در ابتدا از این سگها برای سکار استفاده می‌شد اما امروزه به عنوان سگ خانگی که می‌تواند بخوبی از عهده نگهبانی برآید مورد توجه است. این سگها خیلی تمیز و پاکیزه بوده و از کثیف کردن خودشان امتناع می‌ورزند و به آب و صابون علاقه خاصی دارند. سگهای نر ۶ تا $۶/۵$ سانتی‌متر و سگهای ماده $۵/۵$ تا $۵/۵$ سانتی‌متر ارتفاع و حدود ۲۵ کیلو گرم وزن دارند. سر آنها نسبتاً کشیده بوده، دارای فکهای قوی‌ای می‌باشند. بینی آنها سیاه یا قهوه‌ای است که بستگی به رنگ بدنشان دارد. چشمها یاشان سیاه، گرد و براق می‌باشد. موی بدن آنها باید کوتاه، زیر و انبوه و درخشان باشد. رنگ غالب در آنها سفید با لکه‌های سیاه یا جگری است. توله‌ها کاملاً سفید می‌باشند.

۶- پینچر (PINSCHER) [ص ۱۶۰]

آلمان
پینچر سگی با جثه‌ای متوسط و ظاهری زیباست. اگرچه لغت پینچر در زبان آلمانی به معنی گازگیر است اما در اصل سگی است مطیع، مهریان و باوفاکه تمیز و باهوش می‌باشد. سگ خانگی خوبی است که از آن برای محافظت از خانه، ماشین و باغ استفاده می‌شود. این حیوان از دندانهای تیزش برای مقابله با دشمن کمک

می‌گیرد. از نظر ویژگیهای ظاهری، ۴۵ تا ۴۸ سانتی‌متر ارتفاع و ۸ کیلوگرم وزن دارد. دارای سری باریک و کشیده با پوزه‌ای مستقیم و فکهای قوی می‌باشد. چشمها حیوان بیضی و تیره است. دم این سگها از سومین مهره کوتاه می‌شود. پوشش بدن آنها کوتاه، زبر و براق می‌باشد. رنگ بدن آنها سیاه با سایه‌های تیره، سیاه یکدست، بلوطی، قرمز و آبی کبود می‌باشد.

۷- مینیاتور پینچر (MINIATURE PINSCHER) [ص ۱۶۰]

آلمان
نوع کوچک پینچر آلمانی است اما هیچ‌یک از معاوی سگهای مینیاتوری را ندارد. دارای سری گرد و پهن با چشمها متوسط و تقریباً سیاه و گوشهای تیز می‌باشد. پوشش بدن آن کوتاه، انبوه و براق است که کل بدن را می‌پوشاند و نقاط برهنه وجود ندارد. رنگ بدن، سیاه با لکه‌های قرمز یا زرد، زرد یکدست، قرمز، قهوه‌ای، آبی و رنگهای مشابه با نقاط زرد و یا قرمز می‌باشد. سگهای نر ۳۰ سانتی‌متر ارتفاع دارند و ارتفاع سگهای ماده کمی کمتر است.

۸- پاک (PUG) [ص ۱۶۰]

هلند
سگی است با بدنه مترکم و ساختار عضلانی متكامل و پیشرفته. دارای موهایی کوتاه و براق، سری گرد و گوشهایی شبیه گل رُز می‌باشد. دم سگ به پشت آن بر می‌گردد و حالت حلقه به خود می‌گیرد. سگی است با هوش و مهریان که بخصوص برای خانمهای همدم خوبی است. نسبت به حرارت بالا حساس است لذا آن را

داخل اتومبیل یا اتاقهای کوچک محبوس نکنید. ۲۵/۴ تا ۲۸ سانتی متر ارتفاع و ۳ تا ۸/۶ کیلوگرم وزن دارد. به رنگهای زرد، نقره‌ای و سیاه دیده می‌شود. صورت آن باید تا حد امکان تیره باشد.

گروه پنجم: سگهای عروسکی

(Toys)

۱- شی هواهوا (CHIHUAHUA) [ص ۱۶۱ و ۱۶۳]

سگی سرزنه، دلیر، مغورو، مهربان، باوفا و باهوش است که شاید کوچکترین سگ جهان است و دارای سری به شکل سیب با پوزه‌ای کوتاه و تیز می‌باشد. ۱۶ تا ۲۲ سانتی‌متر ارتفاع و ۰/۹ کیلوگرم وزن دارد. چشمهاش گرد و خیلی سیاه است. گوشهاش بزرگ است و در موقع هوشیاری سگ راست می‌ایستد. درازای بدن حیوان بیشتر از ارتفاع آن است. دم سگ به پشت آن بر می‌گردد. شی هواهوا دارای دو گونه است یک گونه دارای موهای صاف و گونه دیگر دارای موهای موجدار می‌باشد که گونه دوم نادر است. متداول‌ترین رنگها شامل حنایی روشن، نقره‌ای، بلوطی یا آبی فولادی می‌باشند. پوست یکرنگ یا خالدار است.

شی هواهوا سگ خانگی است که می‌تواند حتی در برابر سگهای بزرگتر از خودش دفاع کند. این سگ به ورزش و تمرین نیاز دارد و محبوس کردن آن دا آپارتمان برای سلامتی آن مضر است.

۲- پومرانین (POMERANIAN) [ص ۱۶۴]

آلمان سگ باهوش و باوفایی می‌باشد. نژادهای کوچک نسبت به نژادهای بزرگتر به مراقبت بیشتری در زمینه تغذیه و غیره نیاز دارند. پوست و موی پومرانین به مراقبت شدیدی نیاز دارد. از نظر ویژگیهای ظاهری، جزء اشپیتس‌های کوچک است و به جز Volpino از سایر گونه‌ها کوچکتر است. بدن بسیار ظریف و حساسی دارد. گوشها و پاها بسیار کوچک می‌باشند و توسط موهای نرم پرپشتی پوشیده شده‌اند. موهای آنها بخصوص در ناحیه دم بسیار پرپشت است. از نظر رنگ، به رنگهای قرمز، سیاه، آبی، شکلاتی، سفید و کرم دیده می‌شوند.

از نظر اندازه و وزن، بیشتر از ۳ کیلوگرم وزن ندارند (معمولاً ۱/۲ تا ۲ کیلوگرم).

۳- پکینوا (پکینز) (PEKINESE) [ص ۱۶۴]

پیدایش این نژاد به ۴۰۰۰ سال قبل از میلاد بر می‌گردد. قرنها سگ محبوب و دلخواه خانواده سلطنتی پکن بود ولی در حریقی که در سال ۱۸۶۰ در کاخ تابستانی روی داد، تعدادی از سگهای این نژاد به دست سربازان انگلیسی و فرانسوی افتاد و سپس به اروپا برده شد. در سالهای اخیر از این نژاد در ایران نسبتاً زیاد دیده می‌شود. سگی است حساس که نسبت به صاحبیش بسیار وفادار است اما با غریبه‌ها خو نمی‌گیرد. بسیار مهریان، مطیع و فرمانبردار می‌باشد که در دفاع از صاحبیش متھرانه خود را به آب و آتش می‌زند. سگ آپارتمانی خوبی است اما در صورت لزوم می‌توان از این حیوان به عنوان سگ نگهبان هم بهره گرفت. موهای آن را باید شانه کنید و دندانهایش رانیز مسوک بزنید. ۴۵ تا ۳۰ سانتی‌متر ارتفاع و ۴ تا ۵ کیلوگرم وزن دارد. دارای سری پهن و عریض است. فاصله چشم‌اش نیز زیاد می‌باشد. بینی کوچک اما قابل رؤیت است. وقتی دهان

حیوان باز است نباید دندها و زبانش مشخص گردد. پوشش بدن این حیوان بلند و چشم‌های آن بزرگ و تیره و نسبتاً بر جسته است. گوش‌های این حیوان قلبی شکل و آویزان با موهای بلند می‌باشد. گردن آن کوتاه و قوی و دم؛ بلند و راست با موهای فراوان و یالی شکل است. تمام رنگها به جز جگری و سفید مورد پستنداست.

۴- شیتزو (SHIH TZU) [ص ۱۶۴]

سگ باهوش و شجاعی می‌باشد که برای نگهداری در خانه مناسب است. طول عمر آن زیاد است و به‌آسانی به سن ۱۵ سالگی می‌رسد. موهایش به مراقبت روزانه نیاز دارد. حداقل ۲۷ سانتی‌متر ارتفاع و $\frac{6}{4}$ کیلوگرم وزن دارد. دارای سری پهن است و فاصله دو چشم زیاد می‌باشد. پوزه کوتاه و چهارگوشی دارد. بینی آن نیز سیاه است. چشم‌های آن سیاه، بزرگ و گرد می‌باشد. گوش‌هایش بلند و آویزان است و توسط موهایی که تا ناحیه گردن می‌رسد پوشیده شده است. دم کلفت سگ به پشت آن بر می‌گردد. بدن سگ توسط موهای بلند و فراوان پوشیده شده است. همه رنگها مورد قبول است اما سگهایی که دارای لکه‌های سفید در پیشانی و نوک دم هستند طرفداران بیشتری دارند.

۵- مالتز (MALTESE) [ص ۱۶۴]

سگ عروسکی باهوش، باوفا و دوست‌داشتنی‌ای است که خیلی پر تحرک و بازیگوش است. اما به تیمار و شانه‌زدن بیشتری نیاز دارد. سگ کوچک و موبایل‌دی است که دارای پیشانی کوچک و گوش‌های آویزان و پرمو است. دم این سگ پرمو بوده، به پشت آن بر می‌گردد. طول عمر این حیوان زیاد است و ممکن است به سن سالگی هم برسد. باید آن را دور از رطوبت نگه داشت. نکته‌ای که وجود دارد

این است که این سگ در بهار و پاییز موربیزی ندارد و بنابراین همواره ظاهری مجلل دارد.

از نظر ویژگیهای ظاهری، سگهای نر ۲۱ تا ۲۵ سانتی متر و سگهای ماده ۲۰ تا ۲۳ سانتی متر ارتفاع دارند. وزن آنها نیز بین ۳ تا ۴ کیلوگرم می‌باشد. پوزه باید یک سوم کل طول سر باشد. بینی آن باید سیاه با سوراخهای متسع باشد. اما مهمترین مشخصه این حیوان موهای بلند آن است که ۲۲ سانتی متر طول داشته و به زمین می‌رسد. رنگ آن سفید یکدست می‌باشد.

گروه ششم: سگهای تازی

در این گروه ۱۱ نژاد معروف از جمله تازی ایرانی (سالوکی) و تازی افغانی قرار دارند.

ایران

۱- سالوکی (SALUKI) [ص ۱۶۴]

سالوکی ظاهرآ قدیمی‌ترین نژاد دنیا است. آثار تاریخی این سگ در ایران، عربستان، سوریه و مصر به وفور دیده می‌شود. برای شکار آهو مورد استفاده قرار می‌گرفته است. ولی در حال حاضر به عنوان نگهبان نیز به کار می‌رود. حس شناوری سالوکی فوق العاده قوی می‌باشد. حیوانی است بسیار صمیمی، تمیز و آرام. از نظر ویژگیهای ظاهری، اندام کاملاً موزون و هماهنگ، قد ۷۱ تا ۷۶ سانتی‌متر، وزن ۱۳ تا ۳۵ کیلوگرم، سر دراز که بتدریج به طرف نوک بینی باریک می‌شود. فک‌ها محکم، چشمها درشت و درخشندۀ و به رنگ قهوه‌ای تیره یا روشن می‌باشد. گوشها پوشیده از موهای ابریشمی و افتاده؛ گردن ظریف و نرم و قابل انتعاف؛ بدن خیلی کشیده و شانه‌ها مورب و عضلانی؛ دم به طرف پایین و تاب خورده است؛ پوشش بدن ابریشمی و صاف است و به رنگ‌های حنائی، سفید، کرم و طلایی، و نیز سه رنگ (سفید، سیاه و حنائی) دیده می‌شود.

۲- تازی افغانی (AFGHAN HOUND) [ص ۱۶۴]

نژادی است بسیار قدیمی که طی قرون متعدد خالص و دست تخرورده باقی مانده است. صدور آن ممنوع بوده و فقط در ابتدای قرن ۱۹ به طور قاچاق به اروپا برده شده است. در زادگاهش بیشتر از این نژاد به عنوان سگ گله استفاده می‌شد البته در شکار شغال، گرگ و پلنگ نیز مورد استفاده قرار می‌گرفت. اما در اروپا و آمریکا به دلیل ظاهر زیبایش به عنوان سگ خانگی نگهداری می‌شود. سگ افغان زندگی در خانه و همراهی کردن صاحبیش را دوست دارد. البته به دلیل موهای ابریشمی بلندش به شانه‌زدن مداوم نیاز دارد. سگی است دلیر، سرسخت، دوست داشتنی، حساس و خیلی باهوش. سگی است که با غریبه‌ها زیاد آخت نمی‌شود و باید بخوبی تربیت شود. از نظر ظاهری سگی است قوی و خوش هیکل.

ارتفاع سگهای نر $۷۳/۶۶\text{ متر}$ و وزن $۵۸/۳۴\text{ کیلوگرم}$ و وزن دارند. سر حیوان کشیده، مستقیم و کوتاهترند. سگهای نر آن تقریباً سه گوش به رنگهای تیره یا طلایی می‌باشد. باریک است و بینی آن سیاه، یا جگری متتمایل به قهوه‌ای می‌باشد. فکهای آن محکم و قوی می‌باشد و چشمها آن تقریباً سه گوش به رنگهای تیره یا طلایی می‌باشد. گوشها آویزان است و توسط موهای ابریشمی دراز پوشیده شده است و دم آن در انتهای تشكیل یک حلقه را می‌دهد. موهای بدنش به استثنای پشت، بلند و پُرپشت می‌باشد. در روی سر حیوان نیز کلاه پشمی زینت‌بخش این سگ است. تمام رنگها قابل قبول است ولی متداول‌ترین رنگها شامل سفید، آتشی، سیاه با نقاط بلوطی روشن و سه رنگ می‌باشد.

۳- گری هوند (GREYHOUND) [ص ۱۶۵]

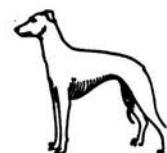
سگی است باهوش، دوست داشتنی، حساس، دلیر، باوفا، اشرافی و مغورو. دارای سرعت بالایی می‌باشد و در گذشته برای شکار آهو و گراز وحشی استفاده می‌شد. گری هوند دشمن سرسخت حیوانات خانگی بخصوص گربه و غاز می‌باشد. گری هوند به

زندگی در آپارتمان عادت ندارد و لازم است روزانه به میزان زیادی ورزش کند. گری هوند سگی است تنومند، متوازن و پرزور که ارتفاع سگ‌های نر ۷۸ تا ۷۱ سانتی‌متر و سگ‌های ماده ۶۸/۵ تا ۷۱ سانتی‌متر می‌باشد. وزن آن بین ۳۲ تا ۲۷ کیلوگرم می‌باشد. دارای سری کشیده و پوزه‌ای باریک می‌باشد. سر آن در حد فاصل گوشها عریض و پهن است. بینی آن خالدار و سیاه می‌باشد. فکهای آن عضلانی و دندانهای آن فوق العاده قوی هستند. گردن آن بلند و قابل ارجاع می‌باشد، چشمها یش تیره و زیبا است. گوشها کوچک و شبیه گل رُز است، دم آن پایین‌افتد و کمی انحنای دارد. پوشش بدنش کوتاه، سفت و براق می‌باشد. رنگهای آن شامل سیاه، سفید، قرمز، آبی، پوست گوزنی، پلنگی و یا حتی چند رنگ یا لکه‌دار است.

انگلستان

۴- ویپت (WHIPPET) [ص ۱۶۵]

سگی است سرزنه، باوفا، باهوش، موقد و فرمانبردار. ویپت جهت مسابقات سرعت مورد استفاده قرار می‌گیرد که قادر است با سرعت ۶۰ کیلومتر در ساعت بدود. علاوه بر این از آن به عنوان سگ نگهبان نیز استفاده می‌شود. ویپت در برابر بیماریها مقاوم است لذا طول عمر آن زیاد است. ارتفاع سگ‌های نر ۴۷ سانتی‌متر و سگ‌های ماده ۴۴ سانتی‌متر می‌باشد. سگ‌های نر ۱۲ تا ۸ کیلوگرم و سگ‌های ماده ۹ تا ۵ کیلوگرم وزن دارند. دارای سری کشیده و باریک با فکهایی محکم است. چشمها آن خیلی سرزنه و با نشاط است و گوشها یش کوچک و شبیه گل رُز می‌باشد. شکم آن تورفته است. دم آن بلند، باریک، نوک تیز و بدون مو است. پوشش بدن آن نرم و کوتاه می‌باشد و به رنگهای مختلف یا مخلوطی از رنگها دیده می‌شود اما اکثراً قرمز، آتشی یا آبی است.

۵- بروزوئی (BORZOI) [ص ۱۶۳]

روسیه
 سگی است فرم انبردار، آرام و خیلی باوفا. در ابتداء آن برای شکار گرگ استفاده می‌شد ولی از قرن نوزدهم به خاطر ظاهر زیبا و دوست داشتنی اش به عنوان سگ خانگی مطرح گردید. این سگ جهت زندگی در خانه سازگاری یافته است ولی به تمرین روزانه در خارج از خانه نیاز دارد. میانگین ارتفاع سگهای نر ۷۵/۵ سانتی‌متر و سگهای ماده ۷۱ سانتی‌متر می‌باشد. میانگین وزن سگهای نر ۳۸۱۳۴ کیلوگرم می‌باشد. دارای سری باریک و کشیده می‌باشد. پوزه آن کمی خمیده و بینی آن سیاه است. چشمها یاش کشیده و سیاه می‌باشد؛ گوشها یاش روی گردنش می‌افتد؛ دم حیوان بلند، پر مو، آویزان و شبیه داس می‌باشد. موهای بدنش بلند، موجدار یا شدیداً فردار (فرفری) است که در پشت گردن به شکل یال درمی‌آید. رنگ بدن، سفید یکدست یا سفید با رگهای زرد یا نارنجی با لکه‌های خاکستری می‌باشد. لکه‌ها باید با رنگ سفید زیاد تباين (کنتراست) داشته باشند.

جرمن شپرد

گریت دین

سن برنارد

روت ویلر

دوبرمن

بوکسر

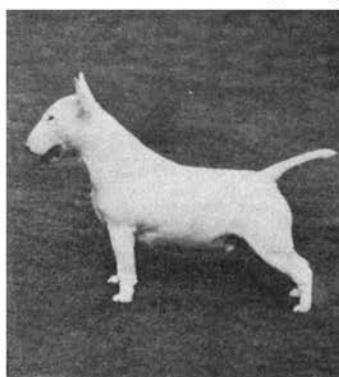
ولش کورگی

بول ماستیف

دالماسین

بول تریر سفید

اسپانیل

ساموید

پودل

فاکس تریر (موسیمی)

بوستن تریر

فاکس تریر (موصاف)

ماستیف

بول تریررنگی

یورک شایبر تریر

پاگ

اسکای تریر

پینچر

داش هوند(موصاف)

مینیاتور پینچر

باسن جی

پوینتر

براک

گولدن رتیریور

گردن ستر

شی ہواہوا موصاف

چوچو

بولداج

الکهوند

اشپیتس

بیگل

کی رن تریر

باست

برزوئی

شی ہوا ہوا موبلنڈ

اشنازر

داش ہوند (باموی سیمی)

داش ہوند (موبلنڈ)

پکینوا(پکینز)

مالتز

سالوکی

تازی افغانی

پومرانیان

شیتزو

گری هوند

ویپت

کالی

منابع

- ۱- راهنمای نگهداری سگ، تألیف: دکتر رسول روح الامین و دکتر عباس فرخنده
- ۲- راهنمای مراقبت بهداشتی سگ، ترجمه: علیرضا قمریان
- ۳- دنیای سگان، ترجمه و گردآوری: مرتضی بیهقانی
- 4) Essential tips caring for your dog / Dr. Bruce Fogle / 1996.
- 5) Dog Book / Michael J.Rosen / 1993.
- 6) The complete Dog book / Amercian kennel Club / 1992.
- 7) Dog Training / Ernest. H.Hart / 1991.
- 8) Veterinary notes for dog owners / Trevor Turner / 1990.
- 9) Guide to dog care - David Taylor / 1989.
- 10) The Pocket Encyclopaedia of dogs / ivan swedrup / 1983.
- 11) Encyclopedia of the Dog / Richard Marples / 1981.
- 12) Simon & schuster's Guide to Dogs / Elizabeth Meriwether schuler / 1980.
- 13) Brehms Neue tierenzyklopädie / Herder - Freiburg - Basel - Wien / 1974.
- 14) dogs / wendy Boorer / 1970.
- 15) The young Specialist look's at dogs / E.Schneider - Leyer / 1968.
- 16) Training The dog for guard work / Reginald Arundel / 1952.
- 17) Know how to Groom your dog / Dana miller.
- 18) Dogs / yvonne Rees.

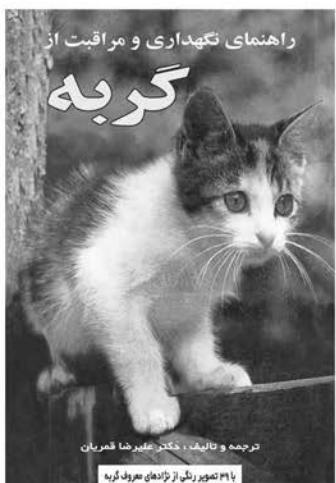
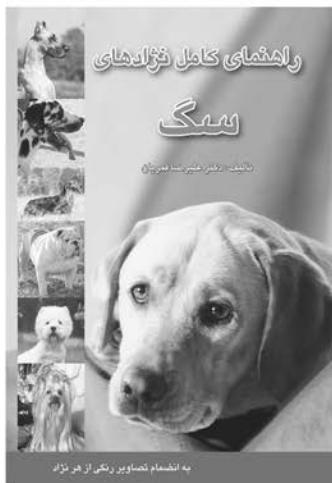
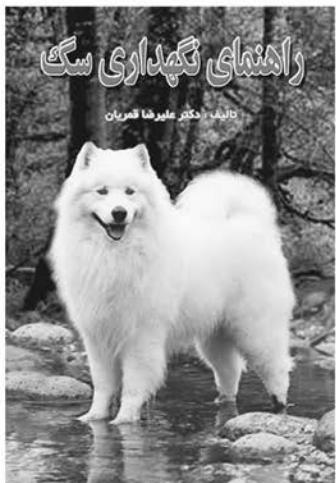
راهنمای تربیت سگ

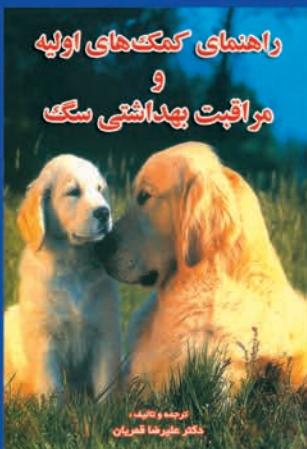
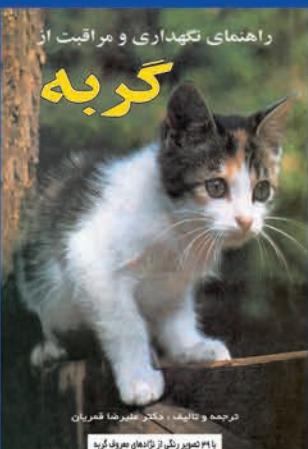
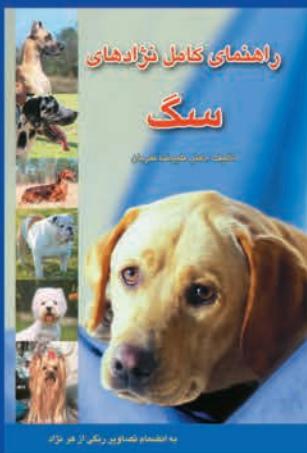
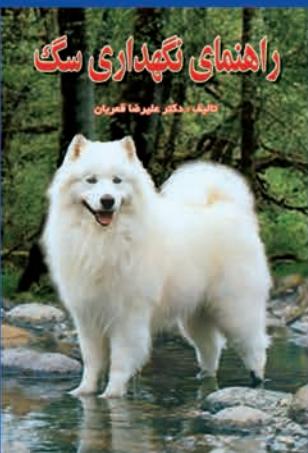
تألیف : دکتر علیرضا قمریان

به انضمام معرفی کامل نژادهای معروف جهان

از همین سری منتشر شده است :

از همین سری منتشر شده است :

ISBN : 978-964-96087-4-7
شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۹۶۰۸۷-۴-۷